

EGYETEMES REGÉNYTÁR

DAMÁZ MARGIT

REGÉNY

IRTA
KÖVÉR ILMA

ELŐSZÓVAL
JÓKAI MÓRTÓL

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA
BUDAPEST

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2014
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5433-93-1 (online)
MEK-13548

ELŐSZÓ

Egy kedves jó barátomnak fiatal leánya irt egy regényt: Kövér Ilma. Alkalmam volt azt kéziratban végig olvasni.

Igaz lélekkel mondhatom, hogy valódi élvezetet találtam benne elejétől végéig.

A regény meséje helyesen van megalkotva s következetesen keresztül vive. A történet mindvégig érdekes és rokonszenves. A lélektani fejlődmények bármely gyakorlott írónak dicséretére válnának.

A párbeszéddek biztosan kezelt tollra vallanak, a helyzetek sok leleményességről tanuskodnak; az egészet az a gyöngéd szellem lengi át, mely női írók tulajdona. A merészebb fordulatoknál az erősebb irány még inkább meglepő.

Az egész regény bizvást egy sorba állítható a modern irodalom leghivatottabb termékeivel, melyek a jelenkor életképét tükrözik vissza.

Részemről szerzőnőnek szép jövődöt jósolok az irodalmi működés terén; kinek az a becses adomány van megadva, képzelet útján megtalálni a való életet. Hátha még később a tapasztalat világában is meg fogja azt ismerni!

Irodalmunkban, olvasóközönségünk asztalán mindig méltó helyet fog szerzőnő jelen regénye elfoglalni.

Budapest, 1892. ápril 27.

Jókai Mór.

I.

A színházi jegyeket már egy hét előtt lefoglalták. Valóságos búcsújárás színhelye a pénztár, hol napok óta olvasható egy kifüggesztett táblácskán ez a fölirat: »A jegyek a január hó 17-ikén tartandó előadásra el vannak adva.«

Boldognak érezte magát az, a kinek bárminő ülőhely is jutott. Igazi théâtre-paré volt ez az est. Ibsen Nórája került színre, melynek czímszerepében Damáz Margit, az ünnepelt színművésznő búcsúzik, mielőtt rövid, de dicsőséges pályája után, végleg otthagyja a színpadot. Spontán tapsvihar kíséri minden jelenését s a fölvonások végével nincs szünete a kihívásoknak.

Elkövetkezik a darab utolsó fölvonása és a végső jelenés. Damáz Margit egy utolsó tekintetet vet a közönség felé és a függöny, harsány éljenzés, zúgó tapsvihar között bocsátkozik alá.

Ezzel egyidejűleg lehull az a függöny is, mely multja és jövője közé gördül.

A közönség még folyton tapsol, de a művésznő már nem hallja. Nem látja a háta mögött álló rendezőt, a ki többször figyelmezteti a meg-megújuló és tomboló kihívásokra, melyre meg kell jelennie a lámpák előtt.

Nem hallja, mert csak az előtte álló, délczeg huszárhadnagyot látja, a ki így susog fülébe:

- Tán nehezedre esik a válás?

- Nem! éretted teszem.

- Köszönöm. Imádlak!

Szavukat elnyomja a teljes erővel kitörő taps, mely az ünnepeltet ismét a színre szólítja.

Árkonyi Rezső gróf, ragyogó tekintettel követi bájos menyasszonyát, a mint ez a színpalak közül a színpadra lép, a mint bűvös mosolyával, kecses meghajlással köszöni a közönség határt alig ismerő kitüntetéseit.

A fiatal gróf szeme lázas gyönyörtől sűgárzik, épp úgy, mint egy év óta majd minden este, mikor itt, a színpalak mögött dobogó szívvel szokta várni a szép művésznőt, hogy szavát hallja, hogy megszorítsa azt a puha kezecskét, melynek érintése is olyan kimondhatlan boldoggá tette; hogy egy édes tekintetet nyerjen azokból a mélységes tűzű szemekből.

Oh! minő szép volt ez az év!

Minden este, ha Damáz Margit játszott, ott ült páholyában. Öntudatosan, büszkén és - szerelemittasan fogta föl azokat az égő pillantásokat, melyeket az ünnepelt művésznő vetett feléje. Az egész férfiközönség irigy szemmel nézett ama páholyba, mely a gyönyörű szempárnak egyedüli nyughelye volt.

Egy idő óta a művésznő csak neki játszik, mintha minden szavát csak hozzá intézné. A gróft nem kis mértékben tette büszkévé e diadala; még egy győztes hadvezér sem lehetne elteltebb legfényesebb ütközete után.

A bájos művésznő ezelőtt tíz évvel lépett először színpadra és e tíz évnek - úgyszólván - minden napja egy-egy ünnepszámba ment. Igazi szerencse-gyermekek mondható, olyan tehetséggel, a milyennel csak keveseket áldott meg a muzsa. E tehetséget csakhamar föl is ismerte a közönség, a mely teljes hódolatával adózott művészetének.

Élete e tíz év alatt, a szó szoros értelmében, örömmámorban tölt el; leszámítva azt a csapást, mely mintegy három évvel ezelőtt érte, midőn atyja, a ki maga is jónevű jellemszínész volt, meghalt. Atyjának elvesztése mélyen sújtotta Margit szerető szívét és csakis a művészetben keresett és lelt fájdalma némi enyhülést.

Már huszonhat éves; gyermekded, tiszta, üde arcza azonban meghazudtolja a különben nagyon is őszinte s udvariatlanságig igazatmondó éveket. Egy évvel ezelőtt ismerte meg Árkonyi Rezső grófot, a ki határtalan szerelemre gyuladt a bűbajos leány iránt, a mely szenvedélye - ismerve Damáz Margit szigorú elveit - arra bírta a grófot, hogy kezét megkérje, miután meggyőződött róla, hogy elég szerencsés volt ez angyali teremtség hajlandóságát megnyerni.

Mikor a kedvelt művésznő igazgatójának bejelenté, hogy lelép a színpadról, tagtársai óva inték: ne tegye. Miért indulna ily bizonytalan jövő elé, mikor ily fényes, dicsteljes pálya áll nyitva előtte?

Hasztalan volt minden jó tanács; mert hisz százezrek szava se talál oly könnyen utat a szerelmes leány szívéhez, mint azé az egyé, a ki ezt mondja neki: »szeretlek!« s a kinek ő ezt felelheti: »tied vagyok!«

Harmadnapra a búcsúföllépés után, nagy fénynyel ment végbe Damáz Margit esküvője Árkonyi Rezső gróffal. A szertartásra csak mérsékelt számú meghívó küldetett szét és a meghívások csak a vőlegény részéről történtek.

Árkonyi gróf körülbelül harmincz éves. Rendkívül megnyerő külsővel bír s vonzó modora nagyon kedvelté tesz mindazok előtt, a kik érintkeznek vele. Szülői már nem élnek s így korlátlan ura tekintélyes vagyonának; nem levén senkije, a kivel meg kellene ezt osztani, mivel szülőinek egyetlen örököse.

Természete könnyen hevülő, szinte végletes; ennek tudható be az a szenvedélyes szerelem is, melyre a szép művésznő iránt lobbant.

Rokonai arra számítottak, hogy egy unokanővérét: Gothardi Lothar gróf leányát veszi nőül s föl is használták minden befolyásukat arra, hogy megakadályozzák házasságát Damáz Margittal. Eleinte a mésalliance címén akarták lebeszélni tervéről; majd a legyőzhetlen előítéletre hivatkoztak, melyet a színésznőnek a társasággal szemben lehetetlen leküzdenie. A gróf azonban határozottan kijelenté, hogy ne is fáraszták magukat, mert nincs oly hatalom, mely szándéka megmásítására bírná s hogy később rokonaival, ismerőseivel szakítani, semhogy szerelmét, - melyre méltóbbat soha sem találhat - szeszélyüknek fölládozza.

Igaz ugyan, hogy régebben maga se idegenkedett attól az eszmétől, hogy nagybátyja leányát: Ernát nőül vegye. Ez 4-5 évvel volt fiatalabb nála s úgyszólván együtt gyerekeskedtek. Atyja, ki ezelőtt öt évvel halt meg, egészen biztosra vette fiának unokahugávali házasságát. Rezső gróf atyja halála után hosszabb utazást tett a külföldön, ahonnan visszatérve, egész éven át a fővárosban maradt; habár katonai kötelezettsége - tartalékos huszárhadnagy volt - csakis az év egy részén tartá itt. De határozott ellenszenvet érzett a szerinte egyhangú falusi élet iránt s ezért alig töltött egy-két napot birtokain olyankor, ha jelenléte már elkerülhetlenül szükségessé vált. Ernával való egybekelését pedig, rokonai többszöri sürgetései dacára, folyton halasztotta.

A mint pedig a szép Margittal megismerkedett, kinek mindig leghűbb bámulói közé tartozott, kereken kijelentette, hogy ne számítsanak rá, mert az egész csak aféle gyermekkori idyll volt; de most kötelességének ismeri kijelenteni, hogy szíve örökre másé.

Erna grófné, kinél inkább a hiuság, mint a szíve volt érdekelve e kérdésben, könnyen vigasztalódott, a mennyiben rövid fél év múlva, a meglehetősen előrehaladt korú, de dúsgazdag

Lejtényi Lőrincz, nyugalmazott honvédőrnagynak nyújtá kezét. Gothárdi Erna grófnő igen jól tudta, hogy ha 24 éves koráig bájai nem birták feledtetni, miszerint grófi koronáján kívül, éppen semmi értékkel sem rendelkezik; ezután sem számíthat jobb parthiera, mint az 59 éves őrnagy, a ki a lehető legfényesebb jövőt biztosította számára anyagi tekintetben.

Árkonyi Rezső gróf figyelembe se vette a családban végbement változást s egészen közönyös volt rá nézve unokanővérenek férjhezmenetele; mert minden gondolatát, minden érzelmét Margit iránti szerelme foglalta le.

A gróf és ifjú neje, esküvőjük után a tavasz beálltáig Olaszországban időztek. Ott töltötték a mézesheteket és csak márczius első felében tértek haza; most már nem a fővárosba, hanem a férj pompás falusi birtokára, hol mintegy öt hónapon át, teljes elvonultságban éltek. A magányban, távol a világ zajától és az emberektől, olyan kimondhatatlanul édes napokat töltöttek, hogy Margit meg volt felőle győződve, miszerint sikerült magához váltania azt a boldogságot, a melyről álmodozott, annak a férfinak oldalán, a ki először dobogtatta meg szívét s kiért szíve - érezte! - dobogni fog örökké, a míg csak élet lüktet benne.

II.

Remek augusztusi est volt. A nap nyugvóra tért, csupán egy pár vékony aranyszál látszott még összekötni a földdel, melyek azonban lassankint szakadoztak, míg végre az ellankadt, nagy vörös golyó lebukott a távoli hegláncz mögé.

Az Árkonyi grófok gyönyörű kastélyából, mely a legújabb keletű ujjaalakítás óta, tökéletesen megfelelt a renaissance műremekének, a legpompásabb kilátás nyílt a regényes fekvésű vidékre. A közepén elnyúló tisztás felől porfelhő emelkedik, melyből két lovas bontakozik ki. Az egyik Árkonyi grófné Damáz Margit, a másik, a ki almáspejen, kissé hátrább lépdel, kiborotvált állú, jó arcú öreg szolgál. Öntelt büszke tekintettel, de egyszermind nagy figyelemmel kíséri az előtte haladó, bájos grófnét. Margit, kis távolságban a kastélytól, megállította lovát, fürkésző pillantásokat vetve a kastélynak az útra szögellő kis erkélyére; aztán visszafordult a szolgál felé és titkolódzva így szólt:

- Nézze csak, József, nincs-e a gróf a kis szalon terasseán?

A kérdező egy perczig szeme elé tartá kezét s figyelmesen vizsgálódott, majd így válaszolt:

- Nincs, méltóságos asszonyom.

- Mindegy; azért itt leszállunk. Vezesse a lovakat a szokott kerülő uton s ne az erdő felé, mivel arra felé találkozhatnak a gróffal.

- Értem, méltóságos asszonyom.

Az öreg szolgál lesegítette úrnőjét s a lovakat a kijelölt irányba vezette, míg a grófné - szintén kerülő uton - a kastély felé sietett.

József a két ló közé állva, megfogta ezeknek zabláit és csendesen lépkedett, miközben folyton duruzsolt magában. Egyes szakgatott mondatokat mormolt, mint: »Áldott asszony!...« »Az egész környék imádja!...« »Hejh, változó a férfi népség!...« »Olyan szép, mint egy angyal; de hát...«

Margit elővigyázattal suhant be öltöző-szobájába. Arcza égett, szemei ragyogtak a fölhevüléstől. Mihelyt betette maga után a szoba ajtaját, az első kérdés, a mit a rávárakozó komornához intézett, az volt: nincs-e még itthonn férje?

- Nincs. Méltóságod még egészen nyugodtan átöltözhetsz, mivel a gróf úr rendszerint hét óra után szokott haza jönni; s most csak hetedfél.

- Annál jobb; de azért csak siessünk, édes jó Annám.

Margit e hét hó alatt még szebb lett. Arcza bizonyos merengő kifejezést nyert, de finom metszésű vonzásainak ez még vonzóbb bájt kölcsönzött.

- Parancsolja méltóságod, hogy újra fésüljem?

- Fölösleges, kedvesem. Hajamon egy csöppet sem látszik meg a mai lovaglás, - szólt megigazgatva fekete dús haját. - Már nem tart soká e titkolódzás; József azt állítja, hogy nemsokára versenyt lovagolhatok a környék bármelyik hölgyével.

- Méltóságod már most is szebben lovagol valamennyinél. Higyje el, méltóságos asszonyom, hogy sem a Szovátyay-comtessek, sem Hársfalvy báróné, sőt Lejtényiné ő nagysága, a méltóságos úr unokanővére sem üli meg ily szépen a lovat. Pedig Gothardi Erna grófné a leghíresebb lovagló nő a környéken.

Margit összerezzen.

- Mi baja méltóságodnak? kérdé megütközve a komorna.

- Semmi, kedves Annám; - nyugtatá meg őt Margit, - e csokrot akartam gombostűvel ide-erősíteni és kissé megsúrtam magamat.

- Az istenért! csak talán nem...

- Legyen nyugodt, édesem; nem olyan lényeges a baj.

A grófné felgombolta ruhája derekát s kis batiszt zsebkendőjével letörle a parányi kibugygyanó vércsöppet, mely a szűrés helyén - mellén, a szíve fölött - serkent ki.

- De hiszen vérzik!?... Méltóságod nagyon megsérthette magát. Nem parancsolja, hogy...

- Szót sem érdemel. - Hallja? lódobogás... bizonyára a gróf! Kérem, siessünk.

Margit pár perc múlva a parkban volt. Férje elé sietett, ki épp e pillanatban adta át paripáját a lovásznak s a parkon keresztül jött a kastély felé.

Árkonyi grófnak arcza sokat változott. Vonásainak szinte idegenszerű lett a kifejezése; a mi főképen abban találja magyarázatát, hogy a régebben örökké vidám, elégült, boldog mosolytól ragyogó arc most higgadt, komoly, majdnem hideg.

- Sokáig késtem? - kérdi Rezső, kezét nyújtva feléje közeledő nejének.

- Nem, barátom; csupán nekem tűnt föl hosszúnak az idő.

- Egyedül voltál?

- Igen.

- Nem volt látogatód?

- Senki; egészen magányosan voltam.

- Ha kedved van, édesem, megtehetjük esti sétánkat a kis erdőben.

- De te talán fáradt vagy?

- Éppen nem. Egy kissé melegem van s így még jól fog esni a hűvös erdei levegő. - Jőjj édes Margit. Ha megengeded, addig át se öltözőm; csak így porosan, a mint megérkeztem...

Margit elfogadá férje karját.

Alkonyodni kezdett. Mire az erdő közepére értek, a hold ezüst tányérja már áttört a sűrű lombokon s megvilágítá az út fehér porondját. A gróf némán haladt neje mellett, egyik kezében kalapját tartva, a másikban lovagló ostorát, melyet időnkint - jóformán öntudatlanul - meg-megsuhogtatott a levegőben: majd a földön huzott vele egy-egy félkört maga előtt; majd meg a föléje hajló bükkágakat verdeste szét.

Rekkenő meleg este volt. A szél alig lengette a buja lombokat és szinte szorulttá vált a lég. Margit úgy találta, hogy ez időszak itt is oly elviselhetlen, mint a városban, sőt sokkal tűrhetlenebb, lehangolóbb, nyomasztóbb.

Mennyivel szebb volt az enyhe tavasz; mikor május első felében sétálgattak itt minden este. Akkor is szép, holdfényes esték voltak s oly sejtelmes-édesen suttoztak a fák fakadó gallyai, a mint a lágy tavaszi szellő átsuhant fölöttük s megreszketteté a zsenge rügyeket, mint az ő szívét a szerelemnek ama mámoros szavai, miket férje ajkai ejtenek ki.

...Akkor is szótlánul haladtak, csupán néha-néha súgtak néhány halk szót egymás fülébe, mintha attól féltek volna, hogy meghallja valaki.

Oh! ezek bűvös, mámorítóan szép estek voltak, melyeknek csak emléke is könyet csal Margit szemeiből.

Most is itt sétálnak egymás mellett. Karja most is a szeretett férj karján pihen s olyan közel simul hozzá, hogy szinte hallhatná szívének heves verését, melynek minden dobbanása: ő! ő!

A teli hold szelíd, jóakarató biztatással mosolyog Margit felé; de mosolygásában van most valami unott, valami gunyoros, mint egy mindent tagadó pessimista rideg vonásaiban.

- Hol voltál ma délután? - törte meg Margit, lágy tartózkodó hangon a hosszú csöndet.

- A városban voltam; - válaszolt a gróf, a kit e kérdés már ránézve is fájó, de alig leküzdhető merengéséből rázott föl; - néhány régi ismerősömet látogattam meg, kik már csaknem engesztelhetlenek voltak irántam, a miért így elhanyagolom őket.

- Jól tetted; - viszonzá Margit szelíd, gyöngéd hangon; - hisz én rég kérlek, hogy ne vonulj így vissza azok társaságából, kikkel eddig is érintkeztél.

- Igazad volt. Apropos, még nem is mondtam! Ma levelet kaptam Budapestről, nagybátyámtól: Árkonyi Dömötör gróftól, a ki arról értesít, hogy legközelebbi időkben - engedve sokszor ismételt meghívásomnak - meglátogat; mert - a mint írja - igen szeretne már személyesen ismerni, kedves Margitom.

- Ah, nagyon fogok örülni, ha mielőbb láthatom. Van családja?

- Nincs. Azt hiszem, már beszéltem róla. Neje s egyetlen gyermeke - egy rendkívül bájos és kedves leánya - régen meghaltak. Ez idő óta az öreg egészen elvonultan él, alig érintkezik valakivel. Ideje nagy részét utazásban tölti, melyet egy s más tudományos szempontból tesz. Rendkívül érdeklődik irántad, kedvesem.

- Ezt az érdeklődést alighanem te költötted föl benne, olyan színben tüntetted föl előtte, a mi kíváncsivá tette; de ha csalódik...

- Az okvetlenül kellemes csalódás lesz, a mennyiben a valóság messze maga mögött fogja hagyni azt, a mit képzelete rajzol elébe. Egyébiránt híredből már rég ismert, édesem s alkalmasint több hitelt is adott annak, mint az elfogult férj szavának.

Margit hálás pillantással köszönte meg férjének e gyöngéd észrevételét. Ismét pár percnyi csönd állt be, melyet ezúttal a gróf szakított meg:

- Üdvözlét hoztam, édes Margit.

- Kitől?

- Ernától, kivel a városból visszajövet beszéltem. Lejtényiné panaszkodik, hogy elhanyagolod. Ha erre különös okod nincs, kérlek édes Margitom: látogasd meg őt gyakrabban. Végre is Erna legközelebbi rokonom.

- Holnap átmegyek hozzá. Itthon van az örnagy?

- Pár nap óta Budapesten időzik s épp ez okból Erna még társaságot sem fogad. Oly elhagyatott s annyira unja magát. A székvárosból visszajövet, betértem néhány perczre, mint-hogy egy kis beszédem lenne az örnagygyal.

E pillanatban Margit fölsikoltott.

Egy kisebb fajtájú kigyót pillantott meg, a mely épp lábai mellett siklott el.

- Mi az? mi bajod?

Margit szinte remegő hangon világosítá föl férjét ijedtsége okáról.

- Ne menj a fűbe, kedvesem, mert itt a tó mentén sok kigyó van.
- Bocsáss meg, kedves Rezsőm, ha megijesztettelek; de én olyan ideges természetű vagyok.
- Ettől pedig óvakodnod kell, mivel esetleg idegennel szemben, az ily gyermekeskedéssel nevetségessé tehetnéd magadat.

Ez a megjegyzés fájó hatást keltett Margitban. Nem azért, mintha attól tartana, hogy mások találják nevetségesnek, de az esett nehezére, hogy férje előtt árult el olyan gyöngeséget, a mely e föltevést ébreszté benne. Majd ismét hálát érzett Rezső iránt, a miért figyelmezteti, hogy óvakodjék olyan félszekség elárulástól, a mely egy közönyös idegen szemében nevetség tárgyává teheti nejét.

Valóban ez is csak újabb bizonyítéka Rezső tiszta szerelmének, mert ő - kétségkívül? - csak arra törekszik, hogy nejében senkise találjon hibát.

Margit iparkodott ily szempontból venni fel a dolgot s egészen megvigasztalódott; pillanatnyi kínos megdöbbenése végkép eloszlott.

Arczáról is eltűnt a bánat futólagos föllege; csupán egy odatévedt könyecsepp rezgett még szemében; de ezt hamarosan letörülte, hogy férje észre ne vegye, mert ismét nevetségesnek találná!...

Egy órai séta után hazatértek s a gróf lakosztályába sietett, hogy átöltözzék a vacsorához.

III.

Esteli után, mint rendesen, a kis szalonba mentek, hol Margit zongorához ült, a gróf pedig egy cigarettára gyújtva, nejével szemben, a terassera szolgáló, nyitott ajtó szárnyához támaszkodva állt meg.

- Hogy tetszik neked ez az új magyar ábránd? - kérde Margit, befejezve játékát.

- Még nem hallottam; - válaszolt szórakozottan a gróf, meg sem mozdulva helyéből s tekintete a terasse alatt elterülő parkon révedezett.

- Hiszen éppen most játszottam.

- Pardon; kissé el voltam merülve. Ismételd kérlek, ha nincs terhedre.

A fiatal nőt nem csekély mértékben döbbsé meg férjének e figyelmetlensége. Margit fájdalmasan észlelte, hogy Rezső az utóbbi hetekben nagy átalakuláson ment keresztül. Egy idő óta olyan szórakozott, lehangolt, únott s míg eddig nejének egy tekintetéből kiolvasta ennek gondolatait: most kétszer-háromszor ismételt egy-egy kérdést, anélkül, hogy válaszolna.

Újra eljátszotta a zeneművet, mire Rezső egy pár közhelylyel méltatá játékát.

Margit fölhagyott a zongorázással. Kiment a terrassera s leülve, a támlányra könyökölt. Soká, soká elmerengett az alatt, messze elnyúló park szemlélésében, melyet a hold ezüst fénynyel vont be.

A teljesen megvilágított utat két sor platán szegélyezte, melyeknek lehajló, buja lombjai, kisebb-nagyobb phantastikus alakú árnyakat vetettek a holdfényes útra. S a mint a szél meg-megbolygatta a dús lombokat, a sötét árnyak mozogni kezdtek, mintha tánczot járnának a park fehér homokján. Egy-egy erősebb fuvallatra összefutottak, míg egy ellenkező légáramlat szétkergette a száz és száz levelet, melyeknek ingó-bingó árnya azt a hatást keltette, mintha egy sereg apró gyermek kergetősdit játszanék. Néha egy kis csoport összeszalad, majd meg rövid incselkedés után szétfut, hogy gondtalan játékát folytassa: hogy meneküljön a nyomában levő szél elől, a mely ide-oda kergeti a vidám csoportot.

Az ifjú nő hosszasan elmerengett e bohó aprólékosságon. S a mint nagy idő múlva hátra tekintett, férjét még mindig előbbi helyén látta s épp úgy elmélyedve, mint az imént. Ismét visszafordult, hogy újra azzal az előbb megfigyelt bohósággal foglalja el képzelődő tehetőségét.

Félig lehúnyt szemmel málázott maga elé. Eltűnődött ama számtalan, alig észrevehető árnyalatokon, melyek lassankint tünedeztek elő, mint parányi felhő foszlányok az ég tiszta azurján, hogy aztán, mindjobban összeverődve - e most alig látszó, ködszerű párázatok, sötét felhőkké tornyosuljanak...

Amint elméjében a fölvetődött ezeralakú okok okozatát bonczolgatta, hogy ezeknek eredetét és megoldását találja, a fiatal nő szinte kezdte önbizalmát elveszteni. Olyan szögletesnek, oly félszegnek, esetlennek képzelte magát, hogy rettegett a gondolattól, hátha férje lassankint fölfedezi benne mindama gyarlóságokat és hibákat... De hisz Rezső olyan jó! Az ő igazi szerelme nem tagadja meg, hogy nejének útmutatója, oktatója legyen... Csak ő maga rossz tanítványnak ne bizonyuljon!

Kezdetben, mikor arra kérte férjét: legyen mentora, vezetője ezen előtte idegen talajon, Rezső azt mondta, hogy erre semmi szükség, hisz ő valódi királynő, kinek mindannyian alattvalói lehetnének. Mikor vidáman fecsegett, kaczagott és sokszor már maga is túlságosnak találta

volna pajzán jókedvét; férjének egy-egy reávetett ragyogó tekintete, melylyel mindezt kísérte, olyan biztatólag mosolygott felé, hogy ő már-már egész tökéletes lénynek képzelé magát, kinek hibái nem is lehetnek.

De a helyzet csodálatosan kezdett változni. Rezső egy s más megjegyzést kockáztatott magatartására - bár igen gyöngéd, udvarias modorban - mely után maga is elhitte, hogy egészen másnak kellene lennie, abban a körben, hol most mozog. Azt találta Rezső, hogy neje nagyon is természetes, keresetlen és a gyermekességig őszinte. Pedig a társaságban a formáságra is kell némi súlyt fektetnie.

Idővel azonban Rezső észrevételezései mind ritkábbakká váltak és érdeklődése is minden iránt, a mi körülötte történik, teljesen megszűnt. A mi eddig egész elragadtatásba hozta, most olyan hidegen hagyja kedélyét, mintha teljességgel nem is tartoznék rá. Ezer apróság volt, melyért pár hó előtt valósággal lelkesült s ma már csak boszantani látszottak, mint le nem rázható nyög és teher.

Türelmetlen, izgatott lett, a legcsekélyebb szóra sem méltó semmiség miatt. Hol lovását szidalmazta, hol a kertészszel zsörtölődött. Aztán szobájába tért s fáradtan veté le magát egy székre, melyből egymásután ötször-hatszor fölugrott, minden ok nélkül és csakhamar ismét visszaült helyére; kezeit végighúzta homlokán, kebléből mély sóhaj szakadt föl, melynek mindannyiszor félve adott utat, mintha attól tartana, hogy egy titkon őrzött gondolat lebrenni ki vele.

Hosszas, fájdalmas tünődés után, a grófnének az az eszméje támadt, hogy férje tán unatkozik! s e miatt nem is tudta őt kárhóztatni. Hisz annyira visszavonultan, olyan zárkózottan éltek. Azt indítványozta tehát férjének, hogy tegyenek néhány látogatást. Igaz ugyan, hogy egy kissé megkésték, de a környék társasága nem fog tán oly szigorú mértéket használni és elnéző lesz mulasztásuk iránt.

Rezső, a ki pár hó előtt hallani sem akart ilyesmiről, most elég szívesen fogadta neje eszméjét. Eddig alig jöttek össze mással, mint Lejtényi őrnagyékkal, a kik nyár elejével költöztek ide, megvéve a szomszéd birtokot, a mely közel feküdt a gróf jószágához.

Az őrnagy és neje iparkodtak lehetőleg meghitté tenni Rezső és Margittal való viszonyukat s mióta új birtokukra költöztek, gyakran fölkeresték rokonaikat. Az őrnagy csak melleleg hallá említeni apósától s később nejétől is, hogy Árkonyi Rezső gróf körülbelül jegyese volt Ernának. Minthogy azonban Lejtényiné unokafivére házasságának hírét, annak idejében a legszívesebben fogadta és sógornőjét szeretetteljesen hívta föl a rokonság fönntartására és megszilárdítására: mindenki meg volt győződve, hogy ez egész nem lehetett egyéb egyszerű rokoni vonzalomnál, mely most már valódi önzetlen baráti indulattá fejlődött.

Ebben a hitben volt Lejtényi őrnagy, a ki maga is kedveseknek találta új rokonait s a legőszintébb örömmel látta nejét a szeretetreméltó grófné társaságában.

Rezső gróf elfogadva neje indítványát, csakhamar életbelépteté Margit tervét: fölkeresték a környék intelligenciáját és a társaság ismét fölkeresték a gróft. Egyideig, ha nejevel magában volt is, újra a régi, kellemes, vidám modort vette föl. Mikor vendégeik távoztak vagy ők jöttek haza valamely társaságból, Rezső nem győzte föl sorolni neje előtt a sok hízelgő megjegyzést, a lelkesült magasztalásokat, miket barátai, ismerősei tettek választására.

Ámde ez csak aféle délibáb volt, melyeket röpke kedv, a múlt szeszély egy sugara vetett elé. A csalóka kép csakhamar eloszlott és minden a régiben maradt. De azért Margit korántsem adott föl a reménnyel, hogy férjének kedélyhangulata ismét meg fog változni; csupán az utat kell megtalálnia, a módot, melylyel visszavarázsolhatja azt. A grófné önmagában kereste a

hibát. Azt vetette magának szemére, hogy tán nem volt eléggé gyöngéd, eléggé figyelmes, azért a határtalan szerelemért, melylyel férje eddig körülfogta.

Alig két hét előtt, Rezsőt egy társaság - köztük unokanővére, Erna - fölszólította, hogy szegődjék társul a következő napra tervezett sétalovaglásban; de a gróf nem fogadta el a meghívást, azzal mentve ki magát, hogy neje nem tud lovagolni s ez okból ő se tarthat velük.

Margit ekkor hallá, hogy Erna a nagy salon terrasse-án így szólt Rezsőhöz:

- Hogyan, kedves cousin, Margit nem lovagol?

- Nem, édes Erna; - válaszolt a gróf közönyösen.

- Na, ez igazán meglepő!...

- Meglepő? s miért?

- Amennyiben a színésznőkön rendesen olyan remekül áll a lovagló ruha, mintha igazi rege-korbeli amazonok lennének.

Erna látván, hogy a gróf semmi megjegyzést se tesz, pikáns mosolylyal veté oda:

- Hja persze, ez is csak olyan... hogy is mondják?... olyan kasirozott lovaglás, akárcsak a szinpadi torta, meg a grófi, hercegi, királyi korona?... Ugy-e azok ott mind papirosból vannak?

- Régebben abból voltak; de ma már nem; - válaszolt Rezső, visszautasító, hideg mosolylyal.

- »Ma már nem?« - ismétlé Erna, szűrő tekintettel; aztán csípősen tette hozzá: Igaz, „ma már - nem” kasirozott!... legalább a grófi korona nem az... Na az igaz, - folytatá föltűnő módon szakítva félbe előbbi mondatát - hogy ez a maga felesége - aranyos kis menyecske... Gratulálok választásához, kedves Rezső... Milyen kár, hogy ez a tökéletes kis asszonyka nem tud lovagolni! - Azonban egyéb bájai mellett e parányi hiány egy csöpp a végtelen óceánban. - Tudja-e, hogy ha férfi lennék, halálos ellenségévé válnék magának, - vagy - házi barátjává...

Margit, kit a beszélők nem vettek észre, mivel jó távol mögöttük állt, nem hallgathatta tovább e társalgást, melyet az őrnagyné részéről nagyon is triviálisnak talált.

Midőn magára maradt s újra emlékébe idézte az Erna és Rezső között lefolyt párbeszédet, olyan kimondhatatlanul jól esett neki arra a hideg, szinte rendreutasító modorra gondolni, melylyel férje Lejtényiné megjegyzéseit fogadta.

- Kedves Rezsőm, tudod-e, mit gondoltam? - szólt a grófné, midőn este a parkban sétálgatott férjével.

- Nos, mit gondoltál, édesem.

- Ha te oly jó akarnál lenni, hogy... csak pár órát adnál a lovaglásból... ha mesterem lennél; én hiszem, hogy jövőre el volna hárítva az ily akadály, melyet gyöngédséged...

- Bohó gyermek! - viszonzá Rezső régi, kedves hangján. - Nem olyan könnyű mesterség az édesem, a mint képezed. Nyugtasd meg magadat, drága szerelmem, egy csöppet sem tesz boldogtalanná, ha nem is tudsz lovagolni...

Margitra kimondhatatlanul kellemes hatással volt férjének e megnyugtatója; de annyival is több vágyat érzett e gyöngédséget valami úton módon meghálálhatni.

Erre vonatkozó tervével csakhamar készen volt. Rögtön másnap magához hívatta a család öreg, meghitt szolgáját, Józsefet s a legnagyobb titoktartásra intve őt, fölkérte: tanítaná meg lovagolni. Egy hét előtt vette az első leczkét és tanítója már is azzal kecsegteti, hogy két-háromszori gyakorlat még és - bátran versenyezhet a környék legkitünőbb lovasnőivel.

Vajjon mit szól Rezső, ha egy szép napon maga mellett látja őt: ha majd ő is férje oldalán fog kilovagolni?...

A míg Árkonyi grófné mindezeket végig forgatta elméjében, a gróf még mindig ugyanazon helyzetben állt: az ajtóhoz támaszkodva maga elé málázott s gondolatai oly messze látszottak kalandozni, hogy neje nem merte háborgatni. E némaság még jó ideig nem lett egyik részről sem megtörve. Margit, könyökére támaszkodva, tovább elmélkedett. Terveket szőtt a jövőre, melyek végképpen elűzik a nyomasztó jelent és visszavarázsolják a multat, azt a szép multat, melyben mindketten olyan végtelenül boldogoknak érezték magukat. Árkonyi gróf végre kilépett az erkélyre s helyet foglalva neje mellett, közömbös napieseményekről kezdett beszélni.

- Csak az ősz legyen itt! meglásd, édesem, egészen más lesz nálunk az élet. Majd rendezünk vadászatokat; sőt tán egy-két színelőadást is, melyeknek legfőbb ékességét, természetesen, az én kedves nóm fogja képezni. Valószínűleg Erna is részt vesz, mivel régebben szívesen működött közre, ha műkedvelői előadásokat rendeztünk a kastélyban.

A gróf hangulata sokkal derültebb lett. Elbeszélte néhány apró történetet - fiatal korából, hirtelen azonban ezt a kérdést intézte nejéhez:

- Te talán nem rokonszenvezel Ernával, édesem?

- Miből következteted ezt?

- Abból, hogy olyan nehezen bírod magadat rászánni csak arra is, hogy látogatásait viszonzd; holott ő e tekintetben meglepőleg előzékeny irántad. A szegény Erna nagyon ragaszkodik hozzád. Nem csoda! egy ilyen vén férj mellett, igen szomorú élete lehet olyan csinos, fiatal nőnek, mint Erna.

- Tán kényszerből lett Erna Lejtényi őrnagy nejévé? kérde Margit.

- Oh, dehogy!

- Hát akkor miért ment hozzá?

- Azt már ő tudja!... Tán a gazdagság vágya vitte e lépésre, mert Lejtényi Erna szemeiben valódi Crözus. De ne törődjünk mi ezzel, édesem. Ha a nők szeszélyeit akarnánk ki-tanulmányozni: ez dolgot adna egész életünkre.

- Ah, ez hízelgő vélemény, reánk nőkre nézve.

- Te kivétel vagy, édesem, mutatja az, hogy előtted nyilatkozom így. Mert csakis a kivételek előtt merjük véleményünket ily leplezetlenül kimondani.

Árkonyi gróf aztán Ernára vitte át a társalgás fonalát, még pedig úgy belemerült a beszélgetésbe, hogy már jól elmúlt éjfél, a midőn lakosztályaikba tértek.

Talán ez a szokatlanul hosszas fönnvirrasztás okozta, hogy Margit egész éjjel nem húnyta be szemeit?...

IV.

Lejtényi őrnagyné, be sem várva Margit látogatását, másnap délután átjött férjével, a ki reggel érkezett meg a fővárosból.

- Egyedül van, cousin? - kérde Erna, a mint férje karján kilépett a kis szalon terrasseára, hol Rezső egy nádhintaszékben ült és hirlapjának olvasásába volt elmerülve.

- Nem, kedves Erna; válaszolt a gróf, fölugorva és szívélyesen üdvözölve vendégeit. - Margit a növényházban van, hogy megtekintse az új szökőkutat, melylyel ma délelőtt lettek készen. Rögtön értesítem...

- Ne tegye, kérem. Maguknak úgy is dolguk van együtt - Megyek tehát, fölkeresem Margitot és segíték neki az új szökőkút megkritizálásában. Ő bizonyára nem ért úgy ehhez a maliciózus mesterséghez, mint én.

- Mi is nemsokára követjük, édes kicsikém, szólt az őrnagy.

A szép őrnagyné, mint a környéken nevezték, futó pillantással üdvözölte Rezsőt és férjének csókra nyújtotta homlokát; az őrnagy nem is késett fölhasználni az alkalmat, hogy irigylésre-méltó jogával éljen.

- Ön nagyon boldog, őrnagy; - szólt Rezső, midőn Erna távozott.

Lejtényi öntelt mosolylyal kérde:

- Mi tekintetben?

- Ejh, maga hálátlan! - Ha e kérdést az a szép asszony hallotta volna!?...

- Azt hiszem: nem adtam még neki okot panaszra.

Az őrnagy a terrasse közepén levő hintaszékben ült, a mely az erkély üvegablakával szemben állt, úgy hogy a lenyugvó nap épp az arcára veté utolsó sugarait, megvilágítva az öreg katona eléggé vállas, szinte elhízott alakját, meglehetősen kopasz fejét és széles ábrázatát. A gróf szivarral kínálta meg vendégét s maga is rágyújtva, az erkély egy márványoszlopához dőlt. Különös figyelemmel vizsgálta a vele szemközt ülő öreg katonát, miközben képzelete Erna bájos alakját varázsolta eléje, mintegy az öreg férj ellentétéül...

- Erna azt állítja, - kezdé az őrnagy, miután rágyújtott és jókora füstgomolyt bocsátott ki száján, hogy ön hajlandó lenne a fél erdőt örök áron magához váltani a kincstártól. Az erdő másik fele az én birtokomat határolja s így az a fele igazság szerint nekem competal. Ez a fél rész özv. Pagody Menyhértnéé, a kinek férje, a megboldogult alispán, halála előtt kevésse váltotta ezt magához, miután jó ideig haszonbérletre.

- Úgy van.

- A kérdés tehát ez: ha én megveszem az özvegytől, - a ki készséggel eladja, - a fél erdőt: ön is megvásárolja az ön felét a kincstártól? - Nos tehát én a legörömelebb fogadom el a vásárt.

- Ennek igazán örvendek; mert eltekintve az anyagi előnyöktől, az az erkölcsi haszna lesz, hogy kevés költséggel kiirtatva azt a kis befásított részt, mely elzárja a közlekedést, olyan közel leszünk, hogy csupán egy kis gyalogséta fog egymástól elválasztani.

- Mikor lehetne ez ügyben Pagodynéval értekezni?

- Akár mindjárt holnap; hisz ő rendesen otthon van s egy-egy rövid látogatásnál hosszabb útra nem is megy.

- Úgy hát holnap délelőtt átmegyek hozzá.
  - Nagyon helyes.
  - Ha szavát birom: holnap megkötöm az alkut, hogy mielőbb munkához fogathassunk.
  - Csak egész bizalommal; mert a lehető legrövidebb idő alatt, én is intézkedni fogok.
  - Nos, készen vannak már az üzlettel? - kérde Erna, ki Margit karján lépett a terrassera.
  - A prózán túlestünk; most már a költészetnek élhetünk; - válaszolt az őrnagy tréfás ünne-
pélyességgel s fölkelve, katonásan tisztelgett Margit előtt, a ki szívélyesen nyújtá feléje kezét.
  - Maga ma csupa udvariasság, édes Linczi; - jegyzé meg Erna nevetve.
  - Ma? - Hát tegnap nem voltam s holnap nem leszek az?
  - Nem. Nekem, a míg boldog vagyok: mindig - ma van s így semmi gondom a holnapra és
egészen közömbös előttem a tegnap... Nem így vélekedel te is, édes Margit? -
  - Semmi okom sincs félni a holnaptól, sem megvetni a tegnapot; ennélfogva én nem ragasz-
kodom olyan föltétlenül a mához.
  - Oh, igaz; hisz előtted a ma a tegnaphoz képest, csak egyszerű pastore. A tegnap egy -
»Ezer és egy éj«-beli szemkápráztató fény, míg a ma...
  - Sokkal szebb annál is; - felelt Margit, nyílt őszinteséggel.
  - Hallja ezt, cousin? - Nos, köszönje meg.
- Erna átment Margittal a zongoraterembe, hol az őrnagyné a hangjegytartó állványánál keresgélt.
- Mondd csak szivecském, nincs meg neked Bizet »Carmen«-je?
  - Nincs; - válaszolt Margit és zongorához ülve, pár futamot tett; - de a kíséretet tudom kívülről
is.
  - Ah, igazán? - Játssz el, drágám.
  - Melyik számot?
  - Carmen belépő dalát.
- Margit készséggel teljesíté Erna kívánságát. Nehány bevezető accord után, elkezdte a
kíséretet, míg Erna a zongorához támaszkodott s jóformán markirozva dúdolgatta a melodiát.
- Brava! brava! - kiáltott az őrnagy, miután Rezsővel az ajtóban állva, hallgatta neje énekét.
  - Halljuk, halljuk! - szólt előrelepve a gróf. - Ha nincs ellenükre, hát kérjük újra.
  - Bis! bis! - tréfálkozék Lejtényi.
  - A közkívátnak engednünk kell, édes, szép karmesterem; - szólt Erna, mosolyogva ölelve
át Margitot. - Melyik részt óhajtja a nagyérdemű közönség?
  - Ennyire követelők nem leszünk, kedves cousine; a melyik önöknek tetszik.
- Az őrnagy a szoba közepét elfoglaló ottománra ült, háttal az ablaknak. A gróf a tulsó ablak-
mélyedésbe állt.
- Tehát, drága szivecském...
- Erna kijelölé Margitnak a részletet, melybe csakhamar belekezdett:
- »Ha nem szeretsz, úgy én szeretlek; ha én szeretlek: jól vigyázz! -«

Erna kétszer ismételte e kis dalt, melyet lehetőleg kaczer arcjátékkal és a textust erősen pointírozva énekelt el. Befejezve dalát, fölkaczagott a nagy elragadtatás láttára, melyet férje mutatott.

- Kedves Linczi, ebben maga nem illetékes; - szólt az őrnagyhoz lépve s vállára tette kezét.

- Ej, ej! s miért nem?

- Miért?... mert... mert - maga nem zeneértő.

- Ejnye, hát ily kegyetlenül fejemre olvassa az ítéletet? - Na várjon csak: a legközelebbi alkalommal legalább is...

- Kifütyül?... nevetett Erna, miközben az ablakmélyedésben álló grófhöz lépett.

Az őrnagy fölkelve, Margithoz ment, kinek tréfás apprehensióval panaszlá neje megjegyzéseit; majd arra kérte, játszaná el Bellini »Alvajáró«-ját, mely fiatal korában, egyik legkedvesebb operája volt.

- Aha! - veti oda Erna mosolyogva. - De vajjon a nézőtérről hallgatta ezeket a kedves zöngeményeket vagy a szinfalak mögül? - Hajdanában, Bellini, Donizetti és társainak fénykorában: a Luciák, Normák s a többi szenvedő és szenvedélyes hősnők ábrázolói, kitüntető figyelmükben részesítették a vitéz hadsereget, a mint a tradíció mondja.

- Kérem, - tiltakozik az őrnagy - én soha se törődtem a Luciákkal és Normákkal... egyébiránt - melleleg említve: ne higgye, hogy a mai Wagner »Erzsébetek«, Senták, Sieglindek, talán nagyon kegyetlenek lennének... De a mi engem illet, én csupán a szép zenéért lelkesedtem.

Erna hangosan fölkaczagott.

- Kedves Linczikém, már teljesen meggyőződött határtalan muzsikális voltáról, csak ne akarja velünk azért elhitetni, hogy minden érdeklődése a komponistának szólt és nem jutott ki belőle semmi a primadonnáknak.

Néhány vendég érkezett és ez más irányt adott a társalgásnak.

Mikor a tikkasztó hőséget valamennyire lehűté az alkonyi szellő, a társaság a parkba ment és az ezzel kapcsolatban levő erdőcske felé vette útját. A parkot az erdőtől kis tó választá el, melyen egy híd vezet keresztül. Erna unokafivérével legutolsónak maradt s megállt a kis híd innenső végénél, hogy a tóban uszkáló aranyhalakat szemlélje, melyeket a gróf nagy előszeretettel gondoztatott.

A szép őrnagyné megvárta, hogy az egész társaság átvonuljon a hidon, sőt midőn már amazok jó távol voltak, még akkor sem mutatott kedvet, hogy e helytől elmozduljon.

Némán szemlélte a tovasikló, apró állatocskákat. Fejét a víz partja mellett álló szomorúfüz törzséhez támasztá, melynek a tóba lenyuló lombjai, majdnem egészen elfödtek alakját. Ábrándozó tekintettel merengett el a csendes viziükron, mely csak koronkint loccsant meg, a mint egy-egy elsuhanó kis hal vigan szelt magának utat, olyan öntudatosan, olyan önhatalmulag, mintha ez a meglehetősen nagy medence kizárólag az ő szeszélyei kielégítésére volna rendelve.

- Hol barangolt tegnap egész délután? - e szavakkal törte meg végre Erna a csendet. - Azt hallottam, hogy nem volt itthon sem tegnap, sem...

- Sem tegnapelőtt; sőt azelőtt sem. Értesülése nagyon pontos, kedves Erna.

- És mit szól ehhez az a bájos menyecske?

- Éppen semmit; de hát mit is szólhatna?

- Legalább is - féltékeny lehetne. Tudja-e, hogy ez az ő osztályukban a sorsnak, velük született ajándéka.

- A féltékenység ajándék? - kérde a gróf, miközben a híd karfájára dőlt, kissé előre hajlott és mélyen nézett a szép asszony szemei közé.

- Még pedig becses ajándék! Már t. i. az a féltékenység, a melynek szabad kitörést engedhetünk. - Látja, ők, kiket sem rang, sem körülmény, szóval semmiféle tekintetek nem gátolnak abban, hogy érzelmeiket elárulják: minden tartózkodás nélkül kimondhatják, a mi szívüket nyomja, míg ellenben mi... De nini! - szólt, mintegy ketté vágva a saját szavait. Nézze csak, hogy előre haladtak. Jöjjen Rezső, menjünk utánuk. Már esteledik s a homály nagy ellensége a bizalmas tête-à-tête-eknek...

- Én az ellenkezőjét tudom; - jegyzé meg a gróf, jelentős pillantást vetve a lombok közül kilépő szép asszonyra.

- Mert a dolgok fölületét nézi, kedves cousin; de tekintsen csak azoknak mélyére és megtalálja a veszélyt, melyet magában rejt egy ilyen... Nem hisz a kísértésekben?

- Miféle kísértetekben?... a hazajáró lelkek kísértését érti?

- Én nem kísértetet mondtam; de kísértést; aféle személytelen kísértetet, melynek neve: alkalom.

- Ettől nem félek; - válaszolt a gróf, halk bizalmas hangon; - sőt...

- Kihívja, mint Don Juan a kormányzó szellemét.

- Miért ne? Csak az a kérdés: olyan szófogadó-e, mint az az ur volt.

Az őrnagyné nem válaszolt. Szó nélkül fogadta el a gróf karját és átmentek a kis hidon.

Erna arcát, megvilágítja a teli hold fénye, melynek sugarait eddig a fák sűrű lombjai fogták föl. Rezső tekintete e perczen unokanővére arcára tévedt s azt találta, hogy Erna sokat változott. Leánykorában vonásai inkább hideg gögöt, érzéketlen merevséget árultak el, míg most, volt bennük valami vonzóan érdekes, szinte ingerteljesen csábos.

- Drága Erna, - szólt a gróf némi szünet után, - maga az imént a féltékenységet kezdte elemezni, megbocsásson, de azt kell mondanom, hogy ez érzelmekről csak úgy beszélhet, mint vak a színekről, mert maga bizonyára nem féltékeny, hanem féltetik.

- Ez utóbbira éppen semmi ok s az előbbi... Az hiszi: nem tudnék féltékeny lenni? - kihívólag nézett a gróf szeme közé, - vagy azt képzeli, hogy én egyáltalában képtelen vagyok a szerelemre?...

Egy vadgesztenyefa mellett haladtak el; megálltak egy pillanatra.

- Nézze csak, - mondá hirtelen Lejtényiné és a fára mutatott: »E.« »R.« Ezt a két betűt valaha maga véste ide; nem emlékszik már?... mikor még gyermekek voltunk... mikor kis feleségének nevezett?... Sok furcsa játékot is űznek a gyermekek, nemde, édes cousin?

- Mint a sors, drága Erna, melynek viszont mi vagyunk játékszerei; - válaszolt a gróf.

- Igaza van; - a sors a rendezője ennek a nagy, tragikomikus színjátéknak: az életnek. - Ha történetesen később találkozunk, lehet, hogy minden másképpen fejlődik... Azonban a gyermekkori idyll, egyéb játékszerekkel, a lomtárba szokott kerülni. Mikor aztán megöregszünk s véletlenül rábukkanunk egy ilyen kimustrált játékszerre, megmosolyogjuk: hogy - ime, valamikor ez képezte életünknek legfőbb gyönyörűségét, ez volt lelkünknek egyetlen álma, vágyainknak összessége!...

Élesen fölkaczagott e szavak után, mintha önmagát akarná kigúnyolni czélzásáért.

Nem első alkalom volt ez, hogy Árkonyi gróf és unokanővére között ily beszélgetés folyt, a mely rendesen nagyon és tartósan fölizgatta a grófot, a ki azonban ennek daczára nem került, de kereste, jóformán - öntudatlanul - vágyott e különös izgalom után.

Erna könnyelmű, éles kaczaja ama csoportig is eljutott, melyben Margit néhány fiatal hölgy-gyel s pár környékbeli úrral haladt.

A csinos Hársfalvy báróné, ki épp a grófné mellett ment, figyelmeztette egyik társnőjét az őrnagyné kihívó nevetésére.

- Kivel van a szép őrnagyné? - kérdé.

- A mi kedves házigazdánkkal.

- Ah! a gróffal?!... Nem lehet.

- Biztosítom. De hát miért találja oly hihetetlennek?

- Mert igen különösnek tartottam Erna részéről a kihívó viselkedést. Ámbár Árkonyi gróffal szemben, kárba veszett fáradsága.

- Hogy érti ezt?

- Csak úgy, hogy a mi grófunk szive olyan bástyával van körülvéve, a melyen át az ilyen apró ütegek nem törhetnek rést. Soha se beszélt előtted férjed amúgy megkülömböztetőleg Gothárd Erna grófnő felől? - fordult hirtelen Margithoz.

- Nem igen emlékszem, hogy többet beszélt volna róla, mint más ismerősről.

- Vagy még annyit se... Annál jobb.

Margit bámuló és kérdő tekintettel nézett a kis bárónéra, a ki szokott éles beszédmodorában folytatá:

- Tudod, édes, az öreg Árkonyi és Gothárdi grófok mindenkép azon voltak, hogy Erna és Rezső összekeljenek. Csakhogy - a mint mondani szokták - »gazda nélkül számoltak«, mert Rezső gróf hallani sem akart tervükről. Hanem ez az Erna rendkívül kaczer teremtés ám. Azonban a te kedvességeddel, a te bájaiddal szemben, igen gyöngék az ő fegyverei. Mindamellet drágám, figyelmeztetlek: őrizd férjedet ettől a kaczer teremtéstől; mert hiába, édes szivecském, a férfiak hamar megúnnak bennünket, becsületes asszonyokat, minthogy amazoknál sokkal élénkebb, sokkal változatosabb az élet.

Margitra minden alkalommal visszás hatással volt a báróné nagyon is szabad társalgási modora; aztán az is sértette, hogy: miként merészkedhetik e nő így nyilatkozni Rezsőről. Majd azon tünődött el: hogy, ha e fecsegő asszony tényleg oly jó indulattal van iránta, mint mutatja: miért nem kimélte őt e kellemetlen, alaptalan fölfedezéstől, a mely ugyan semmi kihatással sem lehet a jövőre; mert hisz Rezsőn állott, - ő bontotta meg az öregek tervét és így... De mégis, miért akarta a jóakarató báróné megmérgezni számára azt a társaságot, melyet már azon okból sem kerülhet, mivel Erna legközelebbi rokonuk?... És végre, hogyan tételezhet föl benne az az oktalan asszony olyan gyöngeséget, hogy ő képes lenne Rezső előtt féltékenységet elárulni? azzal sértse meg férjét, hogy azt kívánja tőle, miszerint az ő rút gyanúja miatt: vonuljon vissza unokanővérétől!?...

A következő napok ismét a szokott csöndben teltek el. A gróf, a ki vendégei körében vidám, csevegő volt, újra szótlan, zavart, merengő lett.

- Miért vonulsz így vissza mindenkitől, kedves Margitom? - kérde egy délután, midőn történetesen otthon maradt s föl alá sétált a kis szalonban, a hol Margit az ablakmélyedésben ült, himzéssel kezében.

- Úgy veszem észre, - válaszolt a grófné föltekintve férjére, a ki megállt előtte - hogy a társaság nem igen rokonszenvezik velem.

- Agyrémek, kedvesem.

- Aztán tudhatod, édes Rezsóm, hogy mindig nagyon visszavonultan éltem.

- Az egészen más volt akkor; de most... Egyébiránt, a mint akarod. Csupán arra kérlek: ne szakítsunk végképen az ismerősökkel, mivel én - őszintén szólva - igen szeretem a társaságot; sőt fölötte kíváncsi reám nézve, hogy gyakrabban érintkezzünk velük.

- De hisz éppen kívánságodnak véltem eleget tenni, minthogy ideérkezésünkkor azt mondtad...

- No igen, abban az időben... Tudod édesem, akkor még házasságunk első korszakát éltük. Jóízű társaság előtt igen visszás a fiatal házasságok turbékolása; de most...

- Most már elfogadhatók vagyunk; - egészíté ki Margit, munkája fölé hajolva.

A fiatal nő hangján némi önkénytelen fájdalmas szemrehányás rezgett át, mit a férj észrevéve, hozzálépett; udvariasan ajkához emelte neje kezét s mintegy mentegetőzve tette hozzá:

- Most már nem az időleges, de az állandó szerelem csöndesebb révében kötöttünk ki. - Aztán utóvégre is, édesem, nem te tanácsoltad-e, hogy keressük föl a társaságot?

Rezsőnek ebben igaza volt, de Margit is fölhozhatott volna egyetmást álláspontjának védelmére. A többi közt azt is, hogy mégis csak furcsa társaság az olyan, mely a barátság és a bizalmaskodás ürügye alatt, lehetőleg gyakran mond el kellemetlen és fájó híreket, a melyeknek megtudására éppen semmi szükség sincs. Ilyen volt a báróné „bizalmaskodása” is, melyből megértette, hogy férjének Gotthárdi Ernát kellett volna elvennie. Többektől hallott ő már ehhez hasonló, »baráti indulat sugalmazta« pletykákat, a melyek aztán nagyon is elvették kedvét attól, hogy a derék hírmondókkal bensőbb viszonyba lépjen.

V.

Néhány nap múlva Lejtényi őrnagyné a reggeli órákban, szokatlanul korán ment át a kastélyba.

Margit éppen a parkban sétált, midőn Erna, ki az erdőn keresztül gyalog jött, belépett a park kis rácskapuján és gyors léptekkel sietett a grófné felé.

- Az istenért, édes Margitom, - szólt az őrnagyné lelkendezve - olvastatok a reggeli lapokban a megrendítő hírt, hogy a közeli helység porrá égett! De hisz ez irtóztató! - És mi semmit se tudtunk róla!?...

- Olvastam. Valóban borzasztó! Rezső, mihelyt elolvasta, rögtön küldött is egy kis összeget a szerencsétlenek részére.

- Az nem sokat ér, kedvesem, mert csak egy csöpp a nyomor tengerében. Nekem egy pompás eszmém támadt, - folytatá az őrnagyné, leülve a kerti padra - ama szegény szerencsétlenek javára jótékony célú előadást kellene rendeznünk, lehetőleg magas díjak mellett. A te közreműködésed, angyalkám, rendkívül vonzerőt gyakorolna a környék egész intelligenciájára.

- Ha férjemnek nincs ellene kifogása s ha némi hasznára lehetek e mindenesetre szép célnak, a legnagyobb készséggel állok rendelkezésre.

- Hol van Rezső?

- A vasuti állomáshoz kocsizott nagybátyja elé, a ki azt írta, hogy megérkezik. Ámbár érkezése napját nem jelölte meg egész bizonyossággal, a mennyiben levelében azt írja, hogy ma vagy holnap érkezik, a mint ügyeit rendezheti.

- Ah, Dömötör bácsi vendégeitek lesz? - és hosszú ideig szándékozik itt maradni?

- Azt hiszem, pár hétig.

- Fogadd részvéteket, szegény Margitom; - szólott Erna tréfás komolysággal.

- Mi fölött, édes Ernám?

- A halálosan unalmas kilátásod fölött!

- Ah, hát Dömötör bácsi...

- Unalmas, vén bolond. Ne ítélj el, szívecském, hogy boldogult anyám testvérbátyjáról így nyilatkozom, de ha tovább fogsz vele érintkezni, nagyon is enyhének találod majd e véleményemet.

Alig ejté ki Erna e szavakat, kocsizőrej hallatszott az útról s néhány másodperc múlva a gróf lépett hozzájuk Lejtényi őrnagygyal.

A nők néhány lépést tettek az érkezők elé.

- Nem jött meg Dömötör bácsi? - kérdé Margit.

- Nem; - felelt a gróf, Ernát üdvözölve; - valószínűleg holnap érkezik.

- Margit előtt már kifejeztem, hogy mily mértékben osztozom fájdalmukban; most magán a sor. Fogadja legőszintébb szívből fakadó előleges részvéteket a fenyegető csapás miatt.

- Ah, igaz! maga nem szereti Dömötör bácsit; - jegyzé meg Rezső nevetve, miközben Ernához szegődött, a kivel pár lépésnyire előre haladtak, míg az őrnagy Margitnak nyújtá karját.

- Azt a vén puritánt?! a demokrata grófot?... Isten óvjon tőle. - Hát maga, hogy kerül, össze Rezsővel, Linczikém? - szólt vissza Erna, mialatt egy vanília-csoportozaton egy kis tarka pillét fogott meg.

- Lőrincz az erdőben sétálgatott, mikor keresztül hajtottam s mivel éppen hozzánk készült, hogy magáért jöjjön, fölült mellém; - válaszolt a gróf az őrnagy helyett.

- Ah! - jegyzé meg Erna, ujjai között tartva a pillangót s így gyönyörködve benne. - Maga tehát szárnyakat adott férjescském ama vágyának, hogy engem mielőbb láthasson.

- Nem; - felelt halkan és gúnyos mosolylyal Rezső - csupán üléssel kínáltam meg a fáradt aggastyánt.

- Ejnye maga vipera-nyelvű! - vágott vissza Erna, mintegy véletlenül eleresztve a lepkét, mely után aztán elkezdett kapkodni.

A gróf hirtelen elfogta és átnyujtá neki.

- Tessék.

- Köszönöm; most már nem kell: nézze egészen leszedte a himporát.

Mikor fölértek a kastélyba, Erna közölte a férfiakkal az előadásra vonatkozó tervet.

- Ah, hisz ez kitünő eszme! - vágott szavába az őrnagy.

- De maga csak nem akar benne tényleges részt venni? - kérde Erna, karjaival hízelgőleg fonva át férje nyakát.

- Ez a kérdés vérig sérti önérzetemet s így én magam utasítok vissza minden arra irányuló kísérletet, hogy közreműködésemet megnyerjék; - viszonzá az őrnagy, tréfás ingerkedéssel. - Én majd csak az élvező és a kritikus szerepét fogom betölteni.

- Ez a két szakmakör homlokegyenest ellenkezik egymással, - jegyezte meg nevetve Rezső - mert a kritikus soha se élvez.

- Nos, akkor hát a jámborabb szerepkörnél maradok és élvezem a maguk szép játékát.

Erna, ki ezalatt a gróf felé indult, kihívó, kaczer tekintettel nézett férjére és kezével csókot hányt feléje.

- És maga, Rezső? - fordult az őrnagyné a grófhhoz.

- Házam és személyem rendelkezésükre áll.

- Mind a kettőt elfogadjuk. Az előadást a nagy teremben rendezzük, a hol már játszottunk néhányszor. Emlékszik még: egy karácsony ünnepen Pailleron „Szikráját” adtuk elő? - Én Toinettet személyesítém, a kit maga cserben hagyott.

- Bocsánat, nem én, de Toinette...

- Mentette föl adott szavától?... Igaz; mert az a leányka nagyon ügyes, élelmes kis teremtés, a ki a maga javára tudja kizsákmányolni a helyzetet és nem akarja, hogy - legalább látszólag - ne ő adja ki a hűtlennek az utat. Hanem pompás kis darab volt; leszámítva azt, hogy én rettentően rosszul játszottam. Akkor még alig voltam tizenhét éves; most azonban... most majd iparkodom kiköszörülni a csorbát. El akarom ragadni a közönséget.

- De hát mily darabot választ?

- Ezt majd Margittól kérdezzük meg, a ki a legilletékesebb...

- Úgy a darabválasztást, mint a szereposztást, egészen reátok bízom; - veté ellen Margit.

Hosszas tervezgetés után abban állapodtak meg, hogy délutánra átmennek Lejtényiekhez, hol az egész társaság együtt lesz és ott fogják megállapítani „a közelebbi módozatokat”, a mint Erna tréfásan megjegyzi.

Délután, mire egybegyültek a vendégek, szőnyegre került az előadás kérdése.

Az őrnagyné körülményesen előadta a tervet, kérve az urakat és hölgyeket netaláni észrevételeik nyilvánítására.

- Az indítvány részben és általánosságban is elfogadtatik, - veté végét a rövid konferenciának dr. Csati Benő közjegyző, kit a rendezéssel bíztak meg, mint olyat, ki kora és sok ágú elfoglaltsága mellett, élénk részt vett a megyei életben és igazi hangadója a környéknek.

- Csupán a darabra nézve jussunk megállapodásra, - jegyzé meg Erna.

- Ez pedig lényeges, sőt legfőbb kérdés - elegyedik bele az alispánné. - Mikor boldogult Menyhértemmel még a fővárosban laktunk, gyakran jártunk a színházba s a műsoron levő színműveket úgyszólván kívülről tudtuk. Ah! akkor egészen más darabokat adtak, mint manapság. Higgyék el, ha mostanában történetesen a közeli helységbe vagy éppen a fővárosba rándulva, bevetődöm a színházba... biztosítom, hogy olyan darabokat adnak: még a visszaemlékezésnél is pirulnom kell.

Néhány egyetértő kebel sóhaja szakítja meg a szigorú ítéletű hölgy szavait, azok részéről, kiknek emlékeztük tábláján szintén jó sok rovása van a régmúltnak.

- Ah, - folytatja özvegy Pagodyné - a régi színművek a mostaniakhoz képest...

- Nos, határozzunk, hölgyeim és uraim, - vágta ketté Erna az alispánnénak megható nekrológját a múlttól. - Nevezzen hát meg néhányat azokból a régi, jó darabokból, édes Biri tanti.

Az alispánné, rövid gondolkodás után, bánatos zengésű, sóhajszerű fohászszal leheli ki:

- Tehát pl.: „Benjamin Lengyelországból vagy a nyolczgarasos atyafi.”

Rezső elmosolyodott, de csakhamar leküzdé e hatást, melyet Pagodyné ajánlata keltett benne és erőltetett komolysággal válaszolt:

- Kissé hosszú a cím, kedves nagysád.

- Tovább, tovább, Biri tanti, - szól Erna hamiskásan mosolyogva Margitra.

- Akkor hát: - fuvolaszerű sóhaj előzi meg - „A vadon fia”, „Griseldis”, „Hinkó, a hóhérlégény”...

- Köszönjük, elég, szakítja félbe a közjegyző.

A társaság majd minden tagjának elfojtott mosoly játszott ajkai körül e repertoire hallatára; csupán a tanácsosné és kortársai intettek jóváhagyólag, minden egyes darab megnevezésénél.

Ezután Dindár báró sorolt föl néhány színművet, melyek hallatára az alispánné - boldogult Menyhértjéhez fohászkodva - lesüté szemeit és észrevétlenül iparkodott elfődni pirulásra hajlandó orcáit.

Végre, a közjegyző ajánlatára Ohnet »Vasgyárosa« lett elfogadva.

- Kérjük tehát a szerepkiosztást, Csati úr. Mint teljhatalommal fölruházott rendező, ezt is ön fogja elintézni.

- Nagyon megtisztelnék ennyi bizalommal. Tehát: Beaulieu Claire-t a grófné lesz kegyes elvállalni, - fordult, udvarias bókkal Margithoz; a ki szívélyesen intett beleegyezést fejével.

- Anyját, a marquisnét - Pagodyné ő nagysága, ha...

- Szívesen, - sóhajtott az alispánné egy minden áldozatra kész kebelnek önmegtagadásával; - ha nincs benne valami sikamlós részlet, mert...

- Pirulás nélkül eljátszhatja, kedves nagysád, mivel Beaulieu marquisé igen szemérmes, diskkrét anya. - Athenaist - Lejtényiné ő nagyságának, Derblay Philippet önnek szánnám, édes gróf.

Rezső udvarias meghajlással fogadta a rárótt kötelmet.

- És Moulinet? - kérdi Topolyai.

- Az én igénytelenségem; - válaszolt a közjegyző. - Ön Bligny herceget kapja, kedves Topolyai. Préfont - Dindár báró lesz szíves...

- Kérem, ezer örömmel; csak a rekedtségem... - köszörüli a torkát Dindár báró.

- Nem vesszük olyan szigorúan a dolgot. Aztán kérem, Préfont báró, mint amolyan szenvedélyes természetbúvár: könnyen meg is hűthette magát és így a rekedtség...

- Még előnyömre lesz a realizmus szempontjából; - rikácsolt nevetve Dindár báró.

Octavet s a többi kisebb szerepeket is kiosztották, habár nem minden nehézség nélkül, tekintettel a sok ellenvetésre, melyet a közreműködők tettek.

- Tehát együtt fogunk szerelmeskedni; - enyelgett a gróf, a midőn nejével hazafelé sétált az erdőn át. - Azt hiszem, - jegyzé meg Rezső, a ki ma szokatlanul derült hangulatban volt - hogy művészeted sokat fog szenvedni, ily gyarló partnerrel szemben, mint Philipped lesz.

- Ki tudja? - mosolygott Margit. - Van rá eset, hogy a műkedvelők túltesznek rajtunk.

- A mennyiben a művészek és művésznők elég gyöngédek, elég udvariasak azzal hitegetni a jámbor dilettánsokat, a kik viszont eléggé szerénytelenek és jóhiszeműek igazság számba venni a jóakarató bátorítást.

A gróf derült hangulata egész este tartott, a mi végre Margitra is átszállott és e nap hátralevő részét abban a régi, boldog kedélyben tölté, melytől már-már örökre búcsút akart venni.

VI.

Az előadásra való készülétek az egész kis társaságot elfoglalták; kiváltképpen Árkonyi Rezső grófot, a ki nagy buzgalmat fejtett ki s rendkívüli ambícióval látott szerepe betanulásához.

Tíz nap alatt kellett összetanulniok a színművet, hogy mihamarabb eredményre juthassanak anyagi tekintetben. Ez pedig nagyon is szűkre szabott idő arra nézve, hogy műkedvelők egy olyan meglehetősen nehéz menetelű szindarabot, mint a »Vasgyáros«, elfogadható módon előadhassanak.

Ez okból, a mint több oldalról hangoztatták, annyira igénybe valának véve, hogy még »lélegzetvételre is alig volt idejük«.

Margit lovaglási leczkéi ezen idő alatt teljesen fönnakadtak, minthogy Rezső a naponta tartott délutáni próbák miatt, alig távozott hazulról.

Árkonyi Dömötör gróf is megérkezett. (A puritán, kiállhatatlan, unalmas, stb. jelzőkkel illetett Dömötör bácsi) Margit éppen nem hagyhatta helyben Ernának az öregre vonatkozó megjegyzéseit; sőt úgy találta, hogy Dömötör bácsi olyan rendkívül kellemes, igénytelen, figyelmes és gyöngéd ember, a ki senkinek se volt terhére, senkit se untatott kedves és előzékeny modorával. A jóságos aggastyán, hetven éve daczára, minden iránt érdeklődött; és a mi leginkább jellemezte magas foku műveltségét, lelkiemelkedettségét: mindenkivel foglalkozott, de senkit se foglalkoztatott saját magával.

Az öreget első találkozásra megnyerte unokahuga s a legmelegebb rokonszenvet érezte Margit iránt, a mit nem is késett öcsce előtt kinyilatkoztatni, örömét fejezve ki szerencsés választása fölött.

Rezsőt azonban annyira igénybe vette a »nagy napra« való előkészület, hogy alig vette figyelembe bátyja hízelgő nyilatkozatait.

A próbákon Dömötör bácsi is részt vett, mint néző; még pedig igazi érdeklődéssel kísérte, mert igen mulatságosnak találta e bohó összevisszaságot. De mindenekfölött új rokona, Margit kötötte le érdeklődését, a kit a további ismeretség még kedvesebbé, rokonszenvesebbé tett előtte.

A társaság a próbák után rendesen a kis erdőbe ment rövid sétára és csak a késő esti órákban oszlott szét.

- Ugyan, édes Dömötör, - szólott az őrnagy az öreg Árkonyi grófhhoz, kivel karöltve ment a többiek után; - miért nem nősültél meg újra? - Lásd, én negyven éves koromban vettem el első nőmet, a ki olyan szép és jó volt, mint egy földre szállott angyal. Tizenhat évi boldog házasság után elveszítettem őt és három évre rá ismét megnősültem; még pedig hasonló szerencsével.

- Ah, az én koromban nősülni?!... mosolygott az öreg gróf.

- Nos, hát miért nem házasodtál meg tíz-húsz évvel ezelőtt?...

- Nem volt hozzá bátorságom; - válaszolt jelentősen az öreg úr. - Első házasságom nagyon boldog volt s ezt nem szerettem volna egy második kísérlettel... Tudod, kedves Lőrinczem, a jó ritkán ismétli meg magát.

- Hagyd el, öregem! - Az ember félig-meddig biztos lehet a boldogsága felől, hacsak élvezni tudja. Hidd el nekem, hogy sokan vannak, a kik csak azért boldogtalanok, mert nem értik a boldogulás mesterségét. A boldogság olyan virág, a mely mindenki számára virul, a ki érti az ápolását.

- Ezek olyan sophismák, édes Lőrinczem, a milyenre a kardcsörgés és puskaropogás között tehettél szert.

- Nézz engem, - folytatá az őrnagy, figyelembe se véve a közbeszólást; - van szép, fiatal feleségem, a kit úgy szeretek, mint valami huszonöt éves rajongó szerelmes, anélkül, hogy úgy bánnék vele, mint egy hatvan éves vén férj. Nem gyötöröm oktan féltékenykedéssel, nem tartom vissza semmi, korához illő - mulatságtól... szóval óvakodom attól, hogy valaha azt az érzést keltsem föl benne, hogy egy vagy más vágyának, óhajának, de sőt szeszélyének az állja útját, hogy vén férje van. Ime, édes Dömötöröm, ebben rejlik boldogságom titka.

- S ha egy napon cserben hagyna ez a kertész-bölcselet?...

- Azon a napon, - válaszolt az őrnagy, kinek arczán e kérdés olyan változást idézett elő, a melyet azoktól az örökké mosolygó vonásoktól senki se várt volna; - azon a napon - borzasztó lennék! - szeme még egyet villant, de ezzel aztán elsímult arczáról a pillanatnyi benső vihar és öntudatos szilárdsággal fejezé be:

- De ez a nap nem fog elkövetkezni, jó Dömötöröm.

Lába megcsörrenté kardját, melyet daczára annak, hogy már nyugdíjazva volt, soha se tett le oldaláról, miután mindig egyenruhát viselt.

Margit nem győzte hallgatni Topolyainak s a vele egy csoportban haladó uraknak és hölgyeknek dicsérő, magasztaló áradozásait, melyet szép organumára, gyönyörű plasticájára és szívhez szóló szavalatára halmoztak. Hársfalvy báróné, a ki Susanne szerepét adta, szintén társul szegődött a hódolók légijához s arra kérte egyszersmind a grófnét: utasítaná őt, miként kelljen adnia e szerepet, a mely - nyiltan szólva - éppen nem felel meg az ő egyéniségének, mert ő inkább Préfont bárónét vagy tulajdonképpen Athenaist tudná jól személyesíteni.

Margit kedves, nyájas modorával iparkodott meggyőzni az elégedetlenkedő hölgyet, hogy egészen jól fogja adni szerepét. Valamint a többiek aggályait is lehetőleg el akarta oszlatni, minthogy minden oldalról merültek föl hasonló panaszok; Topolyai azt jegyezte meg, hogy neki inkább Moulinet kellene adnia s egyúttal néhány helyet idézett belőle, melyet - fölfogása szerint - nem szabadna úgy »elejteni«, »ellapítani«, mint az a kedélytelen agglegény, az a közjegyző teszi; a ki ez alkalommal nem is jelent meg a próbán, mivel - habár a nyarat rendszerint kis falusi birtokán tölti - ügyei gyakran szólítják a székvárosba.

Dindár báró Octavera reflektált. A szenvedő alispánné Brigittet óhajtotta volna, mert - véleménye szerint - ez igen kedves személyiség, de - közöttük maradt szó legyen - egészen elvesz Constancia kezében.

Árkonyi grófné ellenállhatlan szeretetreméltóságával biztosította a közreműködőket, hogy föladataikat kitűnően fogják megoldani: csak legyenek teljesen megnyugodva a kiosztásra nézve.

- Mondja csak, Erna, - szólt Rezső gróf, Lejtényinéhez lépve, a ki egy akáczfagalyat tört le s e közben visszamaradt a maga csoportjától; - miért kerül egy idő óta oly következetességgel?

- Én? - kérde Erna a leszakított galy leveleit tépdesve; - én senkit se kerülök és senkit se keresek.

- Igaz, mert megszokta, hogy mindenki magát keresi, Fortuna asszonytól kezdve, a ki egész birtokát rakta lábai elé, a boldogtalan halandókig, kik a boldogságot keresik magánál.

- Vigyázzon Rezső, mert kiesik szerepéből! Derblay Philippe nem udvarol Athenaisnak és Árkonyi Rezső gróf annál kevésbé Lejtényi őrnagynénak; - tiltakozék Erna, szinte erőltetett nevetéssel. - Hanem gratulálok cousin, magában igazi művészi temperamentum van. Pompásan fogja Derblayt játszani.

- Hízelgő nyilatkozatát csak bók számba vehetem.

Egy ideig szótlanul mentek előre. A társaság többi tagja már beláthatlan messzeségben haladt előttük. A szép asszony csöndesen tépegette a kezében levő galy leveleit és egyenkint szórta a földre maga elé.

- Fogja; most már magának adom; - szólt tréfásan nyujtva Rezső felé a megkoppasztott vesszőt.

- És mit csináljak vele?

- Jelképe ez olyan szívnek, melyről maguk, egyenkint tépik le a reménynek utolsó rügyeit is, a mig...

Erna csengő kacajjal szakította meg szavait, aztán folytatá:

- Dobja hát el azt a megtépett ágat!

- Eldobjam? mikor olyan kommentárral adta kezembe? Hát azt hiszi: olyan lelketlen vagyok én, hogy egy szívvel, a mely mindentől meg van fosztva, még ily kegyetlenül tudnék bánni?... Megőrzöm, - fejezte be szavait, jelentős pillantást vetve az őrnagynéra - hátha még újra kizöldül?...

- A maga kezében? - Nagyon csalódik, kedvesem! - veté ellen Erna, kihívó kacérsággal. - Csak dobja el bátran.

- Nem teszem.

- Miért nem?

- Mert nekem így is becses.

- Mint a vadásznak a zsákmánya? - vágott vissza villámló tekintettel Erna.

Árkonyi Dömötör gróf jött velük szembe a közjegyzővel, ki csak most érkezett meg a fővárosból. Az öreg gróf elválva társától, az őrnagytól, most Csati Benőhöz csatlakozott, kivel megkerülte az ákáczfasort s a bükkösbe csaptak át.

Dömötör gróf, daczára annak, hogy Erna egyetlen testvérhugának leánya volt, nem viseltetett iránta semmiféle rokonszenvennel; ez oknál fogva, tán ő volt az egyedüli kivétel azok közül, kik Rezső és Erna összekelését óhajtották. A házasság dugába dőlt és az öreg gróf szívből örvendett ennek.

Árkonyi Dömötör grófra most láthatólag kellemetlenül hatott, hogy Rezsőt ily bizalmas együttesben találta Lejtényinével, úgyannyira, hogy pár perczig némán folytatta sétáját a közjegyző oldalán, míg végre megszólalt:

- Élénk teremtés ez az én unokahugom, úgy-e bár?

- Az; nagyon élénk. Valóságos villám-telep. Minden idege egy-egy sodrony, mely fejéből vagy szívéből-e?... ezt már meg nem állapíthatom... vezeti az áramot.

- Vagy egyikből se; - viszonzá az öreg gróf szokott nyíltságával - legfeljebb érzékeiből. - Ez utóbbi két szót csak fogai között morzsolta el s aztán így folytatá:

- Hát Erna találta ki ezt a jótékonyczélú előadást? az ő eszméje volt, amint épp az imént dicsekedett előttem férje?

- Az övé, gróf úr. Ez az őrnagyné elvitázhatatlan érdeme.

- Na hát ne is vitázzuk el tőle!

Az öreg Árkonyi rendes szokás szerint korán kelt s így megérkezése után való napon, már hatodfél órakor lement a parkba, hogy itt, a szabad természetben élvezze azt a végtelen szépséget, melyet a városiak csakis phantasiájuk kisebb-nagyobb mértéke szerint élveznek.

Dömötör bácsi alig jártatá még körül szemeit, hogy az általános képen gyönyörködjek, midőn a park egyik kanyarulatánál unokaöccsét pillantá meg, a ki egy kerti lóczán ült, fejét kezére támasztva. Rezső úgy el látszott merülve lenni, hogy észre se vette a közeledőt.

Az öreg csöndesen lépett hozzá és könnyedén vállára ütve, vidám mosolylyal üdvözlé:

- Ejnye, te gonosz falusi, mégis csak megelőztél? - Ime, meg akarom menteni a városiak renomméját s ez a derék falusi elémbe vág!

- Jó reggelt, kedves bátyám.

Rezső fölugrott és szívélyesen üdvözlé nagybátyját, a ki karjába fűzve kezét, körül sétálta vele a parkot, a legnagyobb érdeklődéssel nézve mindamaz újításokat, melyek utolsó ittléte óta mentek végbe.

- Majd kirándulásokat is teszünk a szép vidék megtekintése végett. Hisz már egész örökkévalóság, hogy nem volt itt, édes bátyám. Gondolom: tizenöt éve, hogy utoljára járt itt?...

- Több is. Szegény öcsém, boldogult atyád temetésére ki akartam jönni, de orvosaim nem engedtek, mert - mint emlékezhetsz - akkor lábbadoztam nagyfokú mellhártyagyulladásomból. Mikor utólszor itt időztem, jöttemre szomorú esemény szolgáltatott okot: akkor halt meg az én egyetlen kedves nővérem, Erna édesanyja. Ennek már 20 éve. Akkor még az a szép birtok, melyet az őrnagy elég kegyeletes volt visszavásárolni (Gothárdi Lothárnak idegen kézre került birtokát) - Ernának tulajdona volt.

- Ez mindenesetre dicséretre méltó cselekedet volt.

- Tudod-e, hogy a téged illető sok öröndetes változás között, mi az, a mi engem különösen boldoggá tesz? Az, hogy íme, atyámnak e kedves fészke, melyről épp azért mondtam le öcsém javára, mert neki volt kire hagynia, mig nekem... Nos tehát ez üdvös változás, hogy az Árkonyi kastély már nem áll üresen.

- Ez természetes; - válaszolt Rezső némi zavarral - nem is tehetnék másként. Nőm előbbi állása a társadalommal szemben, fonák helyzetbe sodorna, ha a fővárosban állandósítanók magunkat... De hisz bátyám ért engem.

Az öreg különös kifejezéssel és nagy szemeket meresztve nézett Rezsőre.

- Nem értelek. Margit miatt...

- Nem közvetlen ő, de összeköttetései!...

- Hagyjuk ezt. Ez a ti álláspontotok, nem az enyém, a kit demokrata grófnak gúnyolnak. Én csak annak örvelek, hogy Árkonyban láthatlak és - boldognak tudlak; mert hiszen: boldog vagy? - Ez nem jöhet kérdésbe.

Mire körülbelül félórai sétát tettek, Dömötör bácsi egy kis zugban foglalt helyet, mely orgonabokrokkal volt körülvéve, mintegy elzárva a kétülékes kis padot az idegen szemek elől.

- Pihenjünk kissé ebben a galambfészekben. Ámbár ennek a csinos kis helynek bizonyára egészen más rendeltetése van, mint hogy az én kedves öcsém az ő vén nagybátyjával unatkozzék benne: ugy-e te kópé? - Hanem mondhatom, gyönyörű kis zug; kivált tavaszkor;

az orgonavirág illata, a csicsergő madarak, a pirkadó hajnal vagy a galyak között bemosolygó hold... Igazán regényes. Olyan hangulatkeltő. Különben azt hiszem: ezt nem a külső hatásoknak kell fölébreszteni, mert... Tudod-e édes fiam, hogy nőd, a kit csak tegnap óta ismerek, első pillantásra megvette a szívemet. Nem tuloztál, mikor házassági szándékról értesítve, az írtad Brestbe, hol leveled utólért, hogy választottad olyan búbajos angyal, a kit csak egyszer kell látnunk és...

- Valóban nem tuloztam. Margit olyan büverőt gyakorolt mindenkre, hogy szinte megigézte az egész közönséget s köztük engem is.

Rezső gróf maga elé bámult és egy önkénytelen, halk sóhaj lebbent el ajakáról.

- Ezt nem tőled hallom először. A szép Damáz Margit olyan ünnepelt kegyencze volt a közönségnek, kinek híre az én magányomba is eljutott. Én azonban nem az istenített művésznőre voltam kíváncsi, hanem a bájos, szende és kedves teremtésre, szóval nődre. Emlékezhetsz, hogy leveledre válaszolva azt jegyeztem meg, miszerint bizonyos vagyok benne, hogy én leszek az egyetlen a családban, a ki semmi kifogást se tesz választásod ellen, azon szempontból indulva ki, hogy az Árkonyi grófok legfőbb büszkeségét minden időben nevük mocsoktalansága képezte. E nőnek híre pedig oly feddhetlen volt, hogy vele való egyesülésed e tekintetben nem veszélyeztette legföltettebb kincsünket: nevünk tisztaságát.

Körülbelül ezzel indokoltam ama meglepődést, melylyel házasságod hírét fogadtam. De mikor később el-elűnődtem sorsodon: nem titkolhatom, hogy mégis támadtak aggályaim és pedig nem alaptalanok.

- Miféle aggályok?

- Mindenekfölött az iránt kezdtem tűnődni, hogy elvonva nődet abból a légkörből, melyben eddig élt, mely jóformán éltető elemévé vált: képes lesz-e mindezért kárpótolni őt az egyszerű családi élet? Attól tartottam, hogy te, a ki ünnepeltetése közepett a többinél jobban lekötődött érdeklődését: nyujthatsz-e oly boldogságot számára, mely a nővel elbírja feledtetni a művésznőt...

- A nő és - a művésznő!?!... ismétlé Rezső merengve s egészen figyelmen kívül hagyva, hogy egy vizsga tekintet fürkészi vonásainak hirtelen átváltozását.

- Azonban már e rövid ismeretség is tökéletesen meggyőzött arról, - szólt az öreg némi szünet után erőltetett vidámsággal - hogy Margitod olyan kincs, a melyet csakis ilyen szerencsefia találhat, a minő te vagy.

- Bizonyára, édes Dömötör bácsi...

- Bizonyára?! - ismétlé a gróf tréfás rosszalással. - Ejnye, te hálátlan! hát így kell beszélni egy ilyen fiatal férjnek?! Tudod-e, hogy én évek mulva se hallhattam, ha valaki feledhetlen nőmet dicsérte előttem, a nélkül, hogy vérem föl ne pezsdült volna az elragadtatástól. - Hidd el, - folytatá komoly, szinte ünnepélyes hangon - nagy bünt követsz el, ha nem léssz neki örökké az, a minek ő tart s a milyennek az első időkben mutatkoztál vele szemben.

- Biztosítom, édes Dömötör bácsi, - válaszolt Rezső, erőltetett bensőséggel - én épp úgy szeretem nőmet most, mint házasságunk első korszakában.

Margit elég jókor ért a férfiak közelébe, hogy Rezsőnek e szavait meghallja. Azonban úgy tett, mintha semmit se hallott volna; csupán szemeinek boldog ragyogása és kipirult arca árulá el, hogy ez az asszony semmi tekintetben sem képes színlelni.

- Ah, nini, itt jön az én szép hugom! - Jöjjön, édes gyermekem.

Dömötör bácsi, a ki valódi gentleman volt, miután szívélyesen üdvözlé Margitot, karját nyújtotta neki, hogy föl kísérje a reggelihez, melyhez éppen e perczben csöngettek.

Reggelizés közben az öreg gróf lebilincselő érdekességgel beszélt el egyes részletet legutóbbi keleti utazásából.

Margit a legnagyobb érdeklődéssel hallgatta a kedves elbeszélőt. Rezső azonban sokkal jobban el látszott foglalva lenni a saját gondolataival, semhogy annyira is birt volna magán uralkodni, miszerint színel is figyelne nagybátyja szavaira.

A kívülről hallszó élénk zaj vetett véget e beszélgetésnek. Erna belépett a terassera, hol csak az imént költöttek el a reggelit.

- Nem előztem meg a pacsirtát? - kérdé erőltetett szívélyességgel köszöntve Dömötör bácsit, a ki lehető hidegen viszonzta az üdvözetet; aztán Margitot megcsókolva folytatá: - Egy kis toilette-összeesküvés vezetett hozzád anygalkám. Athenaisra megrendelt öltözeteim megérkeztek az esti vonattal. Szeretném a te véleményedet is hallani, drágám és egy kis titkos konferenciára jöttem át, melynek ily sürgős volta mentsen ki, hogy korán zavarom a társaságot.

- Ah, jó reggelt Rezső; magát nem is vettem észre.

Rezső néma főhajtással üdvözlé az őrnagynét; de Erna belépése óta, szemeiben volt valami különös, magyarázhatlan változás, a mi Dömötör gróf éles tekintetét azonnal megragadta.

- Ha nem neheztelsz, kedves szép angyalom, rögtön szeretnék veled értekezni, mert a délelőtti vonattal pár sort akarnék irni szállítómnak.

- Jöjj, édesem; ne untassuk az urakat örökös toilette-kérdésekkel. Az én lakosztályomban zavartalanul kicseveghetjük magunkat.

- Urak, maguknak tilos bennünket követniök; - fordult vissza enyelegve Erna, a mint Margit karján pár lépést tett a szoba ajtója felé.

Miután a nők elmentek, Dömötör bácsi szivarra gyújtott s visszaülve helyére, a hamutartótálkába nyomogatta az eloltott gyufának sziporkáit, miközben csöndesen szívta szivarját.

Rezső hirlapokat hozott elő, nagybátyja elé rakta azokat. Egyet megtartott a maga számára; rágyujtva, a korlát mellett levő székbe ült és szemei nyugtalanul futottak át a lap hasábjain, a nélkül, hogy tekintete egy pillanatra is megállapodnék.

Dömötör gróf lassan eregette a füstöt, mialatt még mindig a kialudt gyufával babrált, a szivarról levert hamut ide-oda tologatva. Végre fölemelte fejét: átható tekintetét pár perczig öcscsére függeszté, aztán megszólalt:

- Milyen viszony van Erna és az őrnagy között?

Rezsőt zavarba hozta e váratlan megszólítás és még inkább ez a csodálatos kérdés; de azért tőle telhető egykedvűséggel felelt.

- Az igazat megvallva, édes bátyám, sokkal fölületesebb szemlélője vagyok Lejtényiék családi életének, semhogy ily nagy horderejű kérdésre, csak megközelíthető választ is adhatnék.

- A mi engem illet, - mondá az öreg gróf, rövid gondolkodás után, vontatott hangon, - nem sok jót várok e frigytól. Ez az Erna - fájdalom - egy csöppet sem hasonlít áldott emlékü hugomhoz, sem atyjához, a túlszigorú elvű Gothardi Lothar grófhhoz. Ez egy végtelen kaczer teremtés, öcsém.

- Ugy találja, bátyám?

- Sőt bizonyos vagyok felőle. E megfigyelést már azon néhány látásból is levonhattam, mikor Seltey bárónénál, Lothar gróf nővérénél időzött a fővárosban. Ennek már ide s tova 7 esztendeje. Akkor volt alkalmam behatóbban foglalkozni jellemével. Aztán légy meggyőződve, kedves öcsém, hogy egy ilyen csinos nő, kinek e mellett olyan könnyű vére van, mint ennek, csakis azért nyújtotta kezét egy érettkorú férfinak, hogy e különcsége által jobban föltűnjék a társaságban. Szóval, kedves fiam, szerencsés kezed volt, midőn Margitot választád nőül s nem ezt az üresfejjű, üresszívű teremtetést.

Rezső nem válaszolt. Engedelmet kért nagybátyjától, hogy szobájába vonulhasson, szerepét átolvasni, minthogy délután ismét próba lesz.

Árkonyi Dömötör gróf sokáig nézett távozó unokaöccse után. Világos, hogy Rezső nem osztja az ő, Ernára vonatkozó véleményét. De hát akkor miért nem tett ellenvetést? - Erre a kérdésre Dömötör bácsi logikája nem éppen a legkedvezőbb feleletet adhatta, mert nagyon jól tudta, hogy amolyan titkos nézete fölött nem igen szokott az ember vitázni. Mikor a vita tárgya megpendít egy bizonyos titkos hurt, nincs más választás, mint kitérni és hallgatni. Dömötör bácsinak úgy tűnt föl a dolog, mintha ő nemcsak egy műkedvelő előadásra érkezett volna ide, de egy más színmű expositiojának szálait is látná szövődni, melyek kusza összevisszaságban bonyolódnak.

Kis vártatva ismét Erna üres, könnyelmű kaczaja hangzott föl a parkból. Az öreg gróf tekintve azt látta, hogy az őrnagyné ott lenn sétál Margit és... Rezső társaságában.

Az öreg rosszalólag csóválta meg fejét, de nem a miatt, a mit látott, hanem a saját tapintatlansága fölötti boszuságában: hogy erről az asszonyról ennek a férfinak rosszat mondott.

Hisz régi igazság, hogy félig már föl van keltve a férfiban az érdeklődés azon nő iránt, a kit rossz színben tüntetnek fel előtte.

VII.

Jó másfél órát vett igénybe a fogatok fölvonulása az Árkonyi kastély főbejáratánál. A legtávolibb helységekből is érkeztek vendégek, kik a fölötté érdekesnek ígérkező előadást nem akarták elmulasztani.

A kastélynak egy óriási nagy termében állították föl a színpadot és úgy ez, mint a közönség számára fönntartott helyek a legnagyobb gonddal és izléssel voltak berendezve. Daczára a terem nagyságának, az az utolsó zugig telve volt és pedig a legválogatottabb közönséggel. Az érdeklődés központja természetesen Árkonyi grófné, Damáz Margit, ki »Claire-t« legjobb szerepei közé számíthatta és a ki ez estén még több bensőséggel ábrázolá Beaulieu kis-asszonyt, mint egyébkor.

Árkonyi Rezső gróf nagyon jól beletalálta magát »a vasgyáros« nehéz szerepébe és alakítása jóval fölülemelkedett a műkedvelők szokott chablonján. A mi Ernát illeti, egyéniségéből kifolyólag, tökéletesen eltalálta Moulinet Athenaisnek szívtelenül bájos és lelkinemesség nélküli hangját.

Clairerel való jelenése az első fölvonásban nagy hatást keltett; melyet nem annyira Athenaisnek jól fölfogott és sikerrel kivitt »piquirozása« ébresztett föl, mint inkább Margitnak minden ízében fönkelt Claire-je. A kitünő művésznő olyan utólérhetlen tökélylyel tudta festeni e leánynak igazi fölülemelkedett lélekre valló önmegtartóztatását a közönséges Athenaise-szel szemben, a mely minden szívet megható közvetlen igazsággal mutatá be a mélyen sértett szív kitörését, midőn Athenaise távozása után, övéi körében kiönti lelkének egész fájdalmát. A második fölvonásban, Philippeli jelenése éppen nem csökkenté a hatást, mely azonban a harmadik felvonásban érte el tetőpontját Bligny herczegnével való párjelenésében.

Margit itt is fönséges ellentétet képezett Athenaise-szel. Nem durva szembeszállás volt ez, hanem egy - ama fölött magasan álló nő mérhetlen fájdalmának megkapóan természetes kitörése. Szemében egy tiszta lélek tüze égett, a mint odaveté, hogy elébb jegyesétől, most pedig férjétől akarja megfosztani?... Minden szava a valódi magasztos, a kivételes asszony fölgerjedése volt, a ki igazát védi a nélkül, hogy egy perczre is eltévesztené a hangot, mely által szóharczczá fajul e méltóságteljes kifakadás.

Előadás végeztével Margit épp olyan ünnepeltetés tárgya volt, mint hónapokkal ezelőtt a világot jelentő deszkákon.

Dömötör bácsi ragyogó arczczal sugta oda öcscsének:

- Nőd játékában nem a művészet máza hatott meg engem, hanem a fönséges nő lelkének megnyilatkozásával ragadott el a művésznő.

A rokonok és ismerősök vacsorára is együtt maradtak, melyet tánczmulatság rekesztett be. Árkonyi Rezső gróf, a ki nem mulasztá el kifejezést adni neje előtt elragadtatásának, maga is a legderültebb hangulatban fogadta a sok gratulációt, melyet »Derblay« kiváló alakításáért halmoztak rá minden oldalról.

A gróf sokat tánczolt nejével, valamint a többi hölgygyel is, a kik a tánczban részt vettek. Az őrnagynét csak egyetlen tourra nyerhette meg, a mi azonban nem a grófon múlt; Erna egész udvart gyűjtött maga körül azon urakból, a kik mindig szíves örömet vállalkozának az alattvalói szerepre egy bájos és emellett eléggé pikáns asszonynyal szemben.

- Sikerül végre nekem is egy tourt nyerni magától? - kérdé a gróf, a midőn unokanővérét egy perczre találta.

- Jobban mondva: sikerül-e egy tourral lerázni a háziur kötelezettségét, ugy-e ezt akarja mondani? Érje be egy fél tourral, mert én kimondhatatlanul fáradt vagyok.

- Sőt egészen is lemondok róla, ha kárpótlásul az e tourra szánt időt maga mellett tölthetem. Ily alakban hálával veszem, ha egészen kerekre fonja a félig elkészített kosarat.

- Áldozatkészsége ma nem ismer határt; - nevetett Erna, elfogadva Rezső karját; kivel átment a buffetbe, hol a gróf frissítőket ajánlt föl neki.

- Nos, fölüdült már?

- Valamennyire; de nagyon szeretnék egy keveset pihenni, a nélkül, hogy háborgassanak.

- Jöjjön a kék szobába, ott senki sem fogja zavarni.

A buffeten át kis szalonba mentek s innen egy kisebb szobába, hol Erna kimerülten bocsátkozott az ablak mellett álló székre. A szobácska csak gyéren volt világítva. A gróf Ernával szemben a nyitott ablak szárnyához támaszkodott és egy ideig szótlanul nézett az őrnagynéra, kinek arcza az épp rátüző világításnál, olyan csodálatosan szép volt.

Lejtényiné fejét fáradtan veté meg a szék háttámlányához, melyet az ablakból lehulló csipkefüggöny félig eltakart. Pillái lezáródtak és keblének gyors emelkedése mutatta, hogy nagyon ki lehet merülve. A különben is bájos asszony e pillanatban valóban bódítólag szép volt. Mozdulatlanul, szinte tehetetlenül nyugodott néhány pillanatig. És ez a tehetetlen, törekeny, gyöngé teremtés, e perczben tényleg nagyobb hatalom birtokában volt, mint ez ideig bármikor.

- Ah! - lélegzett föl Erna, mintegy megkönnyebbülésnek adva kifejezést. - Most már kipihentem egy kissé!

- Még ne! - szólt jóformán gépileg Rezső, kinek ajkán öntudatlanul lebbent el ez a két szó.

- Hogyan? - kérde Erna mosolyogva emelve föl fejét - maga határozza meg, hogy...

- Pardon; - rezzent össze a gróf. - Úgy értettem, hogy nyugodjék még egy kevéssé. Pihentesse fejét ott, a hol az imént pihent és...

- Milyen bohó kívánság! - szólott Erna keztyűtlen kezével végigsímítva homlokát. Azt hiszem, hogy egy kis lázam lehet, mert a kezem igen forró; - kezét Rezső felé nyujtá - nem találja?

A gróf megfogta Erna lágy, forró kezét és szótlanul tartotta egy ideig.

- Ejnye, édes orvos, de nehezen birja megállapítani, ha vajjon lázas állapot-e, vagy sem?... Nos? - Erna másik kezét is odanyujtá és kissé előrehajolva, kihívólag nézett Rezső szeme közé.

- Milyen hidegek a maga kezei! - folytatá az őrnagyné halkabb hangon és hosszú szünet után látva, hogy a gróf nem felel. - Azt szokták mondani, hogy: annál forróbb a szerelme...

Erna átható tekintetet vetett Rezsőre, aztán fölkaczagott.

- Ugy-e most elárultam magamat? - folytatá az őrnagyné. - Minthogy az én kezem forró, következésképpen a szerelmem...

Az őrnagyné hirtelen visszarántotta kezét.

- Miért vonja vissza kezét ily gyorsan? - kérde Rezső halk hangon, miközben közelebb lépett a szép asszonyhoz.

- Mert?...

Erna ismét fölkaczagott és rövid szünet után folytatá:

- Mert olyan furcsán néz rám, hogy szinte átfut rajtam a hideg s ha e perczben - sokat jelentő, mély tekintettel nézett az előtte álló férfiúra - kezeimen is végigfutna e borzongás, még azt hihetné... ajkába harapva újabb szünet után szólalt meg: Azt kérdezte, tudok-e szeretni? Édesem, ez nagyon naiv kérdés. Az asszonyok csak akkor fecsegnek szerelmükről, mikor a lehető legtávolabb állnak attól, hogy szeressenek.

- De maga most hallgat! - szólt Rezső halk, szinte suttogó hangon.

- Hallgatók?!... No lám! ilyen ráfogás! - Hát melyik kérdésére maradtam válaszsza adósa?

- Arra a kérdésre, melyet már többször intéztem magához.

- Hozzám?... Szavamra, nem hallottam, barátom. Nem is volt az hallható, csak...

- Nem ajkam kérdezte, hanem tekintetem.

- Soha sem szoktam az emberek szemében olvasgatni...

- Az emberekében én sem; mert nem érdekel, a mit onnan olvashatnék ki. Én csak egy lény szeméből szeretnék olvasni, de amit aztán abból megtudnék; az becsesebb volna előttem mindennél a világon. Olyan lénynek a szeméből szeretnék olvasni, a ki...

- A ki...

A gróf egészen közel lépett; egyik kezét Erna karjára tette és mélyen, daczosan nézett szemébe.

- Próbáljon meg az én szemeimből olvasni, Erna.

- Hajoljon ide.

A gróf égő pillantást vetett a bűbajos nőre és keze szinte remegett, a mint olyan közel hajolt ahhoz az ördögileg szép asszonyhoz, hogy ennek forró lehellete arczába csapott s e perczben feje egészen elbódult.

- Nos? - kérde reszkető, suttogó hangon.

Erna, szokott könnyelmű kacérságával, hátrakapta fejét, melylyel tagadólag intve, tréfásan, majdnem gyermekded könnyedséggel veté oda.

- Hieroglyphák, kedves cousin. Részemre olvashatatlanok azok a betűk, melyek a maga szemeiben vannak fölírva.

- Majd segítek.

Rezső szenvedélyes bensőséggel szorítja meg Erna kezét s éppen szólni akart, midőn a szomszéd szobából közeledő léptek zaja hallatszott.

Erna felszökött helyéből.

- Férjem! - susogá alig hallhatóan; és mielőtt a gróf körültekinthetett, kigyó ügyességével kisiklott az ajtó függönyzete között.

A belépő nem Lejtényi őrnagy volt, hanem Dömötör bácsi, a ki öccsét már az egész szobasoron végig kereste.

- Hát te hol bujkálsz? - kérde az öreg gróf, miután szeme valamennyire megszokta a szoba félhomályát és megpillantá Rezsőt, kinek tekintete... tévetegen csüggött azon irányban, a hol Erna eltűnt. Csak kis vártatva válaszolt nagybátyja kérdésére:

- Kissé pihenni akartam, édes bátyám s ez okból vonultam ide.

- Ejnye, kedves fiam; házigazda létedre mégis csak erőt vehetnél magadon. Igaz, hogy Margit a legszeretetreméltóbb, a legfigyelmesebb háziasszony, de tőled is elvárják ám...

- Köszönöm jóakarátú figyelmeztetését, kedves Dömötör bácsi. Ha megengedi, azonnal hozzá is látok, hogy mulasztásomat helyrehozzam.

Rezső kapott az ürügyön, mely megmentette attól, hogy tovább is együtt maradjon nagybátyjával négy szemközt. Tartott az öreg úrnak éleslátásától. Mégis mielőtt a tánczterembe ment volna, azt az ajánlatot tette nagybátyjának, hogy átkiséri a játszó-terembe, a hol épp Lejtényi őrnagy zúgolódott a miatt, hogy Fortuna asszony nem jár kedvében.

- Soha se törődjék a veszteséggel, kedves őrnagy! - rikácsolt az örökké rekedt Dindár báró, - hisz van önnek ezért kárpótlása! Ismeri talán a közmondást?

Lejtényi arcza kiderült és ismét eléggülten mosolygott; hamiskás önteltséggel hunyorgatott a beszélőre.

- Ismerem! Hogy ne ismerném? »A ki szerencsétlen a játékban...«

- ...az szerencsés a...

- Uraim! - vágott Rezső Dindár szavába, míg arcza és hangja nagy fölindulásról tanuskodtak, uraim... csak azt akartam mondani, ha... hűsítőre van szükségük, rögtön parancsot adok, hogy...

- Nagyon figyelmes, kedves Rezső; - vágott közbe az őrnagy, kezébe véve a kiosztott kártyákat; - de a mi engem illet, nekem nincs szükségem hűsítőre, mert ezek az urak mód nélkül lehűtöttek.

- Pszt őrnagy! - tréfálkozik a mellette ülő Hársfalvy báró. - Dindár báró az örömkehely után egy pohár tüzes borral is szolgált önnek. A ki szerencsétlen a játékban...

Rezső összeránczolt homlokkal hagyta magukra a játszókat. Izléstelennek találta a vén férjre tett célzásokat. A tánczterembe lépve, megpillantá Ernát egy ajtó szárnyánál, ki e szavakkal fogadta közeledő unokafivérét:

- Hát maga hol rejtőzik, cousin? Már mindenki tudakozódik a háziúr után.

A szép őrnagyné magaviselete ismét a szokott, könnyelmű, gondtalan volt, mintha nem is az a nő lett volna, a ki imént osont ki egy magányos, sötét szobáskából.

- A játszó-teremben voltam; - válaszolt Rezső, szórakozottan.

- Ott van a férjem? - kérde Erna, átvéve mellcsokrát, melyet e pillanatban hozott vissza egy fiatal ember. - Köszönöm... Na, nézze, édes Dini, most meg a legyezőmet hagytam el valahol.

A fiatal ember amolyan szalon-kopó módjára, lelkiismeretesen indult el a legyező kiszimatolására.

- Ott van, játszik - válaszolt az előbbi kérdésre fanyar hangon Rezső.

- Nyer-e vagy veszít? - kérdezte a szép asszony, kihúзва egy remek Étandre de Jeanne D'Arc-ot a kezében tartott csokorból.

- Veszít... de Dindár báró egy közmondással vigasztalja, a mely meglehetősen ízléstelen és elkopott.

- Kedves Rezső, az igazság soha se kopott, sem pedig ízléstelen; válaszolt Erna, leszórva a széttépett rózsának szirmait.

Rezső arczát erős pír futotta át: ajkába harapott, de nem felelt.

Már a hajnal derűje is feltűnt a láthatáron, mikor Árkonyi gróf vendégei oszlani kezdtek.

Legutolsóknak az őrnagy és neje maradtak.

- Talán már mi is készülődniénk, édes Ernácskám; - szólott az őrnagy nejéhez, ki még most se fogyott ki lelkesedéséből s a legnagyobb magasztalásokat halmozta Margitra.

- Menjünk, menjünk, Linczikém; - viszonzá Erna, megölelve a grófnét. - Isten önnel, Dömötör bácsi. Adieu „Philippe”, - kezével mosolyogva integetett a gróf felé, a ki rendelést adott a szolgák egyikének, hogy szólítsák elő az őrnagyék kocsiját.

Rezső karját ajánlotta Ernának, hogy végigkísérje a parkon, a melynek végén a kocsi várakozott, mivel az őrnagyné nagyon szépnek találván az időt, tiltakozott az ellen, hogy kocsijuk a főbejáratnál álljon elő, a mi által meg lennének fosztva ezen szép kis sétától, melyet így a park rácskapujáig kellett tenniök.

Lejtényiné nem fogadta el unokafivére kíséretét, hanem férje karjába fogódzott és Margit mellett haladt, a ki Dömötör bácsival együtt szintén lejött velük.

Mikor Rezső fölsegíté Ernát a kocsiba, halkán e kérdést intézte hozzá:

- Erna, milyen hát maga voltaképpen?

- Az én nevem: Sphinx, válaszolta a kérdezt, de tekintete olyan különös villant, hogy Rezsőnek egész valója megremegett, tartok azonban tőle, kedves cousin, hogy a magáé nem... Oedipus.

- Ki tudja? susogá a gróf égő tekintettel.

- Linczi, Linczi, jöjjön, szívecském! - kiáltott Erna és a kocsi az őrnagy fölszállása után becsapódott, a nélkül, hogy Lejtényiné egy pillantással is viszonzta volna a rajt függő szempárnak esengő tekintetét.

Nem csekély önuralomra volt szüksége a grófnak, hogy neje és Dömötör bácsi előtt csak némileg is elpalástolja izgatottságát s a mint visszatértek a kastélyba, fáradtság ürügye alatt lakosztályába vonult. Azonban nem mulasztá el, pár udvarias közhelylyel megdicsérni nejét szép játékaért - megjegyezte, hogy ma még elragadóbban játszott a „Claire”-t, mint mikor e szerepet utoljára látta tőle.

- Ah, hát még emlékedben van a „Vasgyáros” azon előadása? Oh, ezt én sem felejttem el, Rezső!

- Ha emlékemben van-e, édesem? A te játékod sokkal mélyebb nyomot hagy szivünkben, semhogy ily rövid időköz kitörölhetné onnan.

Ezeket mondva, Rezső udvariasan vonta ajkához neje kezét s jó éjt kívánva neki, lakosztályába vonult.

A grófnénál férjének e dicsérő szavai fölötté különös hatást idéztek elő. Azon előadásra való visszaemlékezése egy más körülményt is fölélesztett benne, melyről férje egy hanggal se tett említést, midőn a Vasgyárosnak emez utolsó előadásáról szólott; még csak úgy melleleg sem említé, hogy ez estén volt az, mikor a színpalak közé lépve, föltárta előtte szívét és azt kérdezte tőle: elfogadná-e őt férjéül?...

- Ez tehát már éppen semmi jelentőséggel sem bir Rezsőre nézve?... tűnődött Margit s mély sóhaj tört elő kebléből, melyet pár forró könnycsepp is követett.

VIII.

Rövid félóra múlva elsötétültek és teljesen csöndesek lettek az imént még víg zajtól és gondtalan kaczajtól csengő termek. Dömötör bácsi, mint az öregek általában, igen rossz álmú volt s a mai hosszú virrasztás annyira fölizgatta, hogy meg se kísérlte a lefekvést. Pompás hűs idő volt. A hajnal derűje tusakodott az éj borús párázataival, mint a hogyan a közönséges életben is örökös harcban áll a sötétség a világossággal.

Az öreg gróf szivarra gyújtott és lement a parkba, hol jó ideig céltalanul bolyongott. A mint véletlenül az orgonabokrok között rejlő kis pad felé közeledett, úgy tetszett neki, mintha valami árnyat látna ott. Figyelmesebb vizsgálódás után arra a meggyőződésre jutott, hogy ez az árny mozog, sőt halk, szinte elfojtott zokogást is hallott.

Dömötör bácsi pár pillanatig mozdulatlanul állott és fürkészőleg nézett a rejtelmes árnyra.

Az árnyyszerű alak arcza zsebkendővel volt eltakarva, minek következtében az öreg gróf semmikép se vehette ki vonásait. Azonban nem tágitott; visszafojtott lélegzettel várta, hogy levennie arczáról a kendőt és megláthatná: ki lehet?...

A mint a szél egy erősebb fuvallata megrázta a közeli fákat, a különös alak megmozdult; összereszt, hirtelen levette arczáról a kendőt és félénken nézett körül.

E perczen az öreg gróf legnagyobb meglepetésére Margitot ismerte föl benne...

Árkonyi gróf pár perczig nem birt mozdulni a bámulat miatt; de alig tért magához meglepetéséből, midőn észrevétlenül és nesztelenül, a hogy jött, ismét távozott.

- Margit! - ismétlé magában az öreg, többször egymásután. Ugyanaz a nő, a ki alig egy fél-órával ezelőtt vidáman csevegett, mosolygott vendégei körében!

Már jó mesze elhaladt az orgonabokroktól, de még mindig a fiatal nő zokogását vélte hallani. Dömötör bácsi szívét mély fájdalom szállotta meg. Kimondhatatlan részvétet érzett a szeretetreméltó teremtés iránt; de a szánalom nem azt a nőt illette, a kinek könnyeit látta, mint inkább azt, a kinek mosolyt kelle színlelnie egész estén át s a kinek ez a mosoly - e könnyek után ítélve - sokkal fájdalmasabb lehetett, mint bánatának e nyílt, őszinte kitörése.

Az öreg Árkonyi gróf jó ideig tünődött azon, mit kelljen voltaképpen tennie? mi lenne a leghelyesebb eljárás ezzel a fájdalmas titokkal szemben, melynek ily véletlenül jutott nyomára?... Közlje a férjfel?... De hátha egy harmadik személy beavatkozása csak elmérgesíti a dolgok folyását, melyek éppen nincsenek rendes medrükben?

Másrésről attól tartott, hogy Rezső már nem az nejéhez, aki eddig volt, sőt az a gyanú kezdett benne lábra kapni, hogy öcsce szívében más érzés tanyáz, mint a férji szeretet és hűség. Ez esetben a titok közlése csak pusztában kiáltott hang volna, mert csakis a szeretett lény fájdalma, könnyei találnak visszhangra a férfi szívében...

A következő napok minden nevezetesebb esemény nélkül folytak le.

A rendezett előadás a legmerészebb várakozást fölülmúló anyagi sikert eredményezett és Rezső minden költség levonása nélkül juttatta az egész összeget rendeltetése helyére.

Az ünnepély lezajlása után Árkonyi gróf újra szokott hangulatába esett vissza. Délutánonkint rendesen kilovagolt, míg Margit Dömötör bácsi társaságában tölté az időt, ámbár az előadás óta alig volt egy délután, melyen látogatók ne jöttek volna.

...Hűvös nap volt, az őszi eső sűrűn szitált; egy-egy kövérebb csöpp egyhangú koppanással hullott a növényház üveglemezére, hol Margit a rossz idő beállta óta rendes sétáját tette Dömötör bácsival.

Az öreg, a ki nagy növényismerő volt, élénken magyarázta hugának az egyes növények eredetét, mikénti nemesítését s oly behatóan elemezte mindezeket, de a mellett előadása annyira vonzó volt, hogy Margit a legnagyobb figyelemmel hallgatta a jó aggastyán előadását.

A növényház szép volt és kényelmesen berendezve. Pompás virágcsoportok, művészileg összeállított arabeszkok tarkították az út melletti térséget. Középen szökőkút, a melynek vékony sugarakban fölszökő vizét egy remekművű medence fogta föl. Csakis a szökőkút halk, egyenletes csobogása kölcsönzött némi életet a csendes helyiségnek. A grófné rendesen kézimunkával jött s Dömötör bácsi, huga kérésére, egy-egy úti élményének leírását hozta magával, melylyel a fiatal nő érdeklődését órákig le tudta bilincselni.

- Nem untatom édes gyermekem? - szakítá félbe az öreg egy rendkívül szellemesen vázolt úti epizódját.

- Hogy mondhat ilyet, kedves Dömötör bácsi! Elhallgatnám akárhányszor a már elmondott részleteket is!

Az öreg jóságos tekintettel nézett a szép nő szelíd, szenvedő vonásaiba, melyek annyi szendéséget, oly sok lelki nemességet tükröztek vissza. Margit viszont azt érezte, hogy napról napra jobban vonzódik ahhoz a páratlanul nemes szívű agghoz, a kinek kedves, jóságteli arcját már úgy megszokta, hogy még a gondolattól is félt, ha majd ismét nélkülözni kell őt.

Az öreg gróf Margit mellé ült. Nagy, nyílt, világoskék szemei szinte átlátszó tisztasággal fénylettek. Ezüstfehér haja olyan tiszteletreméltóvá tette azt a magas homlokot. Kissé halvány, de rendkívül rokonszenves arcán, csakis a szenvedés, a lelki bánat nyomai véstek barázdákat, azonban semmiféle közönséges szenvedély nem dúlták föl ez arcznak előkelően szép vonásait.

A fiatal nő munkája fölé hajolva, közbeszólás nélkül hallgatta Dömötör bácsi elbeszélését, mely ezúttal családjáról szólt; a mi oly megtiszteltetés volt Margitra, a milyenben rajta kívül még aligha részesült valaki. Mert Árkonyi Dömötör grófnak nem volt féltettebb kincse, mint ama viszony emléke, mely őt nejéhez és leányához fűzte s ezt a féltékeny kegyelettel őrzött titkot, életében először, e kedves teremtség előtt tárta föl.

Egészen nekihevülve beszélt a régi időkről, a szeretett nőről, az angyali leányról, kit mint alig tizenhatéves, bájos gyermeket szólított magához a nagy alkotó, mert nagyon is tökéletesnek találta erre a tökéletlen planétára.

- Dömötör bácsi nagyon szerethette nejét; - jegyzé meg Margit, kegyelettől áthatottan.

- Nagyon! Ha földön létezhetik két léleknek összeolvadása, úgy a mienk az volt. Ő volt lelkemnek kiegészítő része és én az övének. Szíveink nyitott könyvként állottak egymás előtt. Nem volt gondolatunk, mely ne lett volna közös, nem volt szívünknek egyetlen dobbanása, mely a másikat érintetlenül hagyta volna. Ő csak érettem élt és én csupán érette. Nem az a pillanatnyi szeszély, szenvedély, afféle érzéki mámor, a percznyi gyönyör sóvárgása volt e szerelem, de oly tiszta, oly szent és érintetlen, mint az oltár előtt égő örök láng, melyet földi lehelet ki nem olthat.

- Ilyen volt az ön szerelme; - szólt Margit elandalodva; - de ilyen volt nejéé is. Kezét önkénytelenül az öreg grófnak az asztalon nyugvó karjára tette, míg szeme maga előtt, a semmiségbe révedezett, mintha szavait nem is máshoz, hanem a saját lelkéhez intézné. De vajjon mit tett

volna, ha mindez érzelem csak az ön szívében van meg és teljességgel nem bírja felköltetni az ő szívében is; holott azt hitte, azt képzelte, hogy az ő szíve...

Margit szemeit könnyfátyol borítá el, míg hangját megtörte a megindultság.

Az öreg gróf csak ebből értette meg a kérdésnek valódi jelentőségét és - gyöngéden megérintve a karján pihenő kezét - pár perczig szótlánul, atyai jósággal tekintett a fiatal nőre, aztán ünnepélyes, halk hangon válaszolt:

- Azon lettem volna, hogy minden érzelmem fölött a hitet őrizzem meg szivemben; mert ez a léleknek egyetlen védbástyája. Ez az egyedüli biztos menedék, a hol minden csalódás enyhet talál. Biztam és hittem volna abban, Margit, hogy minden jóra fog fordulni, hogy mindennek meg kell változnia és kötelességemet mindvégig teljesítettem volna.

A fiatal nő gépiesen fordította könyes tekintetét a beszélő felé s a mint azokba a tiszta, őszinte, becsületes szemekbe nézett, visszafojtott könyei megeredtek. Görcsös zokogással borult az agg kezére, miközben szinte öntudatlanul ejté ki a szót:

- Atyám!

- Az, az! - válaszolt az öreg megindultságtól remegő hangon. - Atyád, szerető jó atyád leszek. Bízzál bennem gyermekem.

Margit forró csókot nyomott Dömötör gróf kezére, a ki szeretetteljes gyöngédséggel vonta szívére a fiatal nőt.

Mikor a grófné kissé magához tért, hirtelen fölemelé fejét, rápillantott a jóságos aggastyánra és egy esdeklő tekintetet vetve rá, gyorsan elhagyta a növényházat, lakosztályába sietett, a honnan csak nagy idő múlva jött ki, midőn fölzaklatott kedélye némileg csillapult.

Az öreg gróf megértette Margit tekintetéből azt, a mit ez abban a perczben nem birt szavakkal elmondani; hogy e jelenet az ő titkuk maradjon.

Több nap mult és sem Margit, sem nagybátyja nem tehettek egy szó említést sem a közöttük lefolyt beszélgetésről. Árkonyi Dömötör gróf olyan kegyeletben tartá ezt a pár elejtett szót, melyet a fölindulás önkivülete csalt a fiatal nő ajkaira, hogy szilárdul eltökélte, miszerint épp oly kevésbé fogja egyetlen szóval is emlékébe hozni e kedves teremtsnek, a mily valódi atyai kötelességnek vélt eleget tenni az által, ha legéberebb gonddal örködik e szeretetreméltó lény jövője fölött.

A látszat szerint semmi sem változott. A gróf két hét óta egy napot se mulasztott el, hogy pár órára ki ne lovagolt volna.

- Kedves Dömötör bácsi, - szólott Rezső egy délután, amint távozása előtt búcsút vett nagybátyjától, - önnek még adósa vagyok az ígért kirándulásokkal; mihelyt Margitnak kevesebb látogatói lesznek, azonnal szavamnak állok. Különbem remélem, erre még van időnk, mert szeretem hinni, hogy kedves nagybátyám nem egy pár napot szándékozik körünkben tölteni, hanem lehetőleg kibővíti a látogatásunkra szánt időt.

- Lehetőleg.

Árkonyi Dömötör gróf e válasza igen mély értelemmel birt s annak a szilárd eltökélésnek kifejezése volt, hogy a jólelkű öreg nem szándékszik innen távozni mindaddig, míg itt helyrehozva nem látja az egyetértésnek megbillent egyensúlyát.

Lejtényiné a műkedvelői előadás óta sokkal ritkább vendége a kastélynak és ha néha át is jő, alig tölt itt pár percznél többet, azzal indokolva ezt, hogy egy csöppet sem rokonszenvezik Dömötör bácsival.

- Ha ismét magadra lesz, drága szivecském, - szokta mondani Erna - busásan kárpótolom magamat, a reám nézve olyan fájdalmas veszteségért.

Árkonyi Dömötör gróf nem egyszer volt azon a ponton, hogy megdorgálja öcscsét ama sértő figyelmetlenségért, melyet neje iránt tanúsít. Azonban mindannyiszor le tudta győzni e vágyát s abban állapodott meg, hogy a véletlenre bízta az erre való alkalmat.

- Kedves gyermekem, - szólott egyizben Margithoz, ki a kis szalon terasseán állva, tekintetével férjét követte, a ki épp ekkor ült föl lovára - miért nem lovagol maga is ki Rezsővel? Tán csak nem én miattam marad itthon?

- Nem, édes Dömötör bácsi; - viszonzá a fiatal nő, - sohasem szoktam vele menni, azon egyszerű okból, mivel nem tudok lovagolni.

- Nem tud?! - No hisz ez még nem örök időkre szóló akadály, mert megtanulhatja.

- Azt hiszi, kedves bácsi? - Én is így vélekedtem; de Rezső azt állítja, hogy ez nem olyan könnyű dolog.

- Micsoda bolond beszéd ez Rezsőtől?! Meg vagyok győződve, hogy pár hét alatt...

- Gondolja bácsi? - vágott közbe ragyogó tekintettel a fiatal nő. - Én is azt képzeltem és - őszintén bevallva, elbizakodottságom odáig terjedt, hogy megkértem Rezső öreg komornyikját, hogy tanítson meg lovagolni. A jó öreg a legnagyobb készséggel vállalkozott erre. Két hétig mindennap kilovagoltam, míg a szinielőadásra való előkészületek közbe nem jöttek. József s az én komornámon kívül senki se tudott róla, még a cselédség sem, mivel a kastélytól jó távol ültem rendesen a lóra és ott is szálltam le.

- Ah! hát titok? - No, ez igen kedves, gyöngéd figyelem. És tett már némi haladást is?

- Tanítóm azt mondta, hogy már egészen jól megy. De persze, most már jó ideje, hogy nem gyakoroltam.

- Brava! Ez igen kedves gondolat volt, édes Margitom. Hanem a patvarban! nem az öreg Józseftől kellett volna tanulnia. Miféle figyelmetlen fatuskó az én öcsém, hogy ő maga nem ajánlkozott mesteréül? Hisz utóvégre ez az ő legkedvesebb kötelessége lett volna.

- Nem bízott ügyességemben; - mentegeté férjét a fiatal asszony.

Dömötör bácsi átható tekintettel nézett Margitra, a ki e perczen földre süttöt szemekkel állott mellette az erkély korlátjára támaszkodva.

Az öreg grófot az itt tapasztaltak után egy csöppet se lepte meg öcscsének ez újabb figyelmetlensége; de föltevéséhez híven, örvendett az alkalomnak, mely tán némi kedvező fordulatot idézhet elő.

- Nos, ezentúl nem az öreg József, hanem Dömötör bácsi lesz a tanítója; - válaszolt. - Valamikor híres lovas voltam, sőt most, 70 éves koromban sem számítom magam a rossz lovasok közé. Ha nincs ellenvetése, kedves hugom, akár még ma is elkezdhetjük a leczkét. Menjen gyermekem; készülődjék; én majd rendelést teszek, hogy nyergeljék föl a lovakat.

Margit arcán a legderültebb kifejezés ült, a mint az erkélyről kifelé indult, majd visszafordulva az ajtóból, bizalmasan, szinte gyermekes titkolódzással szólt:

- Nagyon szeretném, ha Rezső addig, a míg annyira nem haladtam, hogy bárki előtt is bemutatathatom magamat, semmit sem tudna e felől, mert... mert szeretném vele meglepni.

- Jól van, édesem, meg fogjuk vele lepni; hagyta helyben Dömötör gróf elégedett mosolylyal.

IX.

Árkonyi Rezső gróf valahányszor kilovagolt, rendesen azt mondta nejének, hogy a székvárosba, közeli helységbe, vagy a hegyek közé készül. Ezeknek a különböző pontokra tervelt kirándulásoknak azonban valamennyinek egy és ugyanazon útja volt: az, amely a kis erdőn túl levő szomszéd bükkösbe vitt. Onnan, egy kis tisztásra érve, Rezső keresztülvágott a nagy erdőbe, a mely Lejtényiék birtokát csatolta össze az övével.

A fiatal gróf nem tért azon útra, melyet a két családnak közvetlen közlekedésére készítenek el csak rövid idő előtt, de az útról jobbra csapva át, a sűrűben maradt s az erdő ama részéhez közeledett, hol egy régebben használt, de ma már teljesen rombadólt vadászlak állott. E lakot egyik oldalról sudar jegenyék szegték körül, míg a másikról vadgesztenye sor vitt beláthatlan messzeségbe.

Daczára annak, hogy már október közepe volt, az idő nagyon enyhének és kellemesnek mondható. Csupán az úton fölhalmozódott levelek hirdetik a természet haldoklását. A gróf lova lépésben haladt a száraz levelek között, melyek csöndesen zizegtek, ropogtak az állat léptei alatt. Rezső koronkint meg-megállította lovát, fürkésző pillantásokat vetett a vadgesztenye sor egyik kanyarulata felé. Szemei nyugtalan tűzben égtek. E szemekben most épp olyan lázas kifejezés ült, mint annak idején a páholyban, a honnan bájos aráját nézte.

Néhány percz mulva a másik úton, az árkon túl, megzörrentek a bokrok s egy szép női fej bukkant ki a fák ágai közül, melyeket egyik kezével félrehárított. Lovával áttört a bokrokon s az árok előtt megállt:

- Hopp! Hopp! - kiáltott föl élénk hangon s megpillantva a grófot, mosolyogva szólt: Ah maga is itt van? Mi hát csak mindig találkozunk - mondá és könnyű szökéssel átugratta a meg-lehetős széles árkot.

A gróf az érkező felé léptetett s ragyogó, gyönyörtől égő arczczal nyújtá kezét:

- Ah! kedves Erna!

- Jó, hogy találom, cousin, nevetett az őrnagyné - nézze, már ismét eltévesztettem a lovászomat.

- Fogadja érte hálám kifejezését kedves, szép cousine.

- Kénytelen leszek itt bevárni őt, a míg rám talál; - szólott Erna és megállítá lovát.

- Segíthetek? - kérde Rezső, leugorva lováról.

- Köszönöm.

Az őrnagyné egy könnyű szökéssel a földön termett.

- Így. Most e fához kötjük a lovakat s a szép amazon ott ama kis padon kipihen, a míg ráakadnak: s ha megengedi: addig én is vele tartok.

- Ne! ne ide kösse a lovakat. Nem szeretem hallgatni toporzékolásukat. Vigye távolabb; oda, a vadászlak túlsó oldalára, a magáét pedig, ellenkező irányba, a lak háta mögé.

- De hisz ez hamis nyom. Lovásza így nem találhatja meg.

- Sebaj! - Hadd keressen amarra. Ma nincs kedvem lovagolni. Azt mondom, hogy lovam akaratoskodott és gyalog megyek haza. A lovász majd hazavezeti »Ripet«. Nagyon derék ficzko ez a John, - jegyzé meg, fölkapva fejét és kihívó pillantást vetett az előtte álló férfira, - sohase tesz említést arról, ha történetesen - eltévesztjük egymást.

Rezső ajkához vonta a szép őrnagyné kezét és aztán úgy cselekedett, a mint Erna kívánta. Midőn a lovakat rendeltetésük helyére vitte, visszatért s a kijelölt kis padhoz lépett, melyen imént foglalt helyet unokanővére. Rezső mellé ült és kezét gyöngéden megfogta.

- Maga olyan jó és kedves, Erna, hogy örökös adósának kell magamat nyilvánítanom a hálában.

- De hát miben áll az én jószágom?

- Abban, hogy... két hét óta véletlenül mindig ez úton teszi sétáját, a melyen én.

- De, kedves barátom, akkor ne engem dicsérjen, hanem a véletlent.

- A véletlent? Ez csak aféle tehetetlen eszköz ügyes intézők nélkül. A véletlen jó vagy rossz. A jót az angyalok, a rosszat... a démonok intézik.

- És melyikhez tartozik a mi véletlenünk?

- Az még csak eztán válik meg.

Erna fölkaczagott.

- Mit nevet?

- Hogy ha valaki ezt a mi »véletlen« találkozásainkat figyelemmel kísérné, még gyanúba foghatna, pedig - hála Istennek - teljesen ártatlanul. Valami gyanakodó ember még azt hihetné, hogy ez a kis pad, két szerelmesnek a találkozója.

- Pedig tévedne, mert ez nem két szerelmes találkozó helye, hanem csupán egy, még pedig meg nem értett szerelmesnek vezeklő helye. Aféle modern tortura, a hol nem a test, hanem a lélek és a szív van kínpadra vonva.

Erna újra kaczagott, miközben levette fejről a kalapot, melyet maga mellé tett a földre. Dús szőke haja könnyedén volt föltűzve. Sötét kék szemei átható tekintettel néztek a grófnak rajt csüggő szemeibe, míg vékony ajkain, melyeknek szögleteiben bizonyos gúnynyal vegyes elégtéttség rejlett, pajkos mosoly játszadozott.

- Tisztelt úr, maga tán azt képzei, hogy én szerelmes vagyok magába?

- Fájdalom, maga nem, de én...

- Maga szerelmes belém?...

Erna a pad mögötti fa törzséhez támasztá fejét. Szemeit egy perczre lehunyta, mialatt lovagló keztyűjeit lehúzta. Álmodozó hangon mondá:

- Szerelmes belém?!... Kedves cousin, ön nemcsak a számban, hanem az időben tévedt. Kettőnk közül csupán én *voltam*, értsen meg jól: én *voltam* szerelmes magába, maga azonban...

Kezét a gróf karjára tette s egy elbódító pillantást vetett reá, aztán folytatá:

- Igaz, maga is beszélt már nekem erről a szerelemről; gondolom ezelőtt hat nappal, ezelőtt négy nappal, ezelőtt két nappal és...

Hirtelen elbocsátotta Rezső karját s a feje fölé hajló ágot félrehajtva, folytatá:

- ...és ezelőtt tizenkét évvel, akkor mondta *először*, hogy szeret. Akkor még csaknem gyermek voltam... Látja, milyen jó az emlékezőtehetségem? - Oh, én mindenre híven tudok emlékezni. Akkor *esküvel* fogadta, hogy szeret. Pedig a tudatlan, tapasztalatlan leányka nem kívánt ilyen értékes zálogot. Ha elmondja neki egy szóval, egy sóhajjal, egy futólagos tekintettel, a kis járatlan bohó elhiszi! És most, tizenkét év múlva, ismét azt mondja, hogy szeret!?... Lám, a helyzet, látszólag, semmit se változott; csupán az a csekély különbség van, hogy a mit akkor elhittem, most már nem hiszem!

- S miért nem akarja elhinni most? - kérde csaknem könyörgő hangon Rezső.

Erna csengő kacajjal válaszolt:

- Mert most már megtanultam, hogy az emberek szeretnek egymással és önmagukkal bizonyos dolgokat elhitetni. Hisz látja, én is elég jó komédiásné vagyok... Hogy néz rám?... ezt meg maga nem hiszi el, ugy-e?

- Nem, Erna; maga nem tud színlelni; nem tud »komédiázni.« Ezekben a könnyelmű szavakban annyi a keserűség, a mely szívemet tépi...

- A maga szívét?!

- Erna, mi nem lehetünk közönyösek egymásra nézve.

- Ah, a világért sem; e tekintetben felelek magamért és remélem magáért is kezeskedhetem. Ön nő, boldog; - s ez nekem nagy gyönyört szerez; én férjnél vagyok s ez viszont...

- De sohase szerette férjét! - vágott közbe izgatottan a gróf.

Az őrnagyné ajkába harapott és keserű mosolylyal, szinte daczosan válaszolt:

- Lám, a sors itt is a bűnösnek pártjára szegődött. Megadta magának azt az elégtételt, hogy győzelmes megnyugvással mondhatta szemembe, hogy soha se szerettem a férjemet. - Oh, ez valóságos diadalérzet magára nézve! Milyen kéjes gyönyörrel ejtheti ki ajka e szavakat. - Ellenben én...

Rezső érezte, hogy feje szédül e szavakra. Csak rövid szünet után válaszolhatott:

- Azt mondja, nem hiszi, hogy - szeretem?... Helyesen teszi, ne higye! Nagy vétket követtem el ön ellen. Ne gondolja azonban, hogy maga fog engem ezért megbüntetni. - Erna, mi mindketten egyenlően vétkesek vagyunk és egyformán megérdemljük sorsunkat.

- Na lám, még engem vádol!

- Magát!

- S miben áll vétkem?

Rezső szenvedélyesen ragadta meg a nő kezét és izgatottan mondá:

- Miért nem mutatta magát ebben az alakban, melyben most látom? - Miért nem árulta el előttem e bűvös egyéniségét?! - Hisz én eddig nem is ismertem magát Erna. Hisz akkor egészen más volt: egy egyszerű, érzéketlen leányka. Akkor azt képzeltem, azt hittem...

- Ime, az eredendő bűn! Akkor nem kellett, megvetett, mint az első emberpár az éden összes gyümölcsét, melyet rá nézve nem tett kíváncsi a tilalom. De most, mikor megpillantja a tilos gyümölcsöt, fölpezsdül benne a vétkezés ösztöne és...

- És... elkárhozzam bár, imádlak!

Erna könnyedén Rezső vállára tette kezét s lágy, halk hangon, melynek legkisebb rezgése is remegésbe hozta a gróf egész valóját, így szólt:

- Kedves barátom, most is van éden: a szerelem; most is van veszélyt termő fa: a tiltott szenvedély és van benne kígyó is: a vágy, vérünk ingere: de nem hiányzik a cherub sem: a közvélemény.

- Ah, egy modern paradicsom?!... gúnyolódott a gróf; majd keserű szemrehányással folytatá: - Valóban Erna, maga sokat változott, mert ime, tud hidegen fontolgatni, míg én...

- Tudok... hidegen és megfontolva cselekedni. Sok gyöngesség van a nőben, kedves Rezső, melyre maguk olyan biztosan számítanak; csupán akkor tévesztik el e számítást, ha megsebezik...

- Hiúságát?

- Nem azt, hanem a szívét!

- De az igazán szerető szívben nincs boszúérzés. Az ilyen szív csak szeret, vagy...

- Megtörik, nemde? - No látja, az én szívem kivétel.

- Hisz ön maga is az: olyan kivételes, talányszerű lény, a ki egyetlen szavával a mennybe ragadhat, vagy a pokolba taszithat.

- Hagyjuk ezeket az ósdi regényekbe való frázisokat.

- Igaz, magát a szó meg nem győzi, csak a tett. Rendelkezzék velem, Erna! parancsoljon, mit tegyek, hogy megrendült hitét, bizalmát helyreállítsam.

- Kedves barátom, az én hitem megtört, kimúlt s így...

- Sohase támadhat többé föl? sohase ébredhet új létre?

Erna nem válaszolt. Kezei ölében pihentek és szemeit merően szögezte egy pontra, maga elé a földre.

- Hallgat?...

Az őrnagyné kebléből halk sóhaj tört elő.

- Mit feleljek? - kérdé.

- Azt, a mi nem hasonlít ahhoz, a mit eddig mondott.

- Teljesen megtagadjam magamat? - mosolygott Erna. - Lám, ilyen tökéletlen lénynek képzelik maguk a nőt.

- A nő tökéletes volta tökéletlenségében áll. A nő az érzelem maga s az érzelem a pillanat műve.

- Való, hogy az ember általában az érzelmek rabja és sohase számíthat e zsarnokának engedékeny voltára. Sokat föltehet magában a szolgálkaarat, de az érzelem... mégis csak ez az úr, a parancsoló.

- Nos?...

Erna csábos mosolylyal, tagadólag rázta fejét.

- Az én zsarnokom még nem kerekedett fölül; most még...

- Most még?...

Rezső szenvedélyesen ragadta meg Erna puha kezét, melyet az őrnagyné látszólag kiszabadítani iparkodott.

- ...Teljes birtokában vagyok akaratomnak; - fejezé be szavait Erna, olyan pillantással, a mely még ellenállhatlanabbá tette őt a szenvedélyében elbódult gróf szemeiben.

- Ez a »most még« - susogá Rezső, égő tekintetével az ingerteljes arcra tapadva - úgy hangzik, mint a teljesülni ígérkező legszebb remény hírnöke. Ezt így lehetne kiegészíteni: most még nem, de egykor...

- Soha! - vágott közbe Erna, erélyesen fölkapva fejét, mely a fa törzséhez támaszkodva, már csaknem a mellette ülő férfi vállán pihent. - Kedves Rezső, - folytatá a hideg kaczerkodás hangján - maga az imént elbizakodott önteltséggel lobbantá szememre, hogy nem szeretem a férjemet. Azonban azzal mégis csak számot kell vetnie, hogy férjem szeret engem; olyan szenvedélyes, örült, féltékeny szerelemmel, a milyennel csak az ő korabeli férj szerethet. Míg ő él, úgy fog őrizni, mint legféltettebb kincsét... Mikor én e hatvanéves férfinak nyújtám kezemet, jól tudtam, hogy olyan erős és szilárd kézbe teszem az én gyöngé s akkor megvetett kezemet...

- Erna!

- ...Azt a kezét, - folytatá a szép asszony, éles tekintettel nézve a grófnak nyugtalan, tűzben égő szemeibe - melyet kelleetlenül vetett meg az, a ki...

- Örült volt! - tört ki Rezső, szenvedélyében elkábulva s újra megragadta Erna kezét. A szép asszony arcát pillanatra a diadalérzet pírja futotta el, a mint e férfiúnak égő arczába pillantott, kinek téveteg, lángoló szemei az ő szemeit keresték, olyan tekintettel, melylyel egész lelkét akarná fölgújtani. Hirtelen felszökött helyéből és erélyes ellenállás hangján, kipirúlt arczczal fölkiáltott:

- Már késő!!...

Árkonyi gróf nem hallgatott e szavakra; nem is hitte, hogy egyebet fejezzenek ki, mint kényszerű hazugságot. Nem látta a tiltó kézmozdulatot, melylyel Erna eltolta magától. Csak azt a csábos alakot látta, a mely pihegő kebellet állott előtte; azt az ésbódító tekintetet, az égő piros ajkak, melyek félig nyitva maradtak, mintha egy szó ülne azokon, melyet az ellenszegülésnek tehetetlen végvonaglása tart még vissza. Érezte, hogy e bűbáj varázsa alatt a fölébredt vágy teljesen hatalmába kerítette, tűzben égő arczczal, villámló, szinte fenyegető tekintettel állott egy másodperczig a nő előtt, a kinek »már késő!« fölkiáltása még most is fülében csengett. Aztán hirtelen átkarolta a csábító alakot, karjaiba zárta, magához ölelte és reszkető hangon súgott fülébe:

- Nem igaz, hazudtál,... mert te szeretsz!

X.

Mikor a fölnyergelt lovakat a kastély elé vezették, - Dömötör bácsi és Margit is kijöttek szobáikból. Az öreg gróf nagy meglepéssel szemlélte szép hugát, kire valóban gyönyörűen illett a választékos egyszerűséggel és ízléssel készített fekete lovagló ruha. Dömötör bácsi nem is késett szerencsét kívánni a bájos amazonnak, midőn fölsegíté lovára. Az öreg gróf aztán maga is fölült a számára elővezetett lóra s a mint a mellette ülő fiatal nőre tekintett, kellemes meglepetés hangján fölkiáltott:

- Kis hugom, hisz maga úgy ül a lovon, mint egy igazi amazon.

- Dömötör bácsi nagyon is elnéző! - válaszolt Margit.

- És maga hetekig akar várni, a míg Rezső előtt e művészetét bemutatja?! - hisz ez kegyetlenség! - Meg vagyok győződve, ha Rezső meglátja...

Az öreg nem folytatta, csupán magában gondolá hozzá a többi: hogy ha férje ezt a csodaszép jelenséget meglátja, újra beleszeret és pedig százszorta jobban, mint eddig.

- Induljunk, kedves gyermekem, ha úgy tetszik.

- Azt hiszi, bácsi, hogy nem sokára elárulhatom ezt az államcsínyt Rezső előtt? - kérde félénken Margit.

- Nemsokára?!... Akár ma! Tudja talán, merre jár Rezső?

- Gondolom, ma csak a hegyek közé ment, miután alig félórája, hogy távozott. Ily későn nem szokott hosszabb útra menni.

- És mikor tér vissza?

- Rendesen alkonyat felé.

- Eléje megyünk s rápirítunk a kópéra, a ki azt merte állítani, hogy maga... Szavamra mondom, kedves hugocskám, hogy még ilyen szépen nem láttam megülni lovat!

...Igaz! tudja-e, merre visz Rezső rendes útja?

Margit tagadólag rázta fejét.

- Én nem ismerem, de ha Józsefet elvisszük magunkkal...

- Szükségtelen, majd csak ráakadunk nélküle is. Igaz, hogy én már rég nem jártam e tájon, de ha jól emlékszem, a nagy erdőn túl van országút, a mely a közeli helységekbe vezet.

- Ha gondolja, Dömötör bácsi, próbáljuk meg; - szólott mosolyogva Margit. - Tán csak nem tévedünk el.

Dömötör gróf nevetett s tréfásan jegyzé meg:

- Bizony rászolgált a hálátlan, a ki egymagában kóborolja be a vidéket, a helyett hogy áldaná sorsát, a mely ily szép társnővel ajándékozta meg.

Margit szemében az öröm sugara csillogott, mert nagybátyjának biztató nyilatkozata remény-nyel tölté el, hogy férjére e meglepetés nem lesz kellemetlen s tán nem találja őt olyan ügyetlennek, a milyennek akkor képzelte, midőn megtagadta tőle, hogy oktatója legyen a lovaglásban.

Még folyton lépésben haladtak és csevegés közben észre se vették, hogy mélyen hatoltak már az erdőbe. Csaknem tökéletes homályt árasztó fasorba értek, melyen végighaladva, az út két-felé ágazott. Egyik oldalon a vadászlak körvonalai tűntek elő, a másikon újabb, beláthatlan hosszúságban jegenyefasor nyúlt végig.

Halotti csönd volt, csak a két lónak egyenletes léptei visszhangoztak egy-egy helyen, a hol a talaj szilárdabb volt.

A szél halkan suhogtató a fák leveleit, melyek már mint a testből elszállni készülő lélek az enyészettel vívódtak, míg egy erősebb szélroham, mint a megsemmisülés fuvallata, elszakítja a tehetetlen, vékonyka életszálakat; a levél lehullt, épp Margit vállára.

- Már fele úton lehetünk, - törte meg Dömötör gróf a csöndet; most csak az a kérdés, ez-e a valódi ösvény, melyet követnünk kell?...

Egy százados tölgy alatt haladtak el, a honnan kiérve, egy kis tisztás nyílt eléjük s innen már csak pár lépésnyire van a vadászlak.

Margit kétkedőleg mosolygott.

- Én nem merem buzdítani, kedves Dömötör bácsi, mert, mint mondtam, egész tájékozatlan vagyok erre felé. Csak látnánk legalább egy emberi lényt, a ki útbaigazítana.

- A mi engem illet, - veté ellen Dömötör gróf tréfálkozva, nem sokat biznék az olyan emberi lényekben, a kikkel itt találkozánk.

E pillanatban lónyerítés hallatszott, mely nem is nagy távolságból hangzott.

- Hisz itt még rajtunk kívül is van valaki, - kiáltott örömmel Dömötör bácsi, azon irányba fordulva, a merről a nyerítés hallatszék. - Amott lovat látok a fához kötve, - s a hol ló van, ott lovasnak kell lennie. Erre tartsunk!

Amint maguk mögött hagyták a magas bokrokat, Margit a legnagyobb meglepetéssel szólott:

- Hisz ez a ló Rezső »Loreley«-je!

- Rezsőé? - kérde bámulva az öreg. - De hát akkor hol lehet ő maga?...

A ló türelmetlenkedve toporzékolt, erősen feltörve a talajt és patkója az apró kavicsokból fényes szikrákat vert ki.

Margit megütődéssel tekintett körül és aggódva fordult a gróf felé:

- Csak nem történt Rezsőnek valami baja?...

- Ugyan hová gondol, édes gyermekem! - Legfőleg azért szállt le lováról, mert egy kis gyalogsétát tesz, tán abban a sűrűségben kószál éppen, mely a vadászlakon tul látszik. Jőjjön, édesem; erre kell lennie, mert itt friss lábnyomokat látok. Azt hiszem, nemsokára rábukkánunk.

Margit némi távolságból követte a beszélőt, a ki kezét időnkint szeme elé tartá, hogy jobban belásson az előtte elterülő fasorba. A nap már lepihent, de azért még elég világos volt, hogy meg lehessen különböztetni a tárgyakat. Az elhagyatott vadászlak mellett tértek át az útra. A rozzant háznak minden ablaka be volt törve. A tetőzetet a sok vihar egészen megrongálta s a ház falazata vastag törmelékben vált le. Az ablaküveg cserepei ott heverték a törmelékek között. A házacskán túl a fák ritkulni kezdtek, úgy, hogy jó távolságba el lehetett látni.

Az öreg gróf visszapillantott társnőjére, mintegy figyelmeztetve őt, hogy neszt hall. Margit megállította lovát és szintén kezdett hallgatódzni. A jobbra fekvő bokrok felé mutatva intett a grófnak, hogy arra kell lenni valakinek.

Dömötör bácsi előbbre hatolt, szétnyitá az ágakat, majd halkan visszaszólt hugához:

- Ez nem lehet Rezső, mert amott két alaknak körvonalait látom kiemelkedni a fák galyai közül.

Margit tenyerét ívalakban tartá szemei elé s halkan jegyzé meg:

- Hátha valami rossz emberek?... Félni kezdek, Dömötör bácsi! - Ebben a rengetegben könnyen elbánhatnak velünk. Rezsőtől hallottam, hogy az erdő nagyon el van hanyagolva. Ez idő szerint csak egyetlen kerülő van benne, aki alig tehet eleget földadatának. Épp a napokban beszélgettek e felől az őrnagygyal s elhatározták, hogy a lehető legrövidebb idő alatt rendezik e vadont. - Talán jobb lenne, ha visszafordulnánk?

Lehet, hogy az öreg gróf nem is hallotta ezt a megjegyzést, mert olyan feszült figyelemmel vizsgálta azt a két alakot, melyekről - hosszas szemlélődés után - végre ki tudta venni, hogy az egyik férfi, a másik nő... A férfi egészen el volt fordulva s ez okból arcát lehetetlen volt kivennie; azonban alakja... termete...

- Maradjon itt egy perczig, gyermekem; - szólott vissza suttogó hangon; - néhány lépésnyire előbbre haladok, hogy...

- Talán valami gyanus emberek?

- Azok! - viszonzá az öreg, izgatott, zavart kifejezéssel; - nagyon gyanus...

Margit visszatartotta lovát és félénken rebegett:

- Az istenért, édes Dömötör bácsi, ne menjen tovább!... ha...

- Ne tartson semmitől gyermekem! - válaszolt az öreg, miközben kezével intett Margitnak, hogy csak maradjon nyugton, míg ő maga óvatosan léptetett előre.

Könnyű szél rázta meg a bokrokat és egy perczre a szép grófné fátyolát is fölkapta; párszor megforgatá azt a levegőben; majd szeme elé csapta, mintha szolgálatot akarna ezzel neki tenni. Talán a csipős légtől akarta megóvni ezt a bájos arcot, vagy talán azoknak látásától, a mik ott történtek... Egy újabb, erősebb fuvalat szétnyitá ama vadgesztenye dús lombjait is, mely egy kis pad fölé terjeszté ágait, egészen elfödve az alatta levő kis térséget.

A padocska üres. Előtte pár lépésnyire egy nő állt, kit erős férfikar tart átölelve.

- Már késő!! Eljátszottad bizalmamat; eljátszottad jövőnket! - rebegi gyöngé, elhaló hangon a nő, a ki azonban a legcsekélyebb mozdulattal sem iparkodik kibontakozni az ölelő karok közül.

Szőke hajával a szél űz pajkos játékot, összekuszálva a könnyű fonatokat, melyek egy hevesebb mozdulatra a férfi karján át szétbomolva hullanak a szép asszony vállaira.

- Ismétlem: hazudsz! - vág szavába suttogó hangon a férfi, lángoló tekintettel tapadva reá. - Itt vagy karjaim közt, mit beszélsz most a jövőről, mit a multról?! Hisz a mult is, a jövő is elhamvad annál a lángoló tűznél, melyet a jelen mámorító kéje gyújt szívünkbe!

- Távozz, távozz!! - rebegé a nő, de azért ellenállás nélkül hajtá a fejét a férfiú vállára és engedte magát átölelni.

Egy perczig a két bűnös szív egymáson dobog. Forró ölelésben egyesül két örült szenvedély, két vétkes érzelem olvad össze. Midőn a két ajak bűnös csókja elcsattan, a nő hirtelen, egész valójában összerezzenve, kiszakítja magát a férfi karjaiból és arcán a rémület kifejezésével, elfojtott hangon tördeli:

- Hallja! valami megzörrent mögöttünk, a bokrok között?!...

A férfiú hirtelen hátrafordult azon hely felé, a honnan a zaj jött.

- Rezső?!... hangzik e pillanatban egy elnyomott fölkiáltás, amonnan távolról. E fölkiáltást azonban a szélről fölkapott levelek zizegése elnyeli; úgy, hogy se Árkonyi Rezső gróf, se Lejtényiné nem hallottak gyöngé sikoltást.

Erős szél kerekedik, mely végigsuhan a fák galyai közt.

A gyöngébb ágakat jobbra-balra csapkodja s a nagyrészben már megkoppasztott, száraz galyakat meg-megrecsegteti. Két oldalon, a még szépen zöldelő fűszőnyeg, melyet a reája hajló dús falombok megóvtak a nyári nap hevétől, hullámosan ring, ide-oda hajlik, mint a gyöngé emberi lény. Fönn a légtérben pár száraz falevéllel űz vidám játékot a pajkos elem: megforgatja szellő karjain, víg táncot jár vele a természetnek rengeteg táncz-termében: az ég és föld közötti mérhetetlen térségén.

Árkonyi Dömötör gróf halotthalvány volt, mikor visszafelé tette meg az utat, abba az irányba, a hol Margitot hagyta. Hirtelen azonban megdöbbenve állott meg, mert a fűben elterülve egy női alakot pillantott meg.

...Margit volt, még pedig eszméletlen állapotban. A fiatal nő önkívületben feküdt a földön.

Az öreg leugrott lováról, melyet egy fához kötött. Margit mellé térdelt, fejét fölemelte s aggodalmas gyöngédséggel szólítá nevén.

A fiatal nő pár másodperc mulva fölpillantott. Azonban az esés következtében-e vagy a nagy ijedtség okozta tán, de arcza a fölismerhetlenségig át volt változva. Egyébkor piros ajkai, most csaknem fehérek voltak s arczáról egészen elszállt a vér.

Dömötör gróf elrémült e változás láttán.

- Az Istenért gyermekem, mi történt?!...

Margit nagybátyjának segélyével fölemelkedett és csodálatos fásult hangon felelt:

- Semmi, semmi!...

- De hisz rosszul van; alig bir megállani a lábán. Szent Isten! Margit! gyermekem!...

Margit szinte megüvegesedett szemekkel nézett a grófra s karjára támaszkodva, az előbbihez hasonló ércztelen hangon nyugtatá meg, hogy a kis sérülés, melyet az esés okozott, nem is olyan lényeges.

Az öreg gróf rosszul palástolt aggálylyal tudakozódott hugától: ha elválásuk után közvetlenül történt-e ez a szerencsétlenség és miképpen?...

- Pár lépést tettem előre, - válaszolt a fiatal nő szakgatott hangon, - midőn lovam egy kiálló rögben megbotlott, a kissé lazán tartott kantárszár kicsúszott kezemből és...

Az öregnek arczán az el nem rejthető örömsugár villant föl. Elhitte azt, a mit a fiatal nő neki mondott.

Most már azonban az volt a kérdés, miként jussanak el hazáig, mert fogalmuk sem volt arról, hogy merre iramodhatott el Margit lova s arra nem is számíhattak, hogy hamarjában ráakadjanak.

Margit váltig mondogatta, hogy gyalog is haza tud menni, de az öreg gróf erről hallani sem akart.

E perczben megpillantották az erdőkerülőt, aki suhancz fiával éppen akkor fordult be a vadászlak tulsó végénél.

A gróf odaszólitá az embert, átadta neki saját lovát és azon parancscsal küldte a kastélyba, hogy jőjjön azonnal egy kocsi a grófnő után, mert rosszul lett.

Jó félóráig kellett várniok, a míg a hintó megérkezett s ez idő alatt Margit alig ejtett ki pár szakgatott mondatot, midőn már éppen lehetetlen volt kikerülni a választ. E közben a közeli kis csermelyhez mentek, hol a grófné kezeit és homlokát borogatta, mert esés közben - bár jelentéktelenül, de mégis annyira megsérté magát, hogy homloka és kezei vérzettek.

XI.

Árkonyi Rezső gróf ez estén a szokottnál jóval későbben tért haza. A mint leszállt lováról, arról értesült, hogy neje beteg és hogy nagybátyja a székvárosba ment orvosért.

- Mi baja van a méltóságos asszonynak? - kérde a gróf, kinek vonásai a legnagyobb belső izgatottságot árulták el.

- Nem tudom, csak annyit hallottam, hogy a grófnő, a ki egy idő óta, méltóságod távollétében rendesen kilovagol ma...

- Kilovagol? - de hisz én erről semmit sem tudok...

A komornyik jóakarólag mosolygott és némi vontatottsággal szólt:

- Meg volt tiltva, hogy méltóságod előtt eláruljuk. Ma délután az öreg méltóságos urral lovagolt ki és körülbelül másfélóra múlva - jóformán aléltnak, színéből kikelve hozták haza, miután a kocsi, melyért az erdőkerülő fiát küldték a kastélyba, érette ment.

A gróf láthatólag elsápadt, még ajkai is szederjesek lettek.

Nem faggatta tovább az öreg komornyikot. Lovát átadta a lovásznak és a kastély felé sietett.

Azzal a szándékkal lépett be, hogy első sorban nejét keresi föl; - de midőn Margit lakosztályának ajtója előtt állott, olyan különös, izgatottsággal vegyes tehetetlenség lepte meg, hogy bár háromszor is az ajtó kilincsére tette kezét, mindannyiszor erőtlenül siklott az le, a nélkül, hogy be birta volna nyitni.

Visszafojtott lélegzettel állott így néhány másodperczig és homlokát redőkbe vonva, figyelmesen tapadt az ajtó vékony nyílásához, mintha kémkedni, hallgatódzni akarna.

Gyöngé, elnyomott nyögés üté meg füleit, olyan fájdalmas nyöszörgés, a melyet a lázbetegnek nehéz légzése idéz elő; majd meg úgy rémlett neki, mintha a szobából mély, panaszos sóhaj törne ki, a mely szívéig hatolt.

Képzeldés! Hisz neje hálósobáját még két közbeeső szoba választja el a bejárattól.

Tovább figyelt. Egyszerre léptek zaja hallatszott, melyek az ajtó felé közeledtek. Két férfi lépései lehetnek... Valószínűleg nagybátyja s az orvos...

Egész testében összerezzen.

Nem, nem! - most nem akar velük találkozni!...

Zajtalanul sietett végig az üveggel fődött folyosón, melynek márványburkolatán szinte kísértetiesen hangoztak léptei. Egészen megkönnyebbült, midőn a hosszú folyosónak túlsó végére ért, a hol lakosztálya volt. Csöndesen suhant be az ajtón s ugyanily elővigyázattal, nesztelenül tette azt be maga után.

Az öreg komornyik szokás szerint, már régen meggyújtotta a lámpákat a szobákban s így a gróf azon megnyugvással roskadt a legközelebbi karosszékbe, hogy senki se fogja háborgatni.

Melle erősen zihált és nehéz veritékcsöppek gördültek alá homlokáról.

Szemhéjai bágyadtan csukódtak le, hogy ne is lássa, a mi körülötte történik; hogy válaszfalat vonjon a jelen és múlt eseményei között.

Ily állapotban egy-egy pillanatra azt akarta elhitetni magával, hogy hazaérkezése, nejének betegsége és - főképpen - hogy az átélt izgalom mind csak álom volt.

Álom volt, borzasztó álm: az a rémület, mely egymás karjából fölriasztá őket. Az a végzet-
teljes fölfedezés, hogy nincsenek tanuk nélkül. Valamint álm volt az is, midőn a sűrű fák
között a távolban egy lovast pillantottak meg, a ki oly gyors vágatással közeledett feléjük,
mint egy embervérre szomjazó fenevad.

Még most is hallani véli Erna velőkig ható sikoltását s a kétségbeesett fölkiáltást:

- Szent Isten, a férjem!... Hisz nem volt honn; - tördelé a rémült asszony - csak késő estére
igérkezett haza. - Valaki elárult!!...

Ernának azonban ideje se maradt, hogy befejezze e rémülettől szakgatott mondatot, mert az
öreg katona sarkantyúba kapta lovát s úgy száguldott előre.

Már csak néhány lépés választá el a kis cserjékkel szegett úttól, mely egyenesen hozzájuk
vezetett... Ugyanazon árokhoz ért, melyet Erna kevés idő előtt olyan kecses könnyedséggel,
olyan csábító kacérsággal ugratott át... Az őrnagy hirtelen visszaránta a kantárszárat; meg-
feszíté a zablát a ló tajtékzó szájában - és ugrásra készült.

- Elvesztem!! - hörgé az őrnagyné, a ki meredt tekintettel bámult az érkező felé.

Milyen silány, gyáva volt ő akkor a saját szemeiben, a mint tétlenül állott a kétségbeesett nő
oldala mellett s nem volt benne annyi férfias erély, hogy védelmére keljen a védtelennek...

De hát ki ellen? - és ki?...

A szerető - a férj ellen?!... mert csakis kedvesének tarthatja őt az őrnagy és annak tartaná az
egész világ, ha e jelenetnek szemtanúja lett volna.

Hisz hetek óta kacérkodtak a bűnnel: vétkes sóvárgással éldelegtek abban az ingerteljes izga-
lomban, melyet a tilosnak varázsa gyakorolt reájuk.

De mindennek daczára, mi bizonyít ellenük? - Minden! Hisz karjaiban tartá, ajka ajkán
csüggött; - s ennek a csóknak fülánkja tán örökre megmérgezte lelkének nyugalma! - -

A körülmények, a pillanat bódító hatása, megittasíták; de a következő másodpercz már föl-
rázta, teljesen kijózanítá abból a kábító, eltompító bódultságból. A tiltott gyönyör mámora
elkápráztatá, de midőn ismét látott, csak a feneketlen örvényt pillantá meg, mely megnyílt
előtte.

Erna kétségbeesésében vadul taszítá el magától azt, kinek imént, jóformán önként hullott
karjaiba; és szemei, melyek olyan bódító tekintettel merültek az ő szemeibe, most dühtől
lángoltak; ajkai, melyek oly ittasult szenvedélylyel, a gyönyör kéjes mámorától remegő
hangon ejték ki e szót: »Szeretlek!« most szinte rekedt fuldoklással, megvető undorral rivaltak
reá:

- Ments hát meg, te, gyáva!

Ez a borzasztó szó erőt adott.

Hirtelen körültekintett. Az őrnagy már átugratta az árkot... Még csak a kis csaliton kell át-
törnie... Tán csupán egy másodpercz választja el attól a jelenettől, hogy szemben álljon
nejével és ennek szeretőjével...

E pillanatban egy gazdátlan paripa törtetett elő az ellenkező irányban levő sűrűségből.

- Ments hát meg, te gyáva!

Ez a szózat visszhangzott zúgó agyában. Félőrülten, emberfölötti erő és gyorsasággal állta útját a rohanó állatnak s a következő másodperczben már könnyű pehelyként kapta föl a kétségbeesett asszonyt, a nyeregbe tette és Erna még egy pillantást se vetve reá, eszeveszett száguldással vágta a sűrű fák közé.

Még ideje se maradt, hogy e mesebeli jeleneten elmélkedjék vagy föl is vetődjék elméjében a kérdés: de hát vajjon a földből termett-e elő az a női nyereggel ellátott gazdátlan paripa?... midőn Lejtényi őrnagy, a férj, már előtte állt ágaskodó lovával.

Az agg katona vonásai a fölismerhetlenségig át voltak változva: ajkai nyitva valának, álla szinte remegett, míg szemeiben megsemmisítő láng égett. Egyik kezével görcsös remegéssel a kantárszárat szorítá, míg a másikkal böszült dühvel emelte föl lovaglós ostorát.

A vér elborítá Rezső szemeit, dühtől reszkető hangon ordított föl, miközben eszeveszett elszántsággal szökött az őrnagy mellé és megragadta már-már lesújtó karját.

Lejtényi egy pillanatig leírhatlan, megsemmisítő tekintettel mérte végig a színéből kikelt férfit; aztán megvető gúnykaczajban tört ki és messze elhajította magától az ostort.

Egy kis ideig fagyosan nézett reá; majd egészen átváltozottan, csaknem kedélyes hangulatot színelve, melynek erőltetett voltát azonban, merev, mozdulatlan vonásai, görcsösen vonagló ajkai és hangjának el nem titkolható remegése világosan elárulák.

- Ah, bocsánat, kedves rokon! - Meg se ismertem. Hát ön volt itt?!... Na lám; azt hittem: valami alávaló vadorzó. Azt képzeltem, a mint önt a távolból megpillantám, hogy valami gaz ficzkó vadászik a tilosban; hogy...

- De hisz önnél nincs is fegyver. Hahaha! ön nem vadorzó; ön Árkonyi Rezső gróf, nőm unokafivére. Sajnálom, hogy ön volt; nagyon sajnálom, kedves gróf. Sokkal jobban szerettem volna, ha valami aljas... Tudja, mikor az ember gonosztevőt akar fogni, nem szívesen lát ennek helyén egy olyan férfiút, a kiről olyan véleményben volt, mint én ön felől. De minthogy a véletlen önt hozta utamba, kis hijja, hogy úgy nem bántam el vele, mint egy közönséges tolvajjal, a kit tilosomban csíptem nyakon... Na, nézze csak, én akartam igazságot szolgáltatni - és most, én tartozom önnek elégtétellel; mert ha tényleg nem is hajtottam végre, de a szándék megvolt. Mindenkor rendelkezésére állok.

- Hiszen ön elég szellemes lesz arra, hogy megfelelő ürügyet talál, mert ez nagyon is aljas ok. Adjunk a dolognak szebb színezetet - az ön érdekében, gróf. A viszontlátásra, kedves rokon.

...Árkonyi Rezső gróf e visszaemlékezésnél örült dühvel ugrott föl helyéből, a hol eddig a történetek fölött tűnődött. Izzó homlokára szorítá hideg kezeit. Szemei tüzeltek és fogai olyan görcsösen szorultak össze, hogy szinte hallani lehetett csikorgásukat.

Igen, fog találni ürügyet, hogy megforgassa kardját abban az emberben, a ki ily cinikus nyugalommal adta tudtára, hogy nem tartja másnak, mint olyan embernek, ki voltaképpen nem is volna méltó kardjára, csupán arra az - irgalomból ellökött korbácsra...

Szörnyű lelkiharca közepett, halk kopogás riasztá föl.

- Ki az?!...

- Én! - szól a belépő.

- Nagybátyám?!...

Az öreg belépése más fordulatot adott gondolatainak.

- Hogy van nőm? - kérde némi tartózkodással.

- Az orvos azt állítja, hogy nincs veszély; legfőleg egy kis lényegtelen horzsolás kezén és homlokán, a mi fájdalmat okoz, - viszonzá hidegen a kérdező.

- De hát mi történt?

- Ma délután, úgy napnyugtával, kilovagolt velem: - kezdé az öreg gróf, leülve az asztal mellé, míg öcsce - vele szemben, az asztal túlsó végénél állva maradt; - Margit ma bevallotta nekem, hogy a kedvéért megtanult lovagolni; titokban, a nélkül, hogy te gyanítanád is. Én rábeszéltem: örvendeztessünk meg téged e gyöngéd figyelemmel és elédbe indultunk; afelé az összekötő erdő felé vettük utunkat, melyet Lejtényivel közösen vásároltatok meg. Gondolom, tőled eredt ez az eszme... vagy talán Ernától?... Na, mindegy! két ilyen előrelátó lénytől, mint ti ketten vagytok: sok leleményes dolog kikerül. De ez nem tartozik ide. Az erdőben eltévedtünk. Én, az utat keresendő, néhány lépésnyire hátrahagytam Margitot és mire visszafordultam, nődet a gyepen elterülve, eszméletlen állapotban találtam, míg lova - levette úrnőjét - elszabadult és tán most is fut valahol...

- Tehát Margité volt a ló, melyen Erna megmenekült?! - fakadt ki magában Rezső, keserű kitöréssel, miközben vonásain a fájdalom kifejezése rándult végig.

- És messze lovagoltak bátyám? - kérde visszafojtott lélegzettel Rezső.

- A vadászlak felé.

Rezső beleharapott ajkába és e pillanatban úgy érezte, mintha a lámpa fénye nemcsak alakját, de bensejét, érzelmeit is megvilágítaná, azok előtt az áthatóan fürkésző szemek előtt, melyek reá voltak függesztve.

- A vadászlakon túl hagyta el a hűtlen állat úrnőjét - folytatá az öreg gróf, erős nyomatékot adva szavainak. - Hanem sok gazdátlan ló tartózkodhatik ebben a ti erdőtökben! Utunkon egy szép világos teveszin-szörű paripára is akadtunk, melyről Margit azt állítá, hogy a te kedvencz »Loreley«-ed. Ez a véletlen indított voltaképpen arra, hogy beljebb hatoljunk az erdőbe, mert meg akartam nyugtatni nődet, a ki gazda nélkül találva Loreleyt, aggódni kezdett miattad. - Neked azonban éppen semmi bajod sem volt, míg ellenben szegény Margit...

- Bátyám, az égre kérem, hagyjuk abba a képletes beszédet! - Ön egyebet is talált ott, mint egy gazdátlan paripát. Ön föltalálta ennek tulajdonosát is...

Dömötör gróf fejével tagadólag intett és fájdalmas szemrehányás hangján válaszolt:

- Nem; nem találtam föl. Az erdő valóságos labirinth volt ma, édes öcsém, melyben az ember saját magát is elveszthette...

- Az volt; - ismétlé mintegy visszhangként Rezső; - akárcsak az élet, melyben... de hagyjuk ezt! - Én ott voltam; bátyám látott és a szerint ítélte...

- Ez az ítélet, ha tőlem függne az igazságszolgáltatás, kegyelmet nem ismerő elítéltetésedet vonná fejedre, - válaszolt az öreg.

- És Margit is látott?...

- Ő nem volt velem abban a kritikus perczben és ez egyedüli vigaszom. Legalább egy szóval sem árulta el, hogy megpillantott volna. Ez sokat jóvá tesz előttem, a ki bizonyára többre becsülöm annak az anyagi jószágú teremtésnek a lelki nyugodalmát, mint a te...

Rezső megkönnyebbülve lélegzett föl.

Dömötör gróf megállt öcsce előtt s igazi vizsgálóbírói hangon kérde:

- És most mi a szándékod?

A kérdezett maga elé meredve, tétovázni látszott.

- Szenvedélyed két lényt semmisített meg, - folytatá az öreg úr - két életet dúlt föl. Most azonban csak egyről van szó, arról az egyről, a ki egyedül méltó, hogy megmentesd és bármi áron biztosítsd lelke nyugalját.

- És a másik?... kérde Rezső tompa hangon, bizonytalan tekintettel.

Dömötör gróf kicsinylő megvetéssel veté oda:

- Engedd át sorsának.

- S a férfibüszkeséget, önérzetet lábbal tapodjam-e?...

Az az asszony, az a gyöngé nő most már csak tőlem várhatja megmentését, mert... mert... Annak a bizonyos jelenetnek nem egyedül ön volt szemtanúja, hanem a férj is.

- Az őrnagy?!

Rezső helybenhagyólag intett fejével.

- Mit törődöm én az őrnaggyal?! - kiáltott fölgerjedve Dömötör gróf. - Egy kardvágás, egy golyó, majd igazságot tesz közöttetek! A te gondod most az legyen, hogy Margit, a nőd lelki nyugalma és boldogsága ne szenvedjen csorbát. A többi egészen mellékes.

Az öreg gróf még jóideig fejtegette álláspontját öccse előtt, a mely szavainak Rezső ama határozottan kifejezett óhaja vetett véget, hogy látni kívánja nejét; szólni akar vele, hogy teljes meggyőződést szerezzen afelől: vajjon sejt-e valamit Margit a történetekből?

A grófné boudoirjában félhomály terjengett, a fiatal nő a pamlagon pihent félig ülő helyzetben. Arcza, melyre a padmalyról aláfüggő zöld burás lámpának világa rátűzött, ijesztőleg halvány volt, úgy hogy Rezső egy pillanatig megdöbbenve állt meg a szoba küszöbén.

Mielőtt a gróf neje szobájába lépett volna, megkérdezte tőle: nincs-e terhére jelenléte?... A fiatal nő tehát el volt készülve férje bejövételére; de mindamellet, midőn megpillantá a grófot a küszöbön, egész testében fájdalmas érzés cikázott keresztül. Fél kezével görcsösen fogódzott a pamlag vánkosaiba, míg másik kezével annak karjára támaszkodva, fölemelkedett.

Fehér pongylójában, félig nyitott hajával és szenvedő arczvonásaival, igazi túlvilági jelenségnek tűnt föl e pillanatban.

A fiatal asszony minden erejét megfeszítve, párszor megkísérlé szót intézni az ajtóban némán álló férfihez; - de nem volt képes erre.

Dömötör bácsi megjelenése szakította végét a fájdalmas jelenetnek.

- Hogy van gyermekem? - törte meg az öreg úr a nyomasztó csendet.

- Jobban érzed magadat? - szólalt meg ekkor Rezső is, a ki pár lépést tett neje felé.

- Köszönöm, - válaszolt Margit, tompa hangon; - nem olyan lényeges a baj. Sajnálom, hogy jó Dömötör bácsira úgy ráijesztettem. - Igazad volt, Rezső, - folytatá, nem nekem való ez az időtöltés. Én nagyon ügyetlen vagyok az ilyesmiben.

- Bocsáss meg, édes Margitom, hisz én akkor csakis azért tettem ellenvetést, mivel azt képzeltem, hogy csupán nekem akarsz ezzel áldozatot hozni, de ezentúl...

- Ezentúl többé meg se kísérelm a lovaglást. Nem szeretnék újra ily kellemetlenséget okozni ügyetlenkedésemmel. Sőt még kárt is tettem e szeszélyemmel, mivel egyik legszebb lovad eltévedt és...

- Már hazakerült, ne nyugtalankodjék miatta, édes hugom. Épp e perczen jelenté Józsi, hogy »Fidelity« már rég hazajött.

Rezső arcza egy pillanatra fájdalmasan vonaglott; majd ismét nejéhez fordult:

- Ezentul naponta együtt fogunk kilovagolni, édesem, mihelyt jobban lesz.

Margit tagadólag rázta fejét.

- Köszönöm. Nem lenne többé bátorságom. Ez a véletlen nagyon gyávává tett: végkép megfosztott önbizalmamtól.

E tartózkodólag kiejtett ellenvetés olyan határozott visszautasítást foglalt magában, hogy Rezső többé érinteni se meré e tárgyat.

Midőn Árkonyi Rezső gróf és nagybátyja elhagyták Margit szobáját, mielőtt e két férfi elvált volna egymástól, Rezső nyugtalan, kérdő tekintetet vetett bátyjára, mely azt fejezte ki, a minek nem birt szavakat adni: ama kérdést intézé nagybátyához, vajjon nem sejt-e valamit Margit?

- Ugy-e bár, ön azt véli bátyám, hogy ő semmit sem gyanít? - kérdé végre aggódásteli tartózkodással.

- Adja Isten, hogy úgy legyen! - viszonzá a kérdezett, a ki lehangoltan tért szobájába.

XII.

Lejtényiné a parkjuk végénél szállt le a lóról, a nélkül, hogy eszébe jutott volna azt valakinek átadni s figyelembe se vette az oly mesés módon előtermett állatot, a mely, - a mint az őrnagyné leszállt róla - gyors iramodással vágatott vissza az erdő felé.

Mire Erna a házba ért, úgy ki volt merülve, hogy jóformán összeesett szobája küszöbén. Alig birt öltönyt cserélni és tehetetlenül rogyott boudoirjában a chaise-longuera.

Gondolatai összefüggéstelenül csapongtak; a kiállott izgalom csaknem teljesen megfosztotta öntudatától. Kétségbe volt esve, ha arra gondolt, hogy férje megláthatta őt... De hátha még idejében menekült, mielőtt fölismerheté?... Talán Rezsőben volt annyi leleményesség, hogy valami ügyes fordulattal tévutra vezeti Lejtényt?... De ha a gróf elég ügyetlen lett volna elárulni őt?!...

Összeborzadt e föltevésre: ha férje - a félhomály daczára - ráismert volna?...

Megöli... semmi kétség benne!

Míg hazáig ért, nem egyszer villant meg agyában a kérdés: nem cselekednék-e ő okszerűbben, ha nem kerülne többé férje szeme elé? - ha menekülne előle? - De hova? - merre? - Atyjához? - ahhoz a szigorú, megközelíthetlen jellemű férfihez?... Hisz ott sem várna reá enyhébb büntetés.

Égő fejét a pamlag vánkosaiba rejté, mert úgy érezte, hogy agya szétpattan.

Majd új remény sugára villant föl benne s ez a kis halvány fény egy pillanatra földeríté egész lelkét, melyet imént a kétség, a bizonytalanság éjsötétje fogott körül. Ez a parányi fénylő sugár ama föltevés volt, hogy férje nem ismerte őt meg s hogy megjelenése ama helyen nem volt szándékos, hanem a pusztá véletlennek játéka. Mert ha kémkedni jött utána vagy ha észre is veszi őt, nem engedi olyan könnyű szerrel menekülni; föltétlenül követte volna; hisz minden segítség nélkül utólérhette már az erdő vége felé, a hol tökéletesen kimerülve, lassú lépésben haladt; a lankadtságnak azon fokán állva, mely már így okoskodik; történjék, a minek történnie kell!

Ekkor magára az eseményre s ennek keletkezésére csapott át gondolatainak rendellenes szökelése. Miből eredt hát voltaképen ez a kifejlődés, a hova eljutottak?... Eleinte semmi mélyebb érzés sem volt szívében a gróf iránt; hacsak a boszúvágy nem, a mely a hiuságában megsértett nőnél igenis elképzelhető. Csupán e boszúnak eszköze volt a kaczerkodás s e kaczerkodás idézte elő azt a tulságos bizalmas hangulatot is, a mely kezdetben színlelt, föl-erőltetett, mérsékelt vala; idővel azonban lassankint, észrevétlenül a valóság, a természetes-ség, a kötelező benső érzelmek közvetlen kifejezésévé vált. Végre - tán még mindig a boszúérzet behatása alatt, leküzdhetlen, örült vágy ragadta magával, hogy azon férfiúban, a ki elfordult tőle, olyan érzést támaszson, milyent tényleg ébresztett is, hogy az az ajak, a mely hidegen ki tudta mondani: nem szeretlek, mert egy más birja egész szívemet: olyan sóvár epedéssel koldulja azt az eldobott szerelmet, a mint tette is. - És aztán... Ej, hát ki adhat számot azokról az örületes változatokról, melyekbe a szenvedélyek sodorják az embert, ha olyan féktelen, határt nem ismerő kábultsággal adja át magát ezeknek, a mint ő tette?... Talán egy perczre szerette is e férfit? Talán valósággal érezte is iránta a kezdetben csak szenvedelt érzelmet.

Erős kopogás akasztá meg szertekalandozó gondolatait, - s a mint félénk tekintetét az ajtóra függeszté, az őrnagyot látta belépni.

Férjének a váratlan megjelenése mindent elfelejtetett vele. A belépőben nem képzelte többé az ügyetlen, mitsem sejtő, tévútra vitt aggot; csupán a férjét látta benne, azt a férfiút, a ki egykor rábízta becsületét s a ki most ezt számon kérni jött ide.

A szép asszony szeme egy perczre fölillant, ajka megmozdult, hogy férje sújtó szavának e fölkiáltással állja útját: »Hibás vagyok, de büntelen!« - Ámde egy hangosabb belső szózat elnyomta e szavakat és ily ellenvetéssel bénítá meg bátorságát: örjögő! hogyan képzelheted, hogy hitelt adjon annak a nőnek, a kit csak kevés idő előtt légyotton kapott s olyan bizalmas jelenetnek volt tanúja, mint a mely tán előtte játszódott le?...

- Jó estét, - szólott nyugodt, csöndes hangon a belépő őrnagy.

Erna képtelen volt viszonzni az üdvözetet és érezte, hogy keze mint remeg, a midőn azt férjének - feléje nyújtott - kezébe tevé.

- Milyen sötét van itt. Miért nem gyújtott világot?

Csengetett és rendeletet adott a belépő komornának, ki azonnal fölgyújtatá a lámpákat.

Mikor a komorna kiment, Lejtényi föl s alá sétált a szobában, a mint ezt gyakran tenni szokta, midőn nejét fölkeresi lakosztályában.

Ernán csodálatos borzongás futott végig, a mely már nem annyira félelem volt, mint inkább irtózat, borzadály.

- Talán rosszúl van? - kérdé az őrnagy, egy pillanatra megállt neje előtt.

- Korántsem; csupán fáradt vagyok egy kissé.

- Pedig nagyon halvány. Volt itt valaki más délután?

- Senki. Nem is voltam honn.

Erna e szokat úgy ejté ki, mint mikor valaki fél, remeg egy bizonyos pontnak érintésétől is és mindennek daczára maga rohan a rettegett veszélybe.

- Nem volt idehaza? és hol volt? - kérdé az őrnagy, sétáját folytatva.

Erna föllélegzett! - Ez a kérdés visszaadta életerejét! sokkal bátrabban válaszolt:

- Estefelé kilovagoltam.

Lejtényi nem felelt semmit. Az ablakhoz lépett, kinyitá s egy ideig szótlanul merengett a tornyosuló felhőkre.

Erna feszült merevséggel követé szemeivel férjének minden pillantását, minden mozdulatát.

A nyitott ablakon át látni lehetett a sűrűn torlódo felhőket, a mint egy-egy keresztül czikkázó villám átszelé azokat s az égnek e félelmes villogó tekintetét egy - a messze távolból hallatszó - dörgő hangja követte mindannyiszor. A szél erősen rázta meg a magas fák koronáit, melyek mintegy rosszalólag csóválták fejeiket az éj sötétjében, mintha a fölötti elégedetlenségüknek adnák ezzel kifejezést, hogy nyugalmaikban így háborgatják őket. Végre pár másodpercz múlva megeredt az eső, a mely kövér csöppekben hullott alá, nagyokat koppantva a másik, bezárt ablaknak üvegtábláin.

A nagy ideig tartó némaságot az őrnagy törte meg:

- Én is kilovagoltam ma délután, mivel sokkal korábban hazaérkeztem a városból, mintsem előre gondoltam... Nem fázik? - Talán jobb lesz, ha becsukom az ablakokat.

- Nem, nem! - tiltakozott le nem küzdhető izgatottsággal Erna, a ki valósággal örvendett annak a harmadik hangnak; a fokozódó orkán bömbölő szavának, a mely kettőjük hangja közé vegyült s a mely egy pillanatra feledteté vele, hogy magukban vannak ketten, azzal a férfivel, kinek jelenléte kétségbeejt.

- De igen; látom, hogy fázik, mondá Lejtényi és betette az ablakot. Aztán kezével végigsimítá homlokát s eljött az ablakmélyedésből.

Erna egész testében remegve, folyton szemmel tartá férjének minden léptét; rettegő izgatottsággal fürkészte vonásainak legkisebb rándulását is.

Az őrnagy ismét félbeszakítá sétáját s újra megállt neje előtt.

- Úgy-e fölötte rossz színben vagyok én is, azért néz ily különösen reám? - Pedig higgye el: nincs semmi bajom. - Nagyon nehéz álomom volt; - folytatá némi szünet után, csodálatos kesernyés mosolylyal; - s ez a csekélység egész napomat elrontotta. Ugy-e nevetséges gyarlóság? Ez az öregek előjoga: ők egész napon át szeszélyeskedhetnek egy rossz álom miatt.

- S mit álmódott? - kérdé a mindjobban éledező asszony.

Az őrnagy a kandallóhoz lépett, feljebb csavarta a lámpát s egy ideig csodálatos kifejezéssel nézte azt a szép asszonyt, a kinek arcát most jobban megvilágítá a lámpák lángja s a ki lázas kémkedő tekintetét egy pillanatra se fordíthatta el róla; míg apró kezei izgatottan játszottak a hímezett vánkoston, melyen feje pihent.

A férj különös módon legelteté szemeit e bűbajos alakon, a ki oly tehetetlenül, kimerülve, szinte megtörten feküdt ott vele szemben. - Az a rendetlen, szinte túlságosan hanyag keresetlenség, a hogyan az imént, sebtében magára kapta kaczer izléssel készült kék atlasz pongyoláját; a hogyan a finom puha öltöny itt-ott a plasticusan szép idomokhoz tapadt, éppen nem vált hátrányára ez ördögileg csábos syrénnek. Apró, kék selyem, hímzett czipőkbe bujtatott lábai időnkint elő-előbukkantak a pongyola dús fodrai alól, majd lázasan pihegő testének egy újabb, ideges rándulása közben, ismét behúzódtak. Hosszú, szőke haja fölbomolva, lágyan omlott a nyugágy karjára és egészen beterítette azt, mint valami aranyszálakból szövött védkendő.

- Pogány álom volt ez kedvesem, - kezdé újra az őrnagy, bajuszát sodorgatva és félkarjával a kandalló párkányára támaszkodék. - Magáról álmodtam.

- Ah, hát rólam álmodni olyan borzalmas dolog? - kérdé fölemelkedve egy kissé és némi vidámságot színelve a szép asszony.

- Ez az álomtól függ! Mondja csak, Erna, hisz maga az álmokban?

- Azt képelem, hogy az asszonyok...

- Mindenben hisznek, a mi érzékeiket csiklandozza, úgy-e bár - vágott szavába Lejtényi, némi gúnnyal. - No lássa, én meg éppenséggel nem hiszek bennük és semmi kegyelettel sem viseltetem e megfeszíthetlen lelkiállapot iránt. Szerintem az álmot épp úgy el kellene dobni, mint egy szép asszonyt, a kiben nincs egyéb, mint szépsége; - pardon e triviális hasonlatért... Nos tehát álomban gyanakodni kezdtem önre. Ugy-e, hogy ez rosszul hangzik? - Gyanum odáig vitt, hogy bizonyosság után kutattam a végből, hogy meggyőzzem föllázadt jobb érzésemet, a gyanum alaptalan voltáról. A regények és színművek ósdi banális módjához fordultam, megkérdeztem szolgálmat. Saját mentségemre meg kell jegyezmem, hogy a gyanú nem az én elmémbe született; először egy meghitt lovász, a kis angol John költé föl azt bennem.

Albion e csemetéje egy napon azzal a hírrel nyitott be hozzám, hogy maga, kedves Erna, pár hét óta naponta kilovagol az erdőbe, a mióta ügyeim minden délután a székvárosba szólítanak

s ott egy férfivel találkozik, a ki éppenséggel nem a férje, már t. i. nem az az ember, a kit ezideig bevett erkölcsi fogalmak szerint annak deklarálnak. - Bocsánat e sikamlós részletért, de az ember álmában néha frivollá válik. Az álmok még nincsenek elég jó training alatt, mint a milyen alá a társadalmi formák, az illem szabályai s egyéb tekintetek fogják az embert, ha ébren van.

Erna görcsösen szorítja össze kezeit, idegesen morzsolva a zöld selyem párnát, melyen egy remekül hímzett Lucretia volt, a mint asszonyai körében fon.

- Mint férjnek, - folytatá az őrnagy keserű cynismussal, - nekem jutott a legkiálthatatlanabb, legneveltségesebb szerep. Azonban ez már a dolog természetében fekszik, hogy a férj rendszert szánalmas módon alatta áll a szeretőnek, aki vele szemben, mintegy piedestálról nézi a kijátszott, ügyetlen golyhót. Én elég jól töltöttem be eddig férji szerepemet: feltétlenül megbíztam nőmben és ez alkalommal is fölháborodva utasítám rendre az árulkodó cselédet; - de azért eléggé praktikus voltam fölhasználni a ficzkó utasítását; kerülő úton a kijelölt helyre mentem, a hol önt kedvesének karjai közt találtam!

Az őrnagy e szavaknál lassankint közelebb lépett a halott halvány, remegő asszonyhoz és pár másodpercig összefont karokkal állt meg előtte.

- Nos?... nem is kíváncsi arra, hogy mit tettem ebben a förtelmes helyzetben?...

Lejtényi megfogta nejének jéghideg kezét s néhány pillanatig görcsösen szorítja erős, izmos ujjai között, hogy szinte megropogott belé ez a parányi, tehetetlen kéz; aztán fölkapta fejét és élénken szólt:

- Brava! maga nem kíváncsi asszony; még meg se kérdezi, hogy mit tettem e fölfedezés után... Vagy tán sérti ez az ocsmány álom? - Ne féljen, »a tisztának minden tiszta«; magát ez... nem mocskolja be. - Tehát, mikor elárultatásomnak e csalhatatlan bizonyítékához jutottam, nem akartam önnel úgy elbánni, mint azok a tuczat férjek, a kik hasonló esetben sebzett vadként ordítanak föl és rárontanak becsületük megrablóira; hanem egyszerűen hazajöttem, miután előbb bebarangoltam az erdőt. Így elmélkedtem magamban: mit tegyek? - napvilágra hozzam e förtelmes történetet? megsemmisítem egy tiszta nő életét? - mert megjegyzendő: annak a csábítónak neje is van; hazatérve, levelet írtam az ön atyjának, a mely körülbelül így hangzott: »Tisztelt Uram! Ön reám bízta leánya jövőjét, jó hírnevét. Az elsőt nem biztosíthatom számára, mivel nem voltam képes az utóbbit megmenteni. Nem az én hibám. Nem tudtam betölteni a föladatot, a melyre vállalkoztam és - pirulva adom vissza önnek...«

Az őrnagy fölkaczagott és hatalmas alakja megsemmisítő fönséggel állt a tehetetlen nő előtt, kinek eddig szorosan tartott kezét hevesen lökte el magától.

- Látja, milyen kivételes férj voltam... álmomban?...

XIII.

Miután Rezső és nagybátyja eltávoztak Margit szobájából, a fiatal nő elküldé komornáját is, megnyugtatta az aggódo jó leányt az iránt, hogy éppen semmi szüksége sincs reá.

- Csak legalább addig hadd maradjak itt, a míg lefekszik méltóságod, - könyörgött a hú cseléd.

- Nem, nem kedvesem, még nem fekszem le, itt nyugszom ki magamat a pamlagon.

A grófné magára maradva, fölült és ölében összekulcsolt kezekkel, révedezve merengett maga elé. A szobában halotti csönd uralkodott, csupán a kívül keletkező vihar szinte félelmes mormolása zavarta meg e némaságot. Daczára, hogy október már elhozta a maga hűvös időszakát, egy itt feledt nyári zivatar rakoncátlankodott odalenn a parkban. A szél vásott ficzkó módjára kapaszkodott bele a bokrok és fák egyre gyérülő üstökébe és jobbra-balra czibálta azokat. Koronkint a szobák ablakait is meg-megrázta; azonban látva, hogy ellenállásra talál, könnyelmű rikkantással iramodott tovább.

Margit önkénytelen odaadással hallgatta ezt a külső zajt: mintha enyhet találna az elemek tusájában a saját fájdalmára. Majd fölkelte és az ablakhoz lépett. Soká belemerült abba a sötét »semmi és mindenbe« s úgy érezte, hogy ez a mély sötétség olyan jól esik. Sokkal bátrabban mer belenézni, mint a napvilágos avagy csillagos, holdfényes tiszta felhőtlen égbe, mert akkor attól is kellene tartania, hogy a felhők nyitott szeme viszont az ő lelkébe vethet egy fürkésző pillantást s ez most nagyon fájna neki. Jó ideig állott ott, szinte mereven; aztán gépileg indult az ablaktól balra eső íróasztal felé. Leült előtte és jóformán öntudatlanul kihúzta az asztal fiókját, melyből egy csomó, vékony kék selyemfonállal átkötött levelet vett elő.

Kinyitotta az elsőt... a másodikat... a harmadikat s így tovább; de egyet se birt elolvasni, mert tekintete valamennyinél csak az aláíráson pihent.

»Örökre a tied! - Rezső.«

Az utolsónak bekezdése pedig:

»Első és utolsó szerelmem: imádott Margitom!...«

A levél kihull a fiatal nő kezéből és fájdalmas kitöréssel, melynek hangján egész lelke zokogott keresztül, így fakadt ki:

- Megcsalt engem, - megcsalta önmagát!

*

Fejét kezére hajtotta, míg másik karja az asztalon pihent. Így ült ott nagy ideig, mint aki elmélkedni akar valami fölött, de szívének panaszhangja túlkiáltja agyának higgadtabb érvelését. Nem hallotta ezt amannak keserves panaszától.

Keze e perczben azt a képrámát érinté, melyben Árkonyi Rezső gróf fényképe volt, melyet vőlegény korában ajándékozott arájának. Margit közelebb vonta magához a képet és sokáig nézte figyelmesen.

- Meghalt, meghalt! Vége!... Elmult, mint minden jó, minden szép elenyészik itt, e büntől terhes földi létben! - fakadt ki és görcsös kitörő zokogással borult az asztalra, arcát kendőjébe rejtve.

Sokáig volt ily helyzetben és mikor újra fölemelte fejét, úgy érezé, hogy fájdalma, mely olyan kegyetlenül szorítá szívét, némileg enyhült; sőt azt hitte: ismét boldog - s az is volt. Azt a

boldogságot élvezte, melyet a könnyek adnak a szenvedőknek. Az elégtelenség, a gyönyör, gyakran egy édes mosolyban nyilatkoznak meg; így hát a könny, a szinte édes könny, miért ne lehetne a boldogtalanok boldogsága? - Ha az öröm kifejezése a mosoly, tán a fájdalom mosolya... a könny?...

Igy érezte azt Margit is, a ki annyira megkönnyebbült, midőn végre sírni tudott, hogy valódi jótéteménynek vette ezeket az üdítő csöppeket, melyekért nagy hálát érzett végzete iránt.

Mikor végre szíve elhallgatott, esze is megszólalt, még pedig oly borzasztó tanácsal állt elő, melytől az első perczre megdöbbsent. De később, mikor szíve ismét sajogni kezdett, újra ama hideg tanácshoz menekült, hogy enyhülést keressen égető fájdalmára.

Pedig ez a tanács irtózatossá lett volna, ha ezt szívével mérlegeli; de nem; kimélnie kell e vonagló beteget, e haldokló szívet; hadd múlték ki csendesen, - hiszen annyit szenvedett!...

Hajnali öt órát ütött a kis alabastrom talapzatú asztali órán, melynek számlapját remek, drága kövekkel kirakott, aranykígyó fogta körül, mintegy az örökkévalóságot jelképezve. E kis remekművel Árkonyi Rezső gróf akkor lepte meg nejét, midőn ez az árkonyi kastélyba lépett.

Margit fölrezzent. Csodálkozva tekintett körül. Eleinte azt akarta magával elhitetni, hogy az elmúlt nap eseményei nem is történtek meg, csupán rémes álom volt az egész. De csakhamar arra a meggyőződésre jutott, hogy e szenvedés nem álom, hanem ez a voltaképpen fölébredés egy szép, de rövid álom után, melyet a csalóka ábránd föstött eléje.

Rezső a kora reggeli órákban, szokása ellenére, nagybátyja szobájába nyitott.

A fiatal férfiú arcza csaknem egészen színtelen volt s dúlt vonásai nyugtalanul töltött éjről tanúskodtak.

Dömötör gróf kérdő tekintettel fogadta öcscsét, kit ily szokatlan időben és vadászöltözetben látott belépni.

- Hogy van Margit?

Ez volt az öreg gróf első kérdése, a ki épp e pillanatban készült el öltözködésével s maga is azon szándékban volt, hogy személyesen tudakozódik huga mintléte felől.

- Jobban. Az este, miután elhagytuk, rövid idő múlva ismét kérdeztem, hogyan érzi magát? sőt föl is ajánlottam neki, ha nem lenne ellenére, mellette virrasztanék; de ő határozottan visszautasító választ küldött azzal a kijelentéssel, hogy semmi baja, csupán nyugalomra van szüksége. Kis vártatva komornáját is elküldte. Ma reggel újra kérdeztem, a mire azt a feleletet adta, hogy egészen jól érzi magát, legyen nyugodt; sőt azt izente, hogy velünk fog reggelizni.

- Így már én is megnyugszom, - válaszolt az öreg, a ki eddig nagy aggodalommal hallgatta öcscsét. Aztán újra tüköréhez fordult, hogy nyakkendőjét felkösse.

- A mi engem illet, kedves bátyám, én teljességgel nem mondhatom, hogy nyugodt vagyok.

Dömötör bácsi csak most nézett Rezsőre a tükörből s hirtelen visszafordult.

- Meg is látszik rajtad. Az istenért! iparkodjál egy kissé jobb színt ölteni vagy legalább is jobb hangulatra szert tenni, mert a ki rád néz, azt hihetné...

- Egész éjjel le nem húnytam szemeimet. Iszonyú éj volt ez, édes bátyám.

A fiatal gróf leült a pamlag egyik sarkába s fejét kimerülten veté hátra.

- És mit tudsz azokról odaát?

Rezső egy levelet vont elő zsebéből, melyet e szavakkal nyújtott át:

- Késő este érkezett az őrnagytól.

Dömötör gróf szó nélkül vette kezébe a levelet s félig mormoló hangon olvasá:

Kedves gróf! Minthogy ön rokonom, nagyon feltűnőnek találnám, ha holnap tartandó első vadászatunkon hiányoznék. Ez okból kérem, fogadja el meghívásomat. - Nyulakra fogunk vadászni. De apropos, nyúl! Önök, itt a környéken, komikusan gyáva ficzkónak tartanak engem; pedig ebben tévednek, édes uraim; sőt - s ezt kérem szíves figyelembe venni - ha ön vadászat közben pár elejtett szóval is megsértene, ez okot szolgáltat egy kihívásra, a mely provokációnak senki sem fogja egyéb okát keresni, mint két fölhevült vadászember minden komolyabb ok nélkül történt összekoczczanását. Tehát szent Hubertus nevében viszontlátásra!

Hallali hó!

Lejtényi Lőrincz.

Az öreg gróf komoly arczkifejezéssel olvasta végig a levelet.

- Nos, mit szól ehhez, bátyám?

Dömötör bácsi összefont karokkal nézte az előtte ülő, dúlt arcú férfit s fejét csóválva így válaszolt:

- Emberedre találtál! És nem is ügyetlen ez az őrnagy. Tisztességes provokáció biz ez! Remélem, helyt fogsz állani?

Árkonyi Rezső gróf ingerülten villogó szemekkel szökött fel.

- Bátyám, ez a kérdés még annál a levélnél is jobban sértett, mert öntől fáj ilyesmi.

- No, no, ne tüzelj! Sok jó és bölcs dolgot elpörkölt az ember a szenvedély tüzénél, ha józan észszel nem oltogatja azt. - Mit feleltél az őrnagynak?

- Körülbelül ezt:

»Kedves őrnagy! Hogy ön udvarias ember, ennek már nem egyszer adta tanúbizonyosságát. Egyébiránt, ha ön nem siet így megelőzni az alkalom adásában, nem késtem volna magam fölkérni, illetve két jó barátom közbenjárását igénybe venni, a kik kieszközltek volna ezt öntől. Nagyon örvendek a kilátásba helyezett vadászatnak és az ebből kifolyó következménynek. Rajta leszek, hogy a szerencse nekem kedvezzen, a mi önt illeti, cselekedjék hasonlóképpen a maga részéről.

Árkonyi Rezső gróf.«

- Legalább érthető; - jegyzé meg Dömötör bácsi mosolyogva. - E szerint nemsokára indulsz?

- Nyolcz órakor veszi kezdetét a vadászat, akkor gyülekezünk.

Dömötör gróf megnézte óráját.

- Most hét óra, körülbelül félórát van az indulás előtt. - Tehát a reggelinél már nem lehetsz itthon?

- Épp ez az, a mi kétségbeejtő. Nőmnek sejtene sem szabad a valódi okot s így egyszerű mulatság ürügye alatt kell elhagynom... betegen. Elképzelheti bátyám, mily durvának, lelketlennek fog találni, ha most magára hagyom. Tanácsoljon hát, kedves bátyám!

- Hja, barátom, ha tegnap kérsz tőlem tanácsot, még adhattam volna, még pedig a javából, de ma, a történetek után...

- Ördög és pokol! hát mit tettem én. - Besodortak a körülmények, a viszonyok, a...

- Az örült szenvedély! - Ime, folytatá az öreg, megállva öcsce előtt, ki ismét a pamlagra veté magát s bizonytalan, kérdő tekintettel függött nagybátyján, - ez az, a mi után epedtek, a minek mindent föláldoztok: az az egy pillanat, a mely egyetlen percze pezsgésbe hozza fásult kedélyeteket, fölzaklatja érzékeiteket, idegeiteket és ebben a beszámíthatlan önkívületben, örült, eszeveszett szenvedélylyel még ezt rebesgetitek: »boldog vagyok!« - Ebben az örületes perczen mehtagadtok, megkaczagtok mindent, a mi az érzékiségen kívül esik. Ekkor nincs előttetek semmi szent, a mit ne átalnátok lábbal tapodni. De mikor a mámor eloszlik, jön idő, melyben undorral néztek egymásra, irtózáttal kerültek egymást, mintha mindenik a másiknak vonásain látná fölírva a saját becstelenségét.

- Bátyám! pattant föl Rezső.

- Ugy-e bár, aféle lomtárba való erkölcsi prédikáció ez már? Ne is hozakodjunk vele elő. Most azonban már ne dühöngj, jó barátom, csak azon légy, hogy javítsd meg, a mi még javítható és mindenek előtt kezd el saját magadon a javítás művét!

A fiatal férfi egy hang észrevételt se tett e szavakra, csupán arra kérte nagybátyját: kísérné át Margithoz, a kit távoztása előtt okvetlenül látni óhajt.

A grófné éppugy fogadta férjét, mint előző estén. Rezső - búcsut véve Margittól - azon megjegyzéssel hagyta el a fiatal nőt, hogy csakis adott szavát beváltandó, kénytelen elmenni hazulról, de a délutánt itthon fogja tölteni.

- Dömötör bácsi veled marad édesem s így nyugodtan távozom.

Margit, kinek arcán inkább lelki, mint testi fájdalom nyomai látszottak, némi tartózkodással nyujtá kezét Rezsőnek, a ki szokott gyöngédségével bár, de el nem rejthető elfogultsággal vontá azt ajkaihoz.

- Kérem, kedves Dömötör bácsi, - fordult Margit az öreg grófhhoz, a ki öcscsét készült kikísérni - jöjjön vissza, ha teheti. Az erkélyen fog találni.

- Azonnal visszatérek, édes hugom.

Midőn Dömötör bácsi Rezsővel elhagyta a szobát, öcsce izgatottan közlé vele azon aggályát, hogy Margit tán többet tud, semmint elárul, mert e megfoghatlan hidegség csakis így indokolható. Az öreg gróf komoran nézett maga elé és lehangoltan válaszolt:

- Tartok tőle, mert magaviselete veled szemben... de bizonyosat fogok tudni, mire hazatérsz.

- Kérem, édes bátyám; ámbár, - tette hozzá fájdalmas sóhajjal - ez lesz a legirtóztatóbb reám nézve, ha ő...

Nem folytatta. Könyörgő pillantás kíséretében nyujtá kezét nagybátyjának; aztán fölült lovára és csüggedten haladt a rendes úton.

Az öreg gróf sokáig nézett a távozó után; a park rácsára könyökölve, eltűnődött magában.

Mikor Dömötör gróf visszatért a kastélyba, Margitot az erkélyen találta. A fiatal nő a korlát-hoz támaszkodva, az alól elterülő parkon merengett, hol az őszi enyészet pusztító kezével belemarkolt a természet kebelébe és kiszakítá ennek szívét.

Az ifjú asszonyt úgy vonzotta most e látkép, mintha az összhang, mely a haldokló természet s az ő lelki világa között létezik, közvetlen összeköttetésbe hozná őket.

- Hogy érzi magát, édesem; - kérdé meleg részvétellel a terassera lépő gróf.

A megszólított összerezte; fejét a beszélő felé fordította, de a szemeit elborító könnyekkel alig láthatta azt a kedves, jóságteli arcot.

- Mi baja, gyermekem?

- Semmi, semmi, édes jó Dömötör bácsi, csak...

- Csak...

Margit nem folytatta.

- Jöjjön be, gyermekem; itt nagyon hüvös van, könnyen meghűtheti magát.

A fiatal nő minden ellenvetés nélkül engedett a felszólításnak. A kis szalonba nyitott, a hol az ablak mellett levő széken foglalt helyet.

Az öreg gróf, Margittal szemben ült le s gyöngéden megfogta kezét.

- Margit, magának valami nagy lelki bánata van?... Hígyje el, gyermekem, hogy az ember szíve gyöngye azon teher elviselésére, melyet a fájdalom rak rá.

- Nagyon, nagyon gyöngye! - viszhangzott tompán Margit szava.

- Könnyítsen hát rajta. - Nos?... Vagy nem tart erre érdemesnek?

Az öregnek megindító gyöngédségére, még jobban elszorult a fiatal nő szíve. Dömötör gróf pár percreg némán, de mély szájalommal nézett Margitra; aztán ünnepléses, meghatottságtól reszkető hangon kezdé:

- Nekem is volt egy leányom, Margit, a kit nagyon szerettem - s a ki nagyon szeretett. Hígyje el, nem vagyok rossz ember, mert az Isten mindig úgy bánt velem, a hogy a jókkal szokott. A kiket szerettem, viszont szerettek s ez a legnagyobb jótéteménye az Égnek.

- A legnagyobb! a legnagyobb! - tört ki Margit és a vele szemben ülő agastyán kebelére borult.

Hosszú szünet következett, míg Margit hirtelen fölrezzent; letörlé könyeit s mint a ki elretten attól, a mit tett, egészen átváltozott hangon, melynek remegő elfogultsága azonban tökéletes ellenmondásba jött szavainak értelmével - így szólt:

- Ne foglalkozzék velem ennyire, kedves, jó Dömötör bácsi; nem érdemlem én ezt meg, mert csúf, szeszélyes teremtes vagyok, a ki... a ki... Az Isten szent nevére! ne nézzen rám e jóságos tekintettel, mert nem lesz erőm kimondani azt, a mit ki kell mondanom.

- Mit, gyermekem?...

- Azt, hogy...

- Hogy...?

- ...nem maradhatok én itt tovább; - tört ki kétségbeesett fájdalom hangján a grófné.

- Margit??

- Nem! Nem! - Csúf, hiú nő vagyok, kit az egyszerű, házias élet nem elégíthet ki; a ki nem eseng semmi más után, mint üres hivalgás, csillogás után, a ki...

Margit arcza égett, kezei reszkettek, a mint összekulcsolva, a gróf felé emelte azokat és önkivületes izgatottsággal folytatá:

- Ez az eszme az éjjel úgy magával ragadott, hogy többet nem lennék képes megválni tőle. Ítéljen bár el a világ, ítéljenek el önök, de én nem maradhatok itt tovább! - Vessen meg; - tördelé zokogástól szakgatott hangon, - nem vagyok egyébre méltó. Az ég szerelmére! ne mondjon ellent! nekem mennem kell, habár...

Zokogás fojtotta el szavait s a szék karjára borulva, visszatartathatatlantul engedte át magát kitörő könnyeinek.

Árkonyi Dömötör gróf átható tekintettel nézett Margitra, aztán fölkelt, egész közel lépett és kezét a zokogó nő vállára téve, ünnepélyes komolysággal mondá:

- Sokkal jobban ismerem önt, édes gyermekem, semhogy e szavainak hitelt adhatnék. Maga nem mondott most nekem igazat. Tévítra akar vinni, de nem engedem magamat félrevezettetni! Ily cselekedet nem vall olyan nőre, a milyen ön; itt egészen más...

Margit fölemelé könytől ázott szemeit s könnyörgő kézmozdulattal kérte a grófot, hogy ne folytassa.

Dömötör bácsi gyöngéden fogta meg Margit feléje nyújtott kezeit és fájdalmas szemrehányással szólt:

- Margit, ön a multkor atyjának nevezett engem?

- Mert úgy szeretem önt, mintha atyám volna; - tördelé a grófnő.

- De az atyának jogai vannak, gyermekem s ha én élni akarnék e jogokkal?... az atya bizalmat követelhet gyermekeitől... Kérem, esedezem, Margit, bizzék bennem és mondja meg a valódi okot, mely e szörnyű határozatra birta önt.

- Nem, nem mondhatom! - nyögött Margit.

- Leányom!

- Atyám!... nekem e háznál többé nincs helyem... mert... mert... Oh! hát olvasson szemeimben, arcom pirulásából találja ki, hogy mit akarok mondani. Nem bűn az, a miért pirulok, hanem csak gyöngeség...

Képtelen volt folytatni a beszédét, de ez fölösleges is lett volna, mert az öreg már mindent megértett. Atyai szeretettel vonta magához a zokogó nőt, a ki szívet tépő fájdalommal, fuldokolva rebegett:

- Oh, kedves, jó atyám! életemnek még nem volt olyan boldogtalan napja, mint a tegnapi!...

E kifakadás tökéletesen megvilágosítja a helyzetet az öreg előtt. Határozott felelet volt a tegnaptól máig válasz nélkül maradt kérdésére, de nem olyan alakban, a mint ő óhajtotta volna. Most már nyilvánvaló tény, hogy Margit is szemtanúja volt ama szégyenletes jelenetnek.

Dömötör gróf rövid szünet után Margit fejére téve kezét, igazi atyai feddéssel, rosszaló pillantás kíséretében intézé kérdését a zokogó nőhöz.

- Miért akarta eltitkolni előttem? Miért nem volt már tegnap őszinte velem szemben?

- Mert azt hittem, hogy örökre titok maradhat.

- De hát mit akar most tenni?

- Távozni innen; visszatérni oda, a honnan eljöttem s így jövőm biztosítva lesz, a nélkül, hogy... Engem, mint szegény, vagyontalan leányt vett nőül Árkonyi gróf, a kit, mint akkor mondá, szeretett... Én is szerettem őt egész lelkemből és neje lettem annak a férfinak, a kinek rangjáról, vagyonáról semmit sem akartam tudni, mert nem törődtem velük. De ha most, midőn bizonyos vagyok abban, hogy érzelmei teljesen megváltoztak, tovább is födele alatt maradnék, ez olyan szégyenteljes dolog volna, a mit el nem birnék.

Sorsom el van döntve; itt tovább nem maradhatok.

- Kedves gyermekem, a házasság kötelességeket szab elénk s a mikor megesküszünk arra az Úr színe előtt, hogy szeretjük azt, a kivel örök frigyre lépünk, megfogadjuk egyúttal azt is, hogy semmi körülmény között sem hagyjuk el őt s az életnek minden esélyeiben hű társai leszünk.

- Az, hű társa! Esküszöm önnek, ha kötelességemnek ezt a pontját kellene betöltenem, ha Árkonyi Rezső grófot bármi baj, csapás éri, e fogadást a legvégsőig fogom teljesíteni, de addig...

A zokogás újra elnyomta szavait és csupán ennyit rebegett szakgatott hangon:

- Ne, ne szóljon, kedves jó Dömötör bácsi! - Ön igazán jó hozzám; ön igazán szeret s a ki valóban szeret, az szívében olvas s így tudja, hogy mit szenvedek tegnap óta!

- Szegény gyermek! - szólt az öreg halk, megilletődött hangon, mialatt szemeiben könnyek rezegettek.

Midőn a fiatal nő fájdalmának kitörő, heves rohama kissé csillapult, Dömötör bácsi jóságos szavai annyira mégis hatottak rá, hogy sikerült arra bírnia Margitot, miszerint csak pár napig ne tudassa férjével e szándékát, mert - s ezt föltűnően hangsúlyozá - úgy lehet, nagy szerencsétlenséget idézne elő, ha ily készületlenül lepi meg e lesújtó hírrel.

- Nem kívánok öntől semmi egyebet, édes gyermekem, csupán néhány napi megfontolást ez életbevágó cselekedete előtt.

Margit megegyezés jeléül, némán nyújtá kezét öreg pártfogója felé s elválva tőle, szobájába ment.

Árkonyi Dömötör gróf csak hosszabb elmélkedés után jött annak tudtára, hogy voltaképpen mily nagy felelősséget vállalt magára, a midőn sajátjává tette Margit titkát. Kötelességérzete arra serkenté, hogy fődözz e föl haladéktalanul öcsce előtt s hogy egyesült erővel bírják rá az elkeseredett nőt e szándékának megmásítására; de hátha nem sikerül? - nem ejtené-e ez kétségbe Rezsőt, a mi aztán végzetes következményeket vonhatna maga után, éppen most, mikor egy elkerülhetetlen párbaj előtt áll?... Hátha e szenvedélyes ember ily reménytelennek látva a jövőt, készakarva keresné a halált, melyet Lejtényi őrnagy vad haragja mindenestre neki szánt. Majd meg az a kérdés vetődött föl az öreg gróf elméjében: nem hült-e ki Rezső szerelme végképpen neje iránt s ez a ballépés tán nem is a pillanatnyi szenvedély örülete, de olyan tűz kebelében, mely minden más érzelmet elhamvasztott?...

Hosszú és kínos fontolgatás után, legczélszerűbbnek vélte teljesen elhallgatni a mai beszélgetést s a véletlenre bízni, hogy jobbra fordítsa azt, ami annyira el van rontva. A véletlenre, a mely annyi rosszat tett már, hogy méltán el lehete tőle várni, miszerint tiszta változatosság kedvéért is már egyszer a jobb ügynek szolgáljon.

XIV.

Körülbelül reggeli hét óra volt, midőn Lejtényi őrnagy vadászatra készen, Erna szobájába lépett. Ez a fölismerhetetlenségig dult arczczal, szikrázó szemekkel fogadta a belépőt és szinte tajtékozva a dühtől, rekedt hangon hörgé, az ajtóra mutatva:

- Hogyan merészkedett?...

- Magára zárni este az ajtót? - kérdé cinikus nyugalommal az őrnagy. - Okom volt erre! - És lám, jól számítottam; - jegyzé meg, szuró tekintetet vetve a dühében tehetetlenné vált nőre; - ön hát észrevette, hogy az ajtó be van zárva, következőképpen... meggyőződést szerzett felőle? - Tudtam!

Hideg nyugalommal emelé le válláról a fegyvert, melyet a szoba egyik sarkába tett le és a kandalló előtti zsöllyében foglalt helyet. Aztán e szavakkal folytatá a megkezdett beszélgetést:

- Ön kérdőre von: hogyan merészkedtem rázágni önre az ajtót?... Erre egyszerűen azt felelhetném: mert nekem úgy tetszett. De hát nagylelkű leszek és okaimmal is megismertetem önt. Valamennyi színdarabban, regényben úgy láttam és olvastam, hogy az asszony olyan pillanatokban, a milyenek önnek tegnap valószínűleg voltak: egy, készletben levő fátyolt vett fejére, az éj homályában kisuhan a házból, kedvese lakásába oson, karjaiba dobja magát s így kiált: „meneküljünk! - Ő mindent tud!... Megöl mindkettőnket!!” - Látja, ez már nagyon banális fogás volna! Meg akartam önt kimélni az ily halvány utánzattól; valami érdekesebb vagy legalább is eredetibb helyzetet kívántam inscenizálni, a mi inkább rávall a „szerelmes” Gothardi Ernesztina grófnőre.

- S hátha én mégis találtam volna utat a menekülésre? - kérdé a dühtől reszkető hangon Erna.

- Ugyan merre?...

Az őrnagyné az ablakra mutatott, a melynél állt.

- Az ablak, a mely alatt tíz méternyi mélység tátong s a honnan leugorva annak tenné ki magát, hogy kezét-lábát törje, vagy arczán ejtsen egy örökre megmaradó forradást?!.. Hohó! ennyire hiszékeny nem vagyok! - Ha az az örvény, melybe az asszonyoknak meglehetősen százaléka beleveti magát, hasonló veszélylyel fenyegetné szépségüket, mint az ilyen salto mortale: sokkal több becsületes asszony volna a világon. - De ne többet erről. Kérem, szedje kissé rendbe magát, mert jogtanácsosomat, dr. Csati Benő közjegyzőt ide kérttem s nem akarnám, hogy ily zilált állapotban találja önt.

- Válni akar?! - kérdé Erna föl villanó tekintettel.

- Ah, a világért sem!

Erna, a ki előre jött az ablak mélyedésből, tehetetlenül rogyott a pamlagra, érezve, hogy ereje egészen elhagyja. Az az emberfölötti vergődés, melylyel az éjet átvirrasztá, teljesen eltompította.

Kivülről közeledő léptek zaja hallatszott. Halk kopogás után belépett a várt közjegyző, ki nem csekély zavarban látszott lenni, a miért ily kora reggeli órában az őrnagyné boudoirjában kénytelen alkalmatlankodni.

- Bocsánat; lakosztályában kerestem önt, őrnagy úr, de onnan ide utasítottak önagysága...

- Igen helyesen, kedves Csati úr. Itt kívántam elintézni az ügyet, mely miatt ily lehetetlen időben háborgatom önt. Hallottam, hogy az este kijött a városból és kaptam az alkalmon. Köszönöm, hogy eljött, mert ez igazán rendkívül nagy szívesség az ön részéről.

- Oh, kérem, őrnagy úr! - Mióta e pályára léptem, ön azzal tüntet ki, hogy engem bíz meg ügyei vezetésével s már ez okból is, a nap bármely órájában, sőt...

- Nagyon lekötelez. Kérem tehát.

Helyet mutatott az asztal melletti karosszékekben, ő maga pedig Erna mellé a pamlagra ült. Aztán utasítja a szolgát, a ki az ügyvéd kíséretében jött, hogy hozza el dolgozó szobájából az írományokat, melyeket íróasztalán fog találni.

A szolga áthozta az iratokat, melyeket az őrnagy újra végigfutott és a közjegyző elé tette.

- Van önnél bélyeges papír? - kérdé, a mint az utolsó iraton is átsiklott tekintete.

- Mindent elhoztam, a mire egy okmány elkészítésénél szükségem van. Csupán két tanura lesz szükség.

- Azt hiszem, tanuképpen beválik akármilyen két egyén, a ki nevét le tudja írni.

- Tökéletesen úgy van, őrnagy úr.

- Akkor, kérem hallgasson ki.

Erna szemében újabb reménysugár lobbant föl, azt képzelte, hogy e körülményesség mégis elválásukra czéloz.

A közjegyző maga elé húzta az iratokat és figyelő arcz kifejezéssel nézett a szemben ülő őrnagyra, a ki így kezdé:

- Nekem, a mint tudja, évi 80.000 forintnak megfelelő tőkém, azaz 2,000.000 értékben van; részben értékpapirokban, részben ingatlanokban. Nőmnek, született Gothardi Ernesztina grófnőnek, éppen semmi hozománya sincs, de én vagyonom felét biztosítottam számára, - házasságunk napján - addig, a míg nevemet fogja viselni.

Erna végtelen megkönnyebbülést érzett. Tehát mégis válni akar! - gondolá magában.

- Öreg ember vagyok; ez év őszén, a jövő hóban töltöm be hatvanegyedik évemet. Könnyen lobbanó, heves vérmérséklettel bírok... Egyébiránt az ember hatvan éves korában éppoly kevésbé számíthat a nap végére, mint akár huszadik évében.

Egyedül álló ember, ha eféle sötét eszmék szállják meg, ha szeret élni, megborzad tőlük; ha közönyös rá nézve a lét, vállat von a halál, az elmúlás gondolatára. De minthogy én nem állok egyedül, hanem kötelességeket ró reám az élet, gondoskodnom kell arról is, a ki támaszom nélkül érheti meg a holnapot, gondoskodnom kell nőmről.

A közjegyző feszült figyelemmel hallgatott, valamint az őrnagyné is, kinek kezei görcsösen kulcsolódtak össze ölében és hallható, ziháló lélegzetvétellel leste férje ajkáról a szavakat.

- Közöltem ez aggályaimat nőmmel; de ő... - fél kezével megfogja Erna kezét - hallani sem akar azon holnap folytatásáról, melynek tegnapija - férjétől fosztá őt meg.

Az elhagyatott, egyedül álló nőt, sok kétszínű barát veszi körül, kik rendesen a saját javukra zsákmányolják ki a kétségbeesett hitves fájdalmát; - s én ettől meg akarom óvni özvegyemet.

- Korábbi végrendeletemnek egyik utólagosan hozzáragasztott záradéka, korlátlan úrrá teszi őt vagyonom fölött, halálom után, még azon esetre is, ha más névvel cserélné föl a Lejtényi nevet, melyet - mint az említett végrendelet megjegyzi - olyan méltóan viselt. - De már csak

föltételezése is annak, hogy újra férjhez menjen: mélyen sérti Erna hitvesi szívét... nemde, kedvesem?

Az őrnagy megszorítá Erna görcsösen vonagló kezét, még pedig olyan erővel, hogy az asszony halvány arcát sötét pír borítá el.

- Nőm, - folytatá Lejtényi némi szünet után - ünnepélyesen kijelenté, hogy azon pillanatban, melyben özvegyen marad: semmit sem akar többé tudni a világról, hanem a klastromba vonul. Hasztalan kísérlettem meg erről lebeszélni, hajthatatlan maradt. - Látja, hogy a mi világ-részünk asszonyaiban sem hiányzik az a hősi elszántság, melyet a hindu nők kizárólagos tulajdonuknak tekintenek. Az ilyen asszony képes volna még a tűzhalált is kiállani azért, a kinek örök hűséget esküdött... Kérem tehát, szeretett kedves jogtanácsosom, szerkeszsze meg ily értelemben utolsó és változhatlan végrendeletemet. Vagyonom fele a megye székvárosában létesítendő kolostorra száll, a mely nőmnek menhelyet ad; a vagyon másik része, különböző jótékonycélokra fordítandó, melyeket esetről-esetre ki fogok jelölni.

Csati Benő közjegyző egy szó észrevétel nélkül szedte össze az iratokat és az őrnagy kívánságához képest, átvitte azokat dolgozó szobájába, mindamellet az éles eszű, mély belátású jogtanácsos nem fojthatott el egy magában tett megjegyzést:

- Ez az őrnagy ördögös egy ember!

Mikor a közjegyző betette maga után az ajtót, az őrnagy, ki a szoba közepéig kísérte őt, vadászfegyvere után nyult, melyet vállára vetett.

- Ön örült! - hörgé Erna, kinek kezei még mindig görcsösen szorultak egybe és fogai szinte csikorogtak kétségbeesett dühében. Azonban nem volt annyi ereje, hogy csak mozdulni is birt volna a pamlagról.

Lejtényi gúnyos, megvető pillantást vetett reá, a mely tekintet egyszersmind tökéletes ön-elégültségre engedett következtetni.

- Ön annak tartott, asszonyom; - de ismerje csak be, hogy nagyon tévedt. - Önök, fiatal, kaczer teremtések igen szívesen nyujtják nekünk vén kérőknek, kezüket, azt képzelve, hogy ezzel örök szabadságot biztosítottak a maguk részére.

Az öreg férjek rendesen féltékenyek, gyanakvók, de mint hiszik, egyszersmind olyan ostobák, a milyeneknek önök éppen kívánják. Nos tehát, ön kissé tévedt. Most megismerte volta-képpen egyéniségemet. - Valódi jó házaselek között nincs helye a titkolódzásnak s így én még adósa vagyok azzal, hogy legközelebbi terveimről beszámoljak.

Ma reggel valami ürügy alatt - kihivom Árkonyi Rezső grófot és holnap hajnalban párbajom lesz vele a nagyerdőben... tudja, azon a csinos helyecskén, a hol ön - legszívesebben tartózkodott; ama bizonyos kis pad előtti tisztáson, - hisz emlékszik?... Vagy megölöm a grófot, a mi nem lesz valami pótolhatlan veszteség az emberiségre nézve; sőt még arra a szerencsétlen nőre is csak nyereség, mert pár hónapi bánat árán, egész életre szóló keserűségtől szabadul meg, vagy pedig ő öl meg engem... de ön akkor se mehet nőül férje gyilkosához, ha ő elég alávaló lenne is, nejétől elválni, hogy önt vegye el! Igaz, van még egy más mód is, a mi önöknek tán éppoly jó, mint az előbbi: t. i. folytatni a megkezdett viszonyt. Csakhogy arra, hogy ön a magányos özvegy szerepét játssza, vagyon kell s vagyonom csak olyformán az öné, ha előttem nyilvánított óhajaként, ebből szent hajlékot építtet magának. Végrendeletem ezt világosan kimondja, még pedig azzal a megjegyzéssel, hogy ez Lejtényi őrnagyné határozottan kijelentett kívánságára történik... Ugy-e, hogy jól gondoskodtam minden eshetőségről? - Volna ugyan még egy harmadik mód is, az t. i., hogy kedvese gondoskodjék jövőjéről. Ez ellen azonban kezesség előttem atyjának ismeretes, szigorúan erkölcsi fölfogása.

Meg vagyok győződve, hogy ez esetben rögtön megölné önt. - Most pedig Isten legyen önnel, ha ugyan érdemesnek tartja önt erre.

Az őrnagy még egy gúnyos tekintetet vetett nejére, aztán kilépett Erna boudoirjából.

Az őrnagyné mozdulatlanul bámult a távozó után. Nem látott semmit maga előtt, de ebben a semmiben állt ott az a minden, a mi egész jövőjét romba döntötte.

Eltávozott! - Elment; miután kérlelhetlenül lerántotta azt a leplet, melyet ő annyi ügyességgel szőtt, a tettetés, az ámítás, a színlelés ezerszínű fonalából. - Szétszakgatta és - lábai elé dobta...

Nem birt gondolkozni, bár azt érezte, hogy agya széjjelpattan a bennszékelő eszméktől, melyek száz és százféle tervvé alakultak s ugyanannyi részre váltak újra szét. Némelyiket egy-egy percze vad gyönyörrel kapta meg, aztán ismét irtózáttal veté el magától.

Kétségbeesett küzdelemmel kereste önmagában azt az ügyes, szellemes nőt, a ki mindenkit le birt bilincselni, de sehol sem akadt egyetlen parányi eszmére sem, a mely utmutatója, ki-vezetője lehetne ebből a hinárból.

- Segítsen ő, a ki miatt el kell vesznem! - hörgé vad elszántsággal.

Fölugrott helyéből és színéből kikelve, lázban égő szemekkel íróasztalához lépett. Leült és remegő kézzel vetette papírra a nap eseményeit.

Kúszált, olvashatlan betűkkel vázoló rettenetes helyzetét. Egyik lapot a másik után írta tele, míg keblének lázas zihálása, égő szemeinek baljóslatú villogása, a legrettentőbb belső harcra engedtek következtetni.

Mikor elkészült, reszkető kezekkel szedte össze a teleírt lapokat; izgatottan zárta borítékba, melyre jóformán olvashatlan betűkkel írta rá: »Árkonyi Rezső grófnak.«

Úgy van: itt csak Rezső segíthet! - Ha van benne egy szikra... nem, nem szerelem! Szívét most csak egy érzelem, elméjét csak egy gondolat foglalja el: menekülni! - menekülni e borzasztó kelepczéből!...

Reszkető keze már a villamos csöngető gombját érinti, mikor - mint az ég áttörhetlen borúján a mindenségnek haragos gondolata - egy villámszerű eszme czikázik át agyán:

- Hátha nem jut el a gróf kezéhez e levél? - Hisz kémekkel, árulókkal vagyok körülvéve!! - Hátha jobb volna... És lesz-e hatása ezeknek a hideg betűknek?... Fölkeresi őt személyesen és megpróbálja, van-e még fölötte hatalma szerelmének - ez az egyetlen út a menekülésre. A levelet a gondolat gyorsaságával tépte darabokra és egy újabb elhatározástól megkapva, e másik tervnek mikénti végrehajtása foglalta el egész valóját. Ehhez tapadt, ehhez forrt lázongó vérenek mindenik csöppjével, idegeinek szétszakadni készülő szálai ebben akadtak meg, - ez menti meg őt a megsemmisüléstől.

XV.

Árkonyi Rezső gróf és Lejtényi őrnagy között a párbajkihívás megtörtént. Erre pedig - a vadásztársaság általános véleménye szerint - olyan csekélység szolgáltatott okot, hogy a jelenlevők, ismervé a két férfiú higgadtságát más esetekben, nem bírtak magukhoz térni bámulatukban.

Megkísérlették békés úton kiegyenlíteni e kis összeszólalkozást, de a felek konokul ragaszkodtak a párbajhoz.

A kihívó Lejtényi őrnagy volt, a ki segédeit: Dindár bárót és Topolyai Kázmért még a délután folyamán elküldte Árkonyi grófhhoz, a ki a maga részéről Hársfalvy bárót és egy környékbeli urat nevezett meg.

A feltételek is csakhamar megállapíttattak: pisztolypárbaj; mindkét fél egyszerre lő s a lövések addig ismételtetnek, a míg a segédek egyik részről párbajképtelenséget állapítanak meg.

Lejtényi őrnagy délután Csati Benővel értekezett; az éjt pedig ébren tölté, irományai rendezésével és levelek írásával, a nélkül, hogy egy pillanatra is eszébe jutott volna nejét fölkeresni.

Árkonyi Rezső gróf a nap folyamán nagybátyjával, Dömötör gróffal lakosztályába vonult. Az öreg nem sok jóval biztathatá Margitot illetőleg. Azonban arról, a mit ma reggel hallott az ifjú nőtől - föltett szándékához híven - egy szóval sem tett említést.

A grófnénak délután több látogatója volt, kik értesülve az előtte való napon történt balesetről, hogyléte felől jöttek tudakozódni és részvétüknek adtak kifejezést.

A fiatal nőnek jelen lelkiállapotában fölötte terhére voltak a vendégek és nagy önmeztagadásába került, közömbös napieseményekről fecsegni most, midőn keblét egészen más érzelem tölté el.

Rezsőre is kellemetlenül hatott az a körülmény, hogy neje még a késő esti órákban sem volt egyedül; mert a gróf úgy érezte, hogy nagy szüksége volna arra, hogy vele beszéljen; sokat javítana a helyzeten, ha csak pár bizalmas szót szólhatna nejével; hiszen ki tudja: nem lesz-e ez utolsó szavuk egymáshoz!...

Margit vendégei között Hársfalvy báróné maradt legutolsónak, a ki még az est beálltával sem mozdult a grófné mellől s oly csodálatos vigasztaló, szinte dédelgető modorban bánt vele, hogy ez nem tudta mire magyarázni a bárónénak e szokatlanul gyöngéd bánásmódját, a mely már jóformán sértővé vált.

Mikor végre mindenki távozott és Hársfalvyné is készült, hogy elhagyja barátnőjét, ily szavakkal fordult hozzá:

- Na, bátorság, bátorság kedveském! - Nincs ebben semmi veszély. Ezek a bohó férfiak épp úgy nem lehetnek el e nélkül, mint vadászat, futtatás, szivarozás - és udvarlás nélkül, hahaha!

- Nem értelek...?

- Nos, hát férjed holnapi párbaját értem Lejtényi őrnaggyal, a kivel a ma reggeli vadászon valami nevetséges semmiség miatt összetűztek; hiszen tudod?...

Margit e szavak hallatára egy hangot se bírt kiejteni. Kezei szinte megbénulva hulltak ölébe, merev mozdulatlanúság zsibbasztá el egész valóját; csak arcának hirtelen való elsápadása árulta el a rettentő hatást, melyet a beszélő szavai idéztek nála elő.

Hársfalvy báróné azonban, mint a fölületes egyének rendesen, nem figyelt erre, hanem a fecsegő asszonyok felületességével folytatta:

- Férjem lesz az egyik segéd. Holnap reggel hat órakor megy végbe a párba a nagy erdőben; bizonyos kis kőpad mellett, mely, a mint mondták, a legalkalmasabb hely. - Tudod drágám, Andi szobája az én kis szalonom mellett van, aztán Dindár báró az ő örökké rekedt hangján oly hangosan rikácsol, hahaha!... szóval, kihallgattam őket. - Na, de hisz te már előbb tudtad ezt, mint én. Oh, mindjárt észrevettem rajtad, mikor idejöttem. Ugy-e magadtól találtad ki, a nélkül, hogy férjed egy szót is szólt volna. - Oh, mi már ismerjük az ilyen jelenségeket férjeinknél, habár ők még úgy nagyképűsködnének is s el nem árulnák a világot sem, - mert a lovagiasság!...

A báróné szokott semmitmondó kacagásával szakította félbe szavait.

Majd így folytatta:

- Úgy, úgy édesem, titkolóznak, rejtélyeskednek, de e mellett olyan feltűnő arczkifejezéssel járnak-kelnek egész nap, időnkint komoly ábrázattal suhannak ki és be szobáikba, hahaha!... Aztán jönnek a feketeruhás urak, kétszer-háromszor napjában és ha véletlenül találkozunk velük, olyan mistikus hunyorgással, vagy mélységes gyászos pillantással emelnek előttünk kalapot. Végre maga a hős, a halálba készülõ férj, a ki a véres napot megelőző estén bejő szobánkba, bűnbánó arccal áll elénk, véget nem érő csókkal vesz tőlünk búcsút és elválás közben lemondásteljes hangon mondogatja: „Ah! szegény gyermek, ha tudnád - mennyire szeretlek!...”

Hársfalvyné még sokat fecsegett, de Margit úgy ebből, mint az előbbiből alig értett egyetlen hangot, mert elméjét csupán az a borzasztó gondolat foglalta le, hogy férje vívni fog, hogy Rezső élete veszélyben forog.

Magára maradva, első kétségbeesésében nem tudta, kihez forduljon.

Tán Dömötör bácsi?...

Hirtelen megdöbbsent; most ötlött eszébe, hogy reggel óta alig látta pár percre az öreget. - De hisz ez el se árulná a dolgot, Rezsőtől magától pedig...

De hát áll-e voltaképpen az egész? nemcsak az a fecsegő asszony találta ki?...

Meg kell tudnia! De kitől? - kitől?...

A ki ma reggel látta e nőt, a mint magánkívül kétségbeesve kijelenté, hogy távozni akar innen, csak most érthette meg, mit kellett szenvednie, mikor olyan elhatározásra ragadtatta magát s hogy mily mértékű önámítás volt abban, midőn el akarta hitetni magával, hogy már közömbös előtte az a férfi, kinek életéért úgy remeg, mint ő most Rezsőért.

Bizonyosságot kell szereznie! - magától Rezsőtől fogja megtudni: való-e ezen hír? - De hogyan?!... Mindegy, bármi módon; majd csak talál rá ürgyet.

Keze már a szoba ajtajának kilincsén volt, hogy fölkeresse férjét, midőn léptek neszt hallá a folyosón, azon irányból, mely a gróf lakosztályába vezet.

Margit szíve hevesen dobogott. Nem birt mozdulni, mintha lábai a földbe gyökereztek volna.

A léptek egyre közeledtek, míg végre közvetlen az ajtó előtt megállapodtak s pár percz múlva halk kopogás hallatszott a boudoir ajtaján, melyen kis vártatva Rezső lépett be.

- Jó éjt jöttem kívánni, - szólt szokatlan tartózkodással a gróf, - minthogy vendégeid annyira igénybe vettek, alig válhattunk pár szót ma délután.

Margitnak úgy tűnt föl, hogy férje rendkívül halvány és vonásai nagy benső harcot árulnak el.

- Csak pár percz előtt távoztak, - válaszolt a grófné elfogult hangon.

- Hogy érzed magad, kedves Margitom? - kérde a gróf, közelebb lépve a zsöllyéhez, melybe a fiatal nő közvetlenül férje belépte előtt ült le, hogy el ne árulja rendkívüli gyöngé voltát.

Margit agyán e pillanatban ismét átvillant a kétely: hátha csak légből kapott hír az, melylyel Hársfalvy báróné ráijesztett?...

Meg kell tudnia s erre most a legjobb alkalom kínálkozik.

- Már tökéletesen jobban érzem magamat; - szavait félénk, fürkésző tekintettel kísérte s a gróf vonásait vizsgálva, folytatá: - ugyannyira, hogy holnap igen szeretnék a városba menni. Nagyon leköteleznél, ha velem jönnél. Az első vonattal óhajtanék indulni...

A gróf arcát nejének e szavaira, könnyű pír borítá el, majd alig rejthető zavarral felelt:

- Az első vonattal, a mely hat órakor indul?... Bocsáss meg kedvesem, de teljes lehetetlen ezen óhajodnak eleget tennem, mert... mert... akkorra egy kis elintézni való ügyem van; - nyolcz órára azonban rendelkezésedre állok.

- És nem lehet azt az ügyet holnaputánra halasztanod?...

- Lehetetlen! - viszonzá Rezső önfeledten; majd mentegetődzve folytatá: Nagyon sürgős ügy, habár nem fontos, de nem tűr halasztást.

- Tehát igaz! - szólt magában Margit, kétségbeesve.

A gróf még pár perczig csevegett nejével, de e beszélgetés nem birt a legcsekélyebb bizalom vagy meghittség jellegével sem. A fiatal nő egyszerű kézszerítással búcsuzott el férjétől, a kit a szobaajtóig kísért. Mikor magára maradt, kimerülten rogyott egy székbe és keserves zokogással tördelé:

- Ő vívni fog! - Meghal!!... Megölik!!...

Margit e percztől mindent feledni látszott, mert agyat, szívet csak egy gondolat foglalta le, csupán egy érzelem tölté el egész lelkét: a rettegés férje életéért.

Módot akart keresni e párbaj megakadályozására. Kétségbeesetten kutatott elméjében egyetlen mentő gondolat után, a mely célravezető lehetne e válságos, ez irtóztató helyzetben.

Hátha értesítené a rendőrséget?!... Dehisz ez lehetetlen, már tíz óra, levél útján reggelig sem történhetnék meg. - Hacsak személyesen... Azonban egyedül? éjszakának idején?... Talán Dömötör bácsi tudna valami tanácsot adni?

Hevesen csöngetett komornájának, kit Árkonyi Dömötör gróf szobájába küldött, kéretve őt, hogy jöjjön át pár pillanatra.

A leány azon hírral tért vissza, hogy az öreg méltóságos úr nincs szobájában.

- Hol van? - kérde Margit izgatottan.

- A gróf úr ő méltóságánál, a kivel igen fontos ügye lehet, mert az imént a komornyiknak, aki bevitte az olvasó lámpát, szigorúan meghagyták a méltóságos urak, hogy senki se háborgassa őket, a míg nem csengetnek; - s így én sem merészkedtem zavarni a...

- Jól van; - válaszolt Margit elcsüggedten. - Kérem, hagyjon magamra.

Midőn a leány távozott, a fiatal nő magánkívül állott néhány perczig egy helyen.

- Nincs, nincs egy mentő gondolat! - fakadt ki, fájdalmas kétségbeeséssel tördelve kezeit. - Aztán égő arczzal, nedves szemekkel, kezeit összekulcsolva járt le s föl a szobákban.

Hálósobájába érve, az ablakhoz állt, melyet kinyitott és égre emelt tekintettel nézett a végtelenbe, mintha onnan várna segílyt.

- Hol, hol keressek segílyt? - Miként oltalmazzam meg őt?! Egy semmiség, egy szóra sem érdemes félreértés miatt; hisz így mondta a báróné, - és ily jelentéktelenségért kockáztatja életét!?!...

Ujabb izgalomtól megkapatva, eljött az ablaktól és révedező tekintete a szoba egyik sarkában álló piros bársony imazsámolyon állapodott meg, a mely fölött kis arany feszület függött.

Margit önkénytelenül odalépett, térdre hullott s mintha kétségbeeséssel hangoztatott kérdése: „Hol keressek mentséget?” - egy hang ezt válaszolta volna: „Nálam!” - szemeit az örök szenvedésnek megváltójára emelve, reménytől sugárzó tekintettel tapadt oda az imazsámoly fölött függő kis arany feszületre és buzgó áhítattal imádkozott.

Árkonyi Rezső gróf, nejétől távozva, szobájába tért, a hol hosszasan eltűnődött és fájdalmas elmélkedésbe mélyedt helyzetének tarthatatlan volta felett. Megadással vallotta be magában, hogy mennyire igaza volt nagybátyjának, midőn azt állítá, hogy az ilyen kiégett szívvel, a milyen az övé, alig hitethetné el nejével, hogy a tartozó kötelességérzetnél egyéb is fűzi hozzá.

Kell-e erre fényesebb bizonyság, mint az iménti jelenet: az a bizalmatlan, feszes, tartózkodó hangulat férj és nő között?... Hiszen úgy beszéltek, úgy néztek egymásra, mintha teljesen idegenek volnának s bármennyire érezte is szükségét annak, hogy megtörje a gonosz ígézetet, hogy leküzdje e közönyt, hogy ismét a férj szóljon nejéhez és ne az idegen az idegenhez: a tegnapi jelenet tárult föl lelki szemei előtt s ez a kérdés állta útját a már-már ajkán lebegő bizalmasabb szónak: miért ily visszautasítólag hideg nőd, ha nem azért, hogy többet tud ama szégyenletes jelenetből, mint a mennyit elárul.

A gróf agyában az eszmék olyan összevisszasága forrongott, hogy csak egyetlen kivezető utat látott e tömkelegből: ha az öreg katona véget vet az ő, helyrehozhatatlanul eltévesztett életének.

Keresni fogja a halált, hogy elejét vegye a hosszas haldoklásnak.

Kínos elmélkedésének Dömötör gróf belépése szakított véget, a kit magához kéretett s kivel éjfélig tanácskoztak.

Árkonyi Rezső gróf nagybátyjára bízta ügyei elintézését; őt kérte föl végrendeletének végrehajtására s főképpen a neje jövőjéről való gondoskodást kötötte szívére, azon esetre, ha - a mi igen valószínű - nem térne többé vissza.

- Ugyan ne foglalkozzál e sötét gondolattal!

- Nem sötétebb gondolat-e az életről elmélkedni... nekem?!...

Az öreg gróf valamivel biztatóbb hangulatban volt, mint az előző estén, sőt némi kedélyes könnyelműséggel bátorítá öcscsét, a mi azonban nem vallott Árkonyi Dömötör gróf valódi egyéniségére; csupán olyan ember szavai voltak ezek, a ki gondolatait, érzelmeit üres szavakkal akarja leplezni.

- Hidd el, nincs mit kétségbeesned ezen a fordulaton; hátha éppen ez szabadít meg attól a...

Itt elhallgatott. Eszébe jutott, hogy most nem szabad elárulni azt a titkot, a mely tán bátorságától fosztaná meg öcscsét. - Majd az villant föl elméjében: hátha e véletlen egész más, sokkal kedvezőbb fordulatot ad a dolognak?...

A nő, ki el akarja hagyni férje házáat, a ki azonban határozottan kijelenté, hogy: „Bármilyen baj, csapás éri Árkonyi Rezső grófot: a végső percig teljesíteni fogja férje iránti kötelességét, melyet az oltár előtt fogadott...” Nos tehát, a férjet most veszély fenyegeti, megsebesül és - a kötelességérző nő mellette kényszerül maradni; ápolja, remeg életéért s eme különböző érzelmek között, nem támadhat-e föl újra...

- Jó éjt, öcsém és - sok szerencsét holnapra! - szólt hosszú szünet után - azután... - engesztelődve rázta meg a fiatal férfi kezét - azután azt mondom, a mit a dán királyfi anyjának: „Hajtsd el szived rosszabbik felét s kezdj a megmaradttal új életet.”

Rezső egyedül maradván, az ablakhoz lépett, kinyitotta és tele tüdővel szívta az üdítő, bár hűvös éjjeli levegőt, amely némileg csillapította lázongó vérének.

A mint a sötétben céltalanul kalandozó tekintete az alatt elterülő parkra esett, úgy rémlett előtte, mintha a platánok között, a hova a szobából kiható világosság épp odatűz, egy árnyat látna tovasuhanni, a mely eddig, ablakával szemközt - mozdulatlanul állott pár pillanatig.

Rezső némi kíváncsisággal követte szemeivel a tovatűnő alakot, de pár másodperc múlva nyomát sem láthatta, úgyannyira, hogy már azt kezdte hinni, hogy az egész látománya nem volt egyéb, mint túlfeszített képzelődő tehetségének csalóka játéka, a midőn a szobájának kertre nyíló kis ajtaján halk, de ideges kopogást hallott.

A gróf nem csekély habozással lépett az ajtóhoz s fölnyitá, a legnagyobb bámulattal látott azon egy nőt belépni, a ki sűrűn le volt fátyolozva és egészen fekete ruhát viselt. A titokteljes alak, besuhanva az ajtón, izgatottan s félig parancsoló hangon suttagá:

- Zárja be az ajtót, mert kémek lehetnek nyomomban.

- Erna!?... ez önkénytelen, elfojtott kiáltás tört ki a gróf ajkán, kinek arcza rémülettel vegyes csodálkozást fejezett ki.

Az örnagyné - feleletül - fölveté fátyolát. Arcza annyira el volt változva, hogy alig lehetett fölismerni. Fáradtan, kimerülten rogyott egy székbe, mely a szoba közepén állt; aztán - szinte zihálva szólt:

- Esti tíz óra óta leselkedem önre; - addig... jegyzé meg élesen, csaknem fenyegető szemrehányással - addig én vártam önt, mert azt hittem, bizton számítottam rá, hogy el fog jönni; azt képzeltem, miszerint lesz annyi...

- Lehetetlen volt. Aztán férje honnléte miatt sem jöhöttem.

Erna gúnyos mosolylyal vágott szavaiba:

- Mikor a nőt már nem akarjuk látni: akkor mindig a férj van szemünk előtt, mint akadály; - eddig nem jutott eszébe, hogy férjem van, a ki...

- De Erna!

- Hagyjuk ezt most! - Két óra óta bujkálok ott a platánok alatt, a mi - hála a borús égnek - módomban volt anélkül, hogy észrevettek volna; pedig meg vagyok győződve, hogy az örnagy kémkedett utánam és csakis ravasz elővigyázatomnak köszönhetem, hogy ennyire is sikerült kijátszanom őreim éber figyelmét. Egyébiránt az én derék férjem, ma sokkal kegyesebb volt irántam, mint tegnap, a mikor - rázmárt a szobám ajtaját.

Erna fölkapta fejét és villámló tekintettel nézett az előtte álló férfira.

- Önök holnap vívni fognak!

- Honnan tudja?

- Az nem tartozik ide. - Ön meg fogja ölni az őrnagyot, nemde?... - kérdé, metsző pillantással kísérve szavait.

A gróf komoran nézett maga elé és baljóslatú hangon válaszolt:

- Vagy ő öl meg engemet.

- S ha ön öli meg őt?...

Erna tekintete a gróf vonásaira tapadt, a ki nem felelt.

Az őrnagyné izgatottan, jóformán kétségbeesett remegéssel várva a választ, önkénytelenül, gépileg ismétlé:

- S ha ön öli meg őt?...

A gróf szótlanul, mozdulatlanul állott.

Erna elszánt kétségbeeséssel ugrott föl, megragadta Rezső karját, csaknem magánkívvül, reszkető hangon, téveteg tekintettel, görcsös gyorsasággal beszélte el a közte és férje között történeteket: az őrnagy terveit a jövőre, végrendelkezését stb.

- Érti? - érti?!... fejezé be kitörő izgatottsággal. - Az az ember karmai között tart, mint a fenevad zsákmányát!!... De ha meghal - s ön életben marad...

Hangja olvadékonyabb lett, kezének szorítása már nem a düh, de a szenvedély erejét árulta el s hangjában az érzelem melegsége rezgett át:

- Engem az ő örült végrendelete semmire sem kötelez?... Én még boldog lehetek?... nekem jogom van a boldogsághoz, nemde?...

E három kérdést szinte merev várakozással, ideges feszültséggel ejtette ki és szemei kitágulása, szavainak szakgatottsága csak nagyobb nyomatékot adott ezeknek; majd még forróbb szenvedélylyel, még lázongóbb idegességgel folytatta:

- Te miattad jutottam idáig!... Nem panaszkodom! nem, nem panaszkodom, mert akkor igaztalan volnék irántad, igaztalan lennék - a szerelem iránt. - Vezess, vezess tovább. Te tudod legjobban: hol van vége e szenvedésnek; hol nyílik új ösvény, a mely szebb világba visz; a hol kizárólag csak az enyém lesz az, a mi megillet, a mihez csupán nekem van jogom: szerelmed! - De hát beszélj! - felelj! - Eddig nem kéretted magadat ennyire a válaszáért!?...

- Mit feleljek? - kérdé tétovázó bizonytalansággal Rezső.

- Mit?! - fakadt ki Erna, maró gúnnyal; majd hangja ismét ellágyult, szemeiben újra a szerelem mámora gyúlt ki - azt, hogy - ha életben maradsz: megszabadítasz ez irtózatosságtól, hogy megmentesz a közmegvetéstől. Oh! mert az emberek sokkal jobban éheznek a botrányt, semhogy föl ne kutatnák ezt az ízes falatot. - Párbajok valódi okát rövid idő múlva tudni fogja az egész világ; s ha annak az eszeveszett embernek végrendelkezése a nyilvánosság elé kerül, nevetség tárgya vagyok egész életemre. - De nem, nem! hisz itt vagy te, a ki megmentesz ettől!

- De miképpen?...

- Miképpen!?... ismétlé Erna, keserű szemrehányás kitörésével, aztán rábeszélő hangon folytatta: - Tudom, hogy a férj gyilkosa nem veheti el a meggyilkoltnak özvegyét. Ez törvény. Ostoba törvény! - A szerelem csak egyetlen törvényt ismer el, csak egynek hódol, mely azt rendeli: »szeress!« - a többi mind csupán ostoba, szívtelen, érzéketlen, fásult elmék talál-mánya, mely alól a szív kivonhatja magát. - Mi köt bennünket ide, a hol ily fagyos kezek markolnának szívünkbe?! - Elmegyünk innen, a hol csak boldogtalanság várna reánk s te odaviszesz, a hol föltaláljuk azt, a mi...

- És nőm?... Margit... szólt a gróf, kinek arcza e pillanatban a legmélyebb iszonyt fejezte ki.

Erna pár másodperczig megdermedve nézett rá: aztán elfojtott gúnykaczajjal lökte el Rezső kezét, melyet eddig remegő kézzel tartott és megvetéssel mérve őt végig, fölindulástól rekedt, csaknem érthetetlen hangon szólt, merőn nézve a gróf szemeibe:

- Tegnap e kérdés még nem vetődött föl elméjében, gróf úr?!... Tegnap egyetlen szavamba került volna, hogy örökre elesküdj e nevet... Oh! gyáva! gyáva! gyáva! - tört ki féktelen indulattal és ismét a székbe vetve magát, arczát kezeibe temette.

- Erna! - csitította a gróf, de - nem juthatott szóhoz, mert a féktelen indulat újra kitört a nőből.

- Ti beszéltek szerelemről vagy csak szenvedélyről is!? Mit értetek ti ehhez?! - Mit áldoz a férfi szerelméért? - semmit! - Ti oly gyávák, önzők vagytok, hogy csak elfogadjátok az áldozatot, melyet a nő hoz, de semmit sem adtok érte cserébe. - Ti esküdtök örök szerelmet, hűséget?!... Igen, szerettek bennünket, a míg meg nem győződtek viszonszerelmünkről, a míg ajkunk ki nem mondta e szókat: »szeretlek! - tied vagyok!« - Ez az, a mit aztán örömittasan ragadtok magatokhoz, mint győzelmek legbiztosabb jelvényét: az odaadó, átengedő meghódolást; az erősnek a gyöngye fölött nyert diadalát. Hahaha! - Megállj! - folytatá láztól égő szemekkel emelkedve föl helyéből; - még ne kapjon el a győzelem tudatának mámora; a meghódított - még nem hódolt meg! - S ha szerelmem már unalmadra, terhedre lenne... mert hisz már oly bizonyos voltál afelől, hogy tied vagyok, miszerint a sóvárgást, a vágyat, már a túlteltség undora váltotta föl. - Nos hát majd lesz rá gondom, hogy változatosabbá tegyem életedet. Ha szerelmem ennyire úntat már, majd több szórakozást nyújt - boszúm!

Mielőtt a gróf csak egy lépést is tehetett volna, hogy föltartóztassa, a bősziült nő kirohant a szobából.

Rezső pár perczig merev mozdulatlanságban állt; majd valamennyire magához térve, kinyitotta a kis ajtót, melyen Erna távozott és kilépett a sötét éjbe.

Az iménti jelenet hatása alatt, izgatottan jártatá körül tekintetét, de a homály olyan áttörhetlen volt, hogy egyáltalában nem birta megkülönböztetni a tárgyakat. Óvatosan haladt a fák között, de a legkisebb nyomra sem akadhatott, mely útbaigazíthatná. - Kétszer megkerülte a parkot és ismét a platánok közé ért, a nélkül, hogy Ernát sikerült volna föltalálnia. - Végre megállapodott s pillantása a kastélynak ama szárnyára esett, hol Margit lakosztálya volt.

A gróf meglepetéssel vette észre, hogy neje szobáinak ablakain világosság tör át, a mit annyival inkább meg kellett látnia, mivel Margit hálósobájának ablakai nyitva voltak.

Megdöbbenve vizsgálódott, mert az a gondolat ötlött elméjébe: hátha neje beteg?!...

Már azon a ponton volt, hogy fölmenjen hozzá, hogy tudakozódik mintléte felől, midőn megpillantá Margitot, a ki az ablakhoz lépett.

Arczát nem láthatta, csupán alakját világította meg a szoba padmalyáról lefüggő éjjeli lámpának halvány fénye.

A grófné fehér pongyolát viselt; fekete haja félig vállára omlott.

Rezsőt egy megmagyarázhatlan borzadály bilincselte le ezen égi jelenség láttára. Igazi áhítattal tapadt tekintete arra a tiszta angyalra, a ki köré mintha dicsfényt vonna az a vékonyka sugár, mely vonásaira esett, a mint fejét a nyitott ablak fájához támasztá... E perczben tisztán látta a gróf, hogy neje zsebkendőjébe rejti arczát... Tán sír?!...

Villámként cikázott át Rezső elméjén a kérdés: »Miért sír!?« S ugyan ily gyorsan követi az elsőt e második kérdés: »Margit tán többet tud, mintsem elárult?!...«

Az a fehér alak még sokáig marad mozdulatlanul s a férjét itt lenn egy fájdalmas varázslat tartja lekötve.

Az éj csöndjében, csak a távoli kis folyó loccsanása s a száraz levelek titokzatos zizegése hallatszik, a mint az őszi szél átsuhan fölöttük s megbolygatja tán álmukat, mint ama fájó gondolat, mely mellett a lélek folyton fönnvirraszt.

Rezsőnek, mintegy ellentétül, azok az éjek jutottak eszébe, midőn nejét az Árkonyi kastélyba hozta, mikor ama szép tavaszi éjeken együtt hallgatták onnan a terrasseről az éj sejtelmes delejesen vonzó bűbáját; mikor az a gyönyörű fej, mely most az érzéketlen fához van támasztva, férje vállán s az a kéz, mely tehetlenül hull alá, annak kezében pihent, a ki másik karjával hévvel ölelé magához azt a csodaszép alakot... és most...

A gróf ajkán keserű mosoly jelent meg, így egybevetvén mult és jelen helyzetét. - Ime, most is ott van a nő, ki Isten és emberek törvénye szerint övé, - de ő még csak közelébe sem merészkedik lépni... Miért?... mert egy pillanatnyi fölhevülés, egy örületes szenvedély, olyan mélységet támasztott közöttük, úgy elválasztá egymástól lelkeiket, szíveiket, hogy tán semmi idő sem lesz képes betölteni ezt az ürt. Sohase lesz tán bátorsága azt mondani: te megközelíthetlen angyal, ne légy olyan hozzáférhetlen, töröld le arczodról azt a tiltó vonást, a mely valóságos visszautasító parancs arra nézve, a kivel szemben ehhez nincs jogod; hisz te enyém vagy! te nőm vagy és én férjed, urad...

A fiatal férfiú erőszakosan iparkodott kitépni magát ebből a - rá nézve nevetséges ábrándozásból s egyetlen eszmébe iparkodott központosítani elméjének szerteágazó, kúszált szárait; egy gondolattal kényszeríté elfoglalni agyának megbomlottan zakatoló gépezetét s ez azon egyetlen vigasztaló eszme volt, hogy az őrnagy golyója bizonyára nem téveszti el célját, hanem megnyugvást, örök pihenést hoz majd az ő kegyetlenül sajgó szívére.

XVI.

A vidék fölött még merev mozdulatlansággal pihent az éj, mint egy nyugovó szörny, mely alig mozgatja lomha tagjait.

Az őszi reggel derűje nehéz tusát vívott a mind hosszabbra nyúló éji borúval, míg végre a hajnal fényes tekintetén, lassankint megtört a ködös homály hatalma.

Árkonyi grófné lázas izgatottsággal nézi ablakából az éj és hajnal küzdelmét s mindjobban elszoruló kebelével számlálja a perczeket, melyeknek haladása az éj végóráját jelzi.

*

Hatodfél óra.

Alig ütötte el az óra a két negyedét, midőn Hársfalvy báró két más úr kíséretében megjelent az Árkonyi kastély parkjának rácskapuja előtt.

Kis vártatva a fasor közötti út kavicsain léptek zaja hallatszott s néhány másodperc múlva Árkonyi Rezső gróf lépett ki a kapun. - Némán üdvözli az urakat s anélkül, hogy egy szót is váltanának egymással, a nagy erdő felé veszik utjokat.

A gróf külsőleg nyugodtnak látszik, de alapjában még sem lehet az, mert figyelembe se veszi azt a szokatlan körülményt, hogy a rácskapu kinyílik, anélkül, hogy a tolózárat érintené, holott ily kora reggeli órákban a szolgák még nem nyitják ki. Sőt azt sem vette észre, hogy a kis ajtó csupán be volt hajtva, mintha csak az imént húzta volna be valaki maga után, de tán siettében? elfeledte egészen betenni.

Mindeme föltűnő körülmények elmellőzésével, a gróf látszólag teljesen nyugodt és szilárd elszántsággal megy előre az urakkal.

Dömötör gróf a szokottnál sokkal korábban hagyta el ágyát, a mely egy nyugtalanul, álmatlanul töltött éj után, nem igen volt kíváncsi rá nézve, mert az álom, mint az éjjel, úgy most is kerülte. Hasztalanul akarná tagadni maga előtt, hogy öcscsének mai párba izgatta őt, mivel tényleg rendkívül zaklatta a tudat, hogy testvéröcscsének egyetlen fia az, a kinek élete a lehető legnagyobb veszélyben forog.

Lement a parkba, hogy sétálással ölje ezt a nagyon is eleven szörnyet: a lassan múló s részint mégis gyorsan haladó időt.

Járkálás közben fölpillantott Margit ablakaira és meglepetéssel látta, hogy a hálósoba ablaka tárva van.

- Milyen korán fönn van! gondolá magában az öreg úr. Aztán körülnézett nem láthatja-e hugát. De Margit nem mutatkozott sehol.

Dömötör bácsi azt hitte, hogy a grófné már ki is jött lakosztályából, újra visszament tehát a kastélyba, hogy Margit társaságában töltse ezt a rettegésteli, végtelen hosszú időt.

Az öreg szíve elszorult, a mint útközben arra gondolt: mi történhetik ma!?... Milyen változást rejthet csak a jövő óra is!?... Tán halva hozzák haza öcscsét, vagy halálosan megsebesítve!...

Belépett a kis szalonba, a hol Margitot rendszeren találni szokta. - Nem volt ott. Talán a terrasseon van?... A terrasse üres volt. Az ebédlőben kereste s így tovább a többi szobában; de mindenütt eredménytelenül. Végre a komornától tudakozódott, de ez sem adhatott semmi-nemű fölvilágosítást, mivel, mint mondá: úrnője ma még nem csöngetett neki s így aligha

ébre van. Az öreg gróf megjegyezte, hogy már nem alhatik, miután a hálószoza ablakai nyitva vannak.

A komorna megijedt, hogy úrnője tán rosszúl érzi magát s gyöngén kopogott az ajtón. Nem jött felelet.

A leány, ki sokkal jobban ragaszkodott a grófnéhoz, semhogy ily kétséges körülmények között ellent birt volna állni: benyitott az ajtón s a szobába lépett.

Néhány pillanat mulva azonban ama hírrel jött ki, hogy a méltóságos asszony nincs a szobáiban. Pongyolája egy székre van vetve, az öltözőszoba ajtója nyitva, e szerint már föl kellett öltöznie, még pedig a szobákban tapasztalt rendetlenségből következően: nagyon gyorsan öltözött, a nélkül, hogy időt is szakított volna arra, miszerint az ő szolgálatát igénybe vette.

Az öreg gróf pár pillanatig megdöbbenve állott. Aztán kérte a komornát: keresné úrnőjét a növényházban vagy a parkban, majd ő ugyanezt teszi ellenkező irányban.

Dömötör bácsit a lehető legsötétebb sejtelmek lepték meg: Hátha Margit megvalósítja a tervét és elhagyta a házat?...

- Nem, nem! - szólt kis vártatva, mintegy megnyugtatta magát - Margit ilyet nem tehetett!

Árkonyi grófné sehol sem volt található.

Fölkutatták érette az egész kastélyt és környékét; de minden fáradozás hiábavalónak bizonyult.

A kertész egyik segédje, ki a növényház előtt ácsorgott, azt állítja, hogy ő látta a méltóságos asszonyt. Alig lehetett több negyed hatnál, midőn a kis rácskapun át eltávozott.

Az öreg gróf zavarában csak egy-két szót vetett oda; azután gyorsan fölment a szobájába, felső kabátot vett magára és észrevétlenül indult el a kijelölt irányba.

Arra nem lett volna már bátorsága, hogy bővebb felvilágosítást szerezzen; különben is, már egész bizonyosra vette, hogy Margit a vasuti állomásra ment. Különösen az volt kimondhatatlan fájdalmas hatással Dömötör bácsira, hogy hoga, a ki annyi szeretettel, olyan valódi gyermeki bizalommal látszék hozzá viseltetni, ez elhatározó, életbevágó lépésnél nemhogy tanácsát ki nem kérte, de még egy bucsuszóra vagy egyetlen betűre sem érdemesíté őt azért a ragaszkodásért, melyet minden alkalommal tanúsított vele szemben?!...

Dömötör gróf megnézte óráját; háromnegyed hatra volt. - Meggyorsítja lépteit s a nagy erdő felé vette útját, mert azon irányban sokkal hamarabb kiért az országotra.

E váratlan lesujtó fordulat némileg elterelte gondolatait Rezső párbajától, a melytől egyébiránt alig remélhetett valami jót, mert Lejtényi őrnagy előrehaladt kora daczára jobban kezeli a fegyvert, mint Rezső. A fiatal gróf bátyjának azon kérdésére, hogy: hol fog végbemenni a párviadal, szinte elodázólag kitérő feleletet adott s így Dömötör gróf a legtávolabbról se gyaníthatta, hogy azon nyomokat, melyek között olyan figyelmesen keresi az eltűnt nő lépteit, csak nemrég taposta ama négy férfiú; kiknek élén Árkonyi Rezső gróf haladt. Pontban hat óra volt, midőn az erdő két ellenkező oldaláról két csoport tűnt elő, mely három-három férfiúból állott. Egyik oldalról Lejtényi Lőrincz őrnagy Tapolyaitól és Dindár bárótól követve; a másik részről Árkonyi Rezső gróf Hársfalvy báró és még két ur társaságában.

Az ellenfelek katonás pontossággal jelentek meg. Szokásos komolysággal üdvözölték egymást s minthogy a köteles kibékítési kísérletnek egy-egy határozottan elutasító kézmozdulattal, eleve útját vágták, félrevonultak, hogy a segédek, kimérve a megállapított távolságot: 25 lépés, 5 lépés avance-szal - fölállítsák őket.

Lejtényi segédje pontosan jár el földadatában, Hársfalvy báró ellenben kissé zavartnak látszott s ez okból megkésett kötelessége teljesítése körül.

A báró határozottan nyugtalan volt s ennek okát is adta még útközben Árkonyi gróf előtt, amaz aggályt közölve vele, hogy valaki szemmel tartja őket az útmenti sűrű fasorból s midőn a kanyarulathoz értek, tisztán hallotta, hogy a bokrok megzörrentek mögöttük.

A gróf mosolyogva nyugtatá meg az aggódó bárót, hogy legföljebb valami fölriasztott nyúl iramodott tova lépteik zajára. Hársfalvy báró azonban konokul ragaszkodott állításához.

A két fél szembe állt egymással. A segédek átadták a pisztolyokat. Tapolyai a kitűzött hármastapsra emelte kezét, míg az ellenfelek czélozva tartották fegyvereiket s így várták a jeladást. Elhangzott az első taps, a mely erősen visszaverődött a hegyláncztól körülszegett tájon; ezt követte a második s erre egy utolsó kézmozdulat következett, de a csattanást megelőzőleg egy éles kétségbeesett sikoly tör elő a bokrok közül s egy szivetszakgató, fájdalommal és rémülettel vegyes kiáltás hallatszott:

- Megálljanak! Megálljanak!

Ezt a fölkiáltást azonban elnyeli egy második, a mely az őrnagy háta mögött hangzik el, a honnan egy női alak tör előre a bozótból, a ki szikrázó szemekkel, eszeveszett dühvel lép a tér közepébe és remegő, szinte tajtékzó ajakkal kiáltja:

- Uraim, a felek tévútra vezették önöket, midőn azt hitették el segédjeikkel, hogy e párbaj egyszerű szóváltás következménye. Ez hazugság volt! A valódi ok az, hogy én Lejtényi őrnagy neje, Árkonyi grófnak kedvese vagyok!...

E szavakat mély csend követte; csupán a távolibb bokrok között hallatszott ismét egy fájdalmas, szinte nyöszörgő, elfojtott jaj-kiáltás, melyet azonban senkisémet hallott meg, mert e váratlan jelenet valóban megbénítá a jelenvoltakat.

Az első, a ki magához tért, az őrnagy volt. Hirtelen, szilárd eltökéléssel messze hajítá magától a fegyvert és megragadva a dühöngő asszony karját, harsány hangon szólt:

- Gróf úr, én legyőzöttnék nyilvánítom magamat és semmi igényt se formálok arra, hogy ön elégtételt adjon nekem, ama csekélység miatt. Ha pedig ön támasztana ellenem eféle követelést: legyen elnéző irántam, midőn ily szerencsétlenség ért, hogy nőm - a mint láthatják - megőrült!... Köszönet urak a segédkezésért. Szíves szolgálatukat már nem fogjuk igénybe venni.

A beszélő aczélkézzel fogta meg a csakugyan örülés szélén álló Erna karját, a ki eltompultan, tehetetlenül hagyta magát vezetetni a kocsi felé, melyen Lejtényi segédjeivel jött ide.

- Isten önökkel uraim. Lesznek oly szívesek pár perczet várakozni, míg a kocsit visszaküldöm rendelkezésükre?...

A segédek határozottan tiltakoztak az ellen, hogy a kocsit elfogadják és illő távolságba hátravonultak az őrnagytól. Ez parancsoló kézmozdulattal a kocsiba kényszeríté a tehetetlenné lett asszonyt, miközben fenyegető tekintettel súgta oda:

- Ez a scéna nem sikerült, asszonyom, mert én ha kell, jobb komédiás vagyok, mint ön. A botrány nem lesz nyilvánvaló, miután erre alkalmatlan a Lejtényi-név; ezt jegyezze meg magának.

Ezzel jelt adván a kocsisnak, gyorsan elhajtattott. A segédek nagy álmélkodással néztek utána, de nem adtak kifejezést érzelmeiknek.

Midőn Árkonyi Rezső gróf első izgalmából fölocsudott, szintén elbúcsúzott segédeitől, megköszönve szolgálataikat és hazafelé irányzá lépteit.

Agya egészen kábult volt, mintha még most is hallaná Erna suttogó hangját, a mint mellette elhaladva, jóformán tehetetlenül sziszegé: »Tönkre tetted életemet, de én is semmivé tettem a tiedet. Nem tartozunk egymásnak semmivel!«...

- Jól mondta - fakadt ki magában Rezső - tönkre tette örökre, midőn ennyi ember jelenlétében ily vallomást...

Minden vére agyára tólult. Sokkal jobban ismerte az embereket, semmint ne lett volna tisztában az iránt, hogy a botrányhajhászó világra éppen semmi benyomást nem tehet az őrnagy által adott meglehetősen ügyetlen fordulat, midőn olyan ténynyel áll szemben, a melyet Erna dobott eléjük.

Kínos gondolataiba merülve, alig ért a fasorba, midőn Dömötör bácsit pillantotta meg, a ki színéből kikelve, vészjósló arczczal jött vele szembe.

Rezső rettentő előérzettől gyötörve, meggyorsítá lépteit s föltartóztatá nagybátyját, a ki észre sem vette őt s az országút felé tartott.

Az öreg gróf komoly aggály hangján közölte öccsével a kastélyban történeteket: hogy Margit kora reggel eltávozott s sehol sem található; majd rövid pár szóval arról is tett említést, a mit tegnap hallott hugától s a minek a mai eltűnésével összefüggésben kell állania, végre nem hallgatá el azt sem, hogy valódi lelkifurdalást érez, a miért az utóbbi körülményt eltitkolta Rezső előtt.

A fiatal gróf határtalan megütődéssel fogadta e hírt, de egyszersmind biztosítá nagybátyját, hogy fölkeresi Margitot, habár a világ végéig kellene is érte mennie.

Minthogy az öreg gróf csak történetesen találkozott öccsével, képzelete sem volt afelől, hogy e táj a párbaj színhelyül volt kiszemelve. Elmondva a leverő hírt, a legnagyobb nyugtalansággal kérde Rezsőtől, hogy mit keres e helyen? hogy: tán itt fog végbemenni a párbaj, avagy tán már meg is történt?...

Rezső részletesen elmondta a lefolyt eseményt, a mi nem kis mértékben komorítá el hallgatóját. Az öreg grófnak egyetlenegy vigasza e rút történetben az volt, hogy él Rezső és együtt kereshetik föl Margitot.

Rövid tanácskozás után, abban állapodtak meg, hogy mivel Margit csakis a fővárosba mehetett: Rezső még e nap délutánján utána indul s minden módot fölhasznál arra, hogy visszatérésre bírja nejét; mivel az idő e közben sokkal előbbre haladt, semhogy a grófnét elutazásában már meggátolhatták volna.

Mire a kastélyba értek, az erdőkerülőt találták ott, a ki egy értékes csipkekendőt hozott föl, azt mondván, hogy a kis bükkösben találta, azaz néhány lépésnyire a párbaj színhelyétől és azt hiszi, hogy a méltóságos grófnéé, mert az ő fején látott ma hajnalban hasonló kendőcskét, mikor az erdőben találkozott vele.

A kendő tényleg Margité volt; Rezső első tekintetre ráismert. Csak most jutott eszébe Hársfalvy bárónak ma reggeli figyelmeztetése, melyet akkor számba se vett: hogy valaki nyomról-nyomra követi őket...

Ez nem lehetett más, mint Margit. Ugy van; ő volt; bizonyosság erre a kendő!... Talán tudomására jutott a párbaj? Talán azért jött, hogy meggyőződjék afelől vagy tán, hogy megakadályozza?...

Rezső e pillanatban visszaemlékezett ama fájdalmas sikoltásra is, mely Erna megjelenését megelőzte.

- Vége, vége mindennek, édes bátyám! - kiáltott Rezső lemondásteli kétségbeesetten - Margit eltávozott, de akkor, a midőn már tanuja volt annak az undorító jelenetnek, melyet Erna provokált. A kendőt a bükkösben találták, holott ha az úton halad, épp ellenkező irányban ment volna, hiszen a napnál is világosabb! Margit ott volt; hallotta azt a gyalázatos hazug állítást s én örökre elvesztettem őt.

Dömötör gróf vigasztalni igyekezett öcscsét azzal, hogy még minden jóra fordulhat.

Rezső fájdalmasan mosolygott és így szólt:

- Ne áltassuk magunkat, édes bátyám. Margit mindent hallott és így közöttünk vége mindennek! Tönkre van téve életem! mert most, hogy elvesztém Margitot, csak most tudom és érzem: mi volt ő szívemnek!...

Körülbelül egy óra elteltével a vasuti őr leánykája jelentkezett a kastélyban, a hol idősb Árkonyi gróf után tudakozódott, mert levelet hozott számára. Midőn a leánykát Dömötör gróf elé vezették, azt mondta, hogy egy igen szép asszonyság küldi az öreg méltóságos úr részére a levelet, melyet az őrházban írt.

- Egy fiatal hölgy? - kérdé a gróf izgatottan - s nem tudod: ki volt?

- Nem ismerem, mert mi csak mostanában kerültünk ide; csakhogyan annyit tudok róla, hogy igen szép volt; hanem - tette hozzá a leányka, természetes naivsággal - nagyon szomorú volt, mintha valaki bántotta volna, tetszik tudni. Míg a vonat beérkezett, ott ült a mi kis szobánkban és írt. De nagyon nehezen ment neki az írás, a mint aztán sokat sírt, tetszik tudni.

Dömötör gróf átvette a levelet, melyet öcscsének akart vinni azon reményben, hogy e sorokból sikerül megtudniok: hol keressék Margitot. Előbb azonban azt a kérdést intézte a leánykához, hogy: elutazott-e az az asszonyság, mikor a levelet megírta?...

- Nem mindjárt; mert mikor az irással elkészült: még nem jött be a vonat, tetszik tudni?

- S mit csinált azon idő alatt, a míg várt?

- Jaj kérem alássan, nem csinált az semmit. Édes anyám megkínálta székkal, mikor bejött a házba, tetszik tudni, aztán a míg Menyus bá meg nem húzta a harangot az induláshoz, úgy ült abban az egy helyben, mint a templomi kőszent, csak a szemeit törülgette olykor-olykor, ebből lehetett látni, hogy eleven lélek, tetszik tudni?

- S aztán?

- Aztán? - aztán jegyet váltott a pénztáros urtól és fölülve a kocsiba, azt mondta az édesanyámnak: »Isten áldja meg, jó asszony!« Aztán szépen elutazott.

Margit levele így hangzott:

»Ne ítéljen el, kedves jó bátyám! - Nagy okom volt úgy cselekedni, a hogyan cselekedtem. Hogy mi ez az ok?... ezt most nem lennék képes bevallani; - talán később... Bocsásson meg. Isten önnel! Ne képzelje, hogy minden szó, minden bucsuzás nélkül távoztam volna el, ha ma reggel csak sejtem is, hogy utoljára léptem át az Árkonyi-kastélyt... Ne kárhoztasson; de még ne is nehezteljen, mert nem tudhatja, hogy mit szenvedek.

Ha ad valamit könyörgésemre, úgy teljesítse legforróbb kívánságomat, a mi abból áll, hogy ha Árkonyi Rezső gróf ismerősei, barátai hirtelen eltűnésemről tudakozódnak (ha a gróf nem tagadja meg hozzá intézett egyetlen kérelmemet) ne adjon más választ, mint hogy: nejét a színpad iránti ellenállhatlan vágy vitte vissza elhagyott pályájára.

Damáz Margit.«

- Csak most tudom, mit vesztettem, mert a míg enyém volt sejtelmem sem volt arról, mit bírok benne!?!.. szólt a fiatal férj bánatos hangon, amint nagybátyja a levél tartalmát közölte vele.

- A megbánás már egy lépéssel közelebb visz az üdvözléshez. Ne mondj le minden reményről; - biztatá őt Dömötör gróf, kit magát is könnyekig megindítottak az egyszerű, de igaz fájdalom hangján írt sorok.

A környéken, a mint ez már magától értetődik, hetekig sem volt egyéb beszéd tárgy, mint az Árkonyi gróf és Lejtényi közötti füstbe ment párbajnak megbeszélése. Csati Benő valóságos ostromnak volt kitéve, miután igen jól tudták, hogy ez, mint az őrnagy jogtanácsosa és bizalmasa, kellőképpen bele van avatva ama delikát részletekbe, melyeket mindenki nagyon szeretett volna megtudni. Lejtényi őrnagy kastélya már a következő napon üres maradt. Az öreg katona mindvégig meg tudta tartani fölvetett szerepét a társasággal szemben s neje nagyfokú idegbántalmára hivatkozva elutazott Ernával, kit a rendkívüli idegrázkódtatás tényleg betegé tett.

Új anyagot a szenzáció-hajhászatnak néhány nap múlva a lapoknak ami híre szolgáltatott, hogy Damáz Margit a közönség fájdalmasan nélkülözött kegyencze, ez ünnepezt művésznő, nem állhatván ellent vágyának, mely őt a művészethez vonzza, ismét vissza fog térni a színpadhoz.

A társaság sejtette ugyan, hogy a grófnéban nem annyira el nem fojtható lelkesedés, mint inkább a férjével történt szakadás érlelte meg azt az elhatározást s e föltevésük csak megerősítést nyert ama körülményben, hogy Árkonyi Rezső gróf neje elutazása után, csak néhány napot töltött a kastélyban s aztán hosszú külföldi útra indult, a hova nagybátyja, Dömötör gróf is elkísérte.

Mielőtt azonban Árkonyi Rezső gróf utazási szándékát megvalósította volna, fölkereste nejét a fővárosban, de Margit, gyöngélkedés ürügye alatt, nem fogadta őt. Végre Dömötör gróf kísérlette meg bekopogtatni hugánál és előtte azonnal megnyílt a fiatal nő lakásának ajtaja.

Árkonyi grófné és Dömötör bácsi találkozása megható volt. Margit néma kézsorítással fogadta nagybátyját, de tekintete annál többet beszélt és vonásainak szenvedő kifejezése elmondta, hogy mit szenvedett. Dömötör gróf mindent megértett. Azonban e körülmény is csak súlyosbítja az öreg gróf helyzetét hugával szemben, a kivel Rezsőnek megbízását kellett közölnie, a mi ezek után kétszeresen nehéznek tűnt föl előtte. Mindamellet adott szava kényszeríté, hogy áttérjen a tárgyra, melyet Margit föltűnő módon került.

- Kedves gyermekem, - szólott Dömötör bácsi rövid, látszólag közönyös társalgás után; - ön kegyetlenül megalázza férjét, ha legalább... mert egyelőre nem mernék más ajánlatot megkockáztatni - ha legalább azt meg nem engedi neki, hogy kötelességének csak annyiban tehessen eleget, miszerint Árkonyi gróf neje, ne kényszerüljön ily módon biztosítani existenciáját, de férje gondoskodhassék arról, hogy rangjához méltó ellátásban részesüljön.

Margit fájdalmas szemrehányással nézett a beszélőre.

- Damáz Margit semmit sem fogadhat el Árkonyi Rezső gróftól - mondá határozott hangon.

- De gondolja meg: a név, melyet visel...

- Atyám neve; - vágott közbe Margit szerény, de méltóságteljes hangon.

- Igaz; azonban az Árkonyi név is...

- Föltétlenül rendelkezésére áll a grófnak. Ha jónak látja: törvényesen is visszaveheti, én ez esetben sem gördítek akadályt útjába, sőt elkövetek minden tőlem telhetőt, hogy nyügétől mihamarább szabaduljon.

- Margit!...

- Biztosítom, hogy e név épp olyan közönyös előttem, mint annyi százezer más; olyan közönyös most, a milyen megmérhetetlen becsű volt egykor, midőn azt hittem...

Szavait elnyomták az eddig visszafojtott könyek és csak rövid szünet után folytatá, tiszteletteljesen fogva meg a mellette ülő öreg gróf kezét.

- Kedves, jó Dömötör bácsi, - ha szabad így neveznem...

- Margit, gyermekem... e megjegyzés!?!..

- Ön, midőn az iménti ajánlatát tette, nem beszélt velem meggyőződés szerint, mert ha erre hallgat: csak azt mondhatta, hogy igazam van, a midőn úgy cselekszem!

- Igaza van! - szólt az öreg úr meghatottan, könyes szemekkel nézve Margitra; - most még igaza van; de ha idővel...

- Ne beszéljünk a jövőről, édes, jó Dömötör bácsi. A jövő a reménykedők országa, az én reményem pedig a multnak temetőjében pihen.

Az öreg gróf még félóránál tovább beszélgetett Margittal, de többé egy szóval sem érinté ama fájdalmas kérdést. Csupán a válasz perczében jegyezte meg, nem minden irtózkodás nélkül:

- Tudja-e, hogy Rezső utazik?

- Tudom; megírta.

- Nagy útra szándékozik indulni...

- S ön is vele utazik? - kérde Margit, mintegy elkerülendő az egyenes választ.

- Igen.

- Isten önnel, kedves, jó Dömötör bácsi. Biztosítom, hogy nagyon, nagyon sokszor fogok önre gondolni.

- Ha visszatérek, megengedi, hogy fölkeressem?

- Fájna, ha nem tenné.

Árkonyi Dömötör gróf és huga hosszú időre elváltak egymástól.

XVII.

Damáz Margit újabb szerződését nem minden oldalról fogadták olyan kedvezően, mint a milyenben a közönség részesítette. Mert tagtársnői között nem egy volt ú. n. »föl nem ismert« vagy »elnyomott tehetség«, a ki abban a reményben ringatta magát, hogy ez ünnepest művésznő távozásával üresedésbe ment szerepkört, ő van hivatva betölteni. És habár a közönség határozottan visszautasított pár ilyen meddő kísérletet, a jelentkezők száma nem csökkent.

Ezek az ármányban nagy művésznők, minden lehetőt elkövettek, hogy megakadályozzák Margit visszatérését a színpadhoz; illetve, hogy lehetetlenné tegyék számára az ott létezhetést. De a fondorlatok és az ármány, szóval a tehetetlenség összes fegyvereivel szemben, Margit részén állt a közvélemény és így csakhamar újból elfoglalta azt a kiváló helyet, melyet Rezső kedvéért önkényt elhagyott.

Damáz Margit ismét ott ragyog a színművészet egén, mint annak újra föltűnt fényes csillaga. Azonban a közönségnek osztatlan, szinte rajongó szeretete, melylyel az ünnepestet kitüntette, sem volt képes behegeszteni azt a sebet, mely a nő szívében folyton sajog és egyre vérzik.

Midőn a művésznő egy-egy diadalmas est után lakásába tért, hol tökéletes elvonultságban él, hosszan eltűnődött a fölött, hogy a művész és az egyén merőben független egymástól. Hisz hányszor visz a színész szívettépő bánatot, fájdalmat a deszkákig s mikor föllép, mintha mit sem tudna erről a szenvedésről, csak az a megmagyarázhatatlan ihlet, a művészet csodás varázsa bír hatalommal fölötte. Ha összehasonlítja azokat az érzelmeket, melyek a közönséges életben uralják, azzal a teljesen önfeledt lelkiállapottal, mely amott megszállja, egész problémának, egy meg nem fejthető talánynak tekinti azt az állapotot, melyben a művészet magasztos feladatait teljesíti. Ugy kell lenni, hogy a művészen alkotása percében nincs semmi az egyénből és az egyén egészen különálló lény a művésztől.

Mert hogyan lehetne megmagyarázni azt, hogy az, ki pár pillanat előtt, keserves könyeket sírt a saját bánatán, most boldog mosolylyal hirdesse annak a nem létező, általa személyesített lénynek boldogságát, gyönyörét s viszont: midőn az ő lelke túlradó boldogsággal van tele, akkor a valóságot elkápráztató igazsággal hullassa könyeit egy ilyen képzelt lénynek mesterseges fájdalma fölött?...

A színház műsora rendkívül sokat nyert a művésznő visszatérése által. Egyes, távolléte miatt teljesen leszorált színművek, újra a játékrendre kerültek és a régi hatással, a régi óriási sikerrel lettek előadva.

Körülbelül fél éve mult, hogy Damáz Margit ismét ott ragyogtatta fényes tehetségeit, mikor a fiatal nő sokat szenvedett szíve újabb rázkódtatásnak lett kitéve.

Egy tavaszi délután vendége érkezett, a ki csak nehezen juthatott be a művésznőhöz, minthogy Margit, néhány régi tagtársán kívül, senkit sem fogadott. Mikor azonban meghallá, hogy a látogató Árkonyi Dömötör gróf, maga sietett az érkező elé, kihez bár igen fájdalmas, de mégis olyan édes emlék fűzte.

Dömötör bácsi ismét visszaérkezett a fővárosba s ezt jött tudtul adni kedvencének, kijelentvén egyszersmind, hogy ha Margitnak nem lesz ellenére, időnkint fölkeresi. Az öreg gróf ez időtől fogva gyakran látogatta rokonát, a mikor tudta, hogy nincs elfoglalva a színháznál és óraszámra elcsevegtek együtt.

Margit érdeklődéssel tudakozódott utazása felől, mert Dömötör bácsi egy fél év alatt jóformán az egész kontinenst beutazta.

Az öreg készséggel tett eleget huga kívánságának és elbeszélte mindent a legapróbb részletekig. Csupán arról nem tett említést, hogy másodmagával járt oda. Minden élményét egyes személyben írta le: »ide értem«, »oda utaztam«, »ezt láttam«, majd meg: »megtekintettem ennek és annak a városnak nevezetességeit...« de utitársáról makacs következetességgel hallgatott. Margit pedig jól tudta, hogy az öreg nem is saját jószántából utazgatott, hanem csupán Rezső kedvéért. A fiatal nő ugyan örvendett ennek a szándékos hallgatásnak, legalább ezt hitette el magával.

Mindamellett maga se tudta miért? mindig olyan nehezen, oly izgatott türelmetlenséggel várta öreg rokona látogatását, mintha valami fölötte érdekes dolgot remélne tőle megtudhatni.

Mióta Dömötör gróf a fővárosba érkezett, a minek már közel fél éve, ha Margit játszott, minden este elment a színházba. Ez fölötte nagy áldozat volt azon férfiútól, a ki olyan hosszú idő óta semmi nyilvános helyen nem jelent meg.

Rendszerint ott ült egy földszinti páholyban, közel a színpadhoz. Abban a páholyban, a mely bizonyos boldog korszakra emlékeztette a művésznőt.

Az öreg gróf mindig nagy érdeklődéssel kísérte kedvencze művészi játékát és Margit mintha még több érzéssel, több bensőséggel játszott volna, mióta tudta, hogy a bámulók tömegében van valaki, a ki nem csak a készített érzelmeket, mesterséges lelkiállapotokat látja játékában, de szíve fenekébe néz - s ő szívéből beszélhet, lelkét öntheti játékába ennek az egynek kedvéért!

Eme váltakozó érzelmek között volt egy, a melyről maga se tudott, a mely tudtán kívül, ösztönszerűleg magával ragadta s mely főképpen olyankor ejtette meg, midőn tekintetét nagybátyjának páholyára veté. Szemeiben ilyenkor, bár egészen tudtán kívül, csak egyetlen kérdés volt kifejezve, sőt ha szerepének egyes részleteit szavalá: ez csengett hangja rezgésében; csupán a bátorság hiányzott még, hogy e kérdést szavakba öntse.

Ha e kérdést szavakba merte volna öltöztetni, talán így hangzik: »Hol van ő, hol van Rezső?...«

Esős novemberi délután volt, a színlap „Norát” hirdette, még pedig közel két évi pihentetés után először. Margit eddig nem akarta eljátszani ezt a szerepet, mert úgy érezte, hogy minden lélektani bölcselkedés dacára, melyet a művésznő és egyén teljesen különvált lelkiállapotára nézve tett: bölcsészete itt hajótörést szenved, mert vannak hangok, melyek a művésznő ajkáról a nő szívébe hatolnak...

Végre hosszas rábeszélés után, beleegyezett, hogy Norát a műsorra tegyék. Izgatottan tölté az ezen estét megelőző napot, mert az előadás szenvedéseinek egész sorozatát idézte emlékébe.

Tűnődése közepett nem csekély meglepetéssel fogadta azt a hírt, hogy Dömötör gróf beszélni óhajt vele.

Margit szíve hevesen dobogott. Elfogultan fogadta a látogatót és ez elfogultság mindvégig kiértézt hangjából.

Árkonyi Dömötör gróf azzal mentegette e szokatlan időben tett látogatását, hogy elutazik és a következő napon már nem jöhetett volna el, búcsút venni hugától.

- És... és hosszú időre? - kérde Margit olyan hangon, a mely egészen mást fejezett ki. Tekintete olyan kérdőleg függött rokonán, hogy ez megértette belőle, a mit a fiatal nő szóban nem birt kimondani: hogy huga nemcsak az ő távozásáról és odaidőzéséről, de egyébről, más valakiről is szeretne hallani.

- Egészen bizonytalan. Hazaérkezésünktől vártam azt, a mit innen távol hasztalanul reméltem.
- De azt kezdem tapasztalni, hogy a vélt orvosság, lassan ölő méreg lenne, mert...

Hirtelen elhallgatott s egészen más hangon folytatá:

- Öcsém miatt kell útra kelnem, a kinek az orvos légváltoztatást rendelt.

- Beteg?! - kérde Margit önkénytelen megdöbbenéssel.

- Inkább lelki, mint testi baj, azonban lassankint alááshatja egészségét... - De bocsánat; ha jól emlékszem, megígértem, vagy legalább is megfogadtam magamban, hogy nem beszélek felőle; mert hisz nagyot vétett ön ellen gyermekem és ugy-e bár - sohase bocsáthat meg neki?... Sokat szenved, - szólt némi szünet mulva - tán többet, semmint megérdemelné. Igaz, egykor én is elítéltem; de szenvedésének láttára, képtelen vagyok tovább is ily szigort alkalmazni ellene.

...Dömötör gróf e délután tökéletesen mehtagadta önmagát: a miről eddig soha sem tett egy szó említést: beszélt a „rég” dolgokról.

- Tudja, hogy Lejtényi őrnagy meghalt.

- Tudom; még a múlt év november havában olvastam a lapokban.

- Még pedig egész váratlanul következett be halála. Miután nejével elutazott birtokáról, Ernát atyjához, Gothardi grófhhoz vitte; azon ürügy alatt, hogy beteg s minthogy ő egy igen messze fekvő birtokára indul, nejét ily állapotban nem teheti ki az út fáradalmainak. Erna tényleg nagyfokú idegbajban szenvedett, a mely közel négy hónapig ágyhoz szögezte. Az őrnagy elutazott, de pár nap mulva halála hírért hozták. Csati Benő közjegyző beszélte, hogy egy levél írása közben szívszélhüvés érte, a mely rögtöni halált okozott. A levélből csak néhány sort írt meg s ez így hangzik: „Gróf úr! Midőn leányát önhöz vittem: ön iránti kiméletről nem adtam előszóval tudtára, hogy ez nem csak időleges tartózkodása lesz az apai háznál Gothardi Erna grófnőnek, kinek ellátásáról ugyan gondoskodom, de soha ez életben...” Itt megszakad a levél, melynek folytatása kétségkívül ez lett volna: »de soha az életben nem akarom többé látni!« - Lehet, hogy nevét is vissza akarta tőle venni. De persze, ez csak mind olyan föltételezés, melynek megoldását magával vitte az öreg katona. E sorok Csati Benőnek, mint az őrnagy végrendelete végrehajtójának lettek átadva a többi irományokkal. A közjegyző e be nem végzett töredéket fölöslegesnek vélte átadni az öreg Lothár grófnak, a ki így aztán meg lett kímélve e kínos ügy részleteitől.

Erna tehát özvegy, de teljesen vagyontalan; ha csak be nem váltja a végrendelet azon záradékát, mely őt zárdai életre kényszeríti.

- És ő hajlandó lenne a zárdá falai között végezni napjait? az ő korában és elveivel?

- Kénytelen lesz vele, mert atyja annyira tönkre van téve, hogy csakis a család segélyezésével tarthatja fenn magát. - Aztán ki tudja? - az ily fajta nők, ha a gonoszság útja végképpen elzárul előttük: a gonoszságig jókká válnak.

- De ha - férjhez menne...?

- S vajjon ki adná nevét, ki bízna becsületét olyan nőre, kiről a világ szája - már férjhezmenetele előtt is - sok különös dolgot regélt, azóta pedig még bővebb anyagot szolgáltatott hasonló suttogásokra.

- Hátha szerelemből ajánlná föl neki kezét az, kinek tán kötelessége is volna ezt tenni...

- Ily kötelességről - becsületszavamra mondom - nem lehet szó.

Margit az öregre emelte tekintetét és elfogult, reszkető hangon jegyzé meg:

- Az én nevem már jó ideje Damáz Margit s így semmi igényt sem tartok azon névhez, melyet rég letettem...

Árkonyi gróf mély, átható tekintettel kísérté huga szavait s komoly, ünnepélyes hangon vágott közbe:

- Önnek van oka e nevet megvetni, de ő - esküszöm, hogy öcsém szavait ismétlem: örökre becsben fogja tartani, hogy nevét oly nő viselte, mint ön.

A további beszélgetésnek véget vetett a szobaleány belépte, a ki jelentette, hogy itt az idő, mikor a színházba kell menni. Margit bocsánatot kért vendégétől és Dömötör bácsi érzékeny búcsút vett a fiatal nőtől, megígérte, hogy ha nincs ellenére, még az este fölkeresi a színpadon.

Ez est azonban nem volt szerencsésnek mondható a művésznőre nézve. Csak nagy önmegtagadással bírta végigjátszani szerepét, melylyel fél oly sikert se ért el, mint utolsó föllépte alkalmával.

Szét se nézett a közönség sorai között; szinte gépileg mondta el szerepének minden sorát.

Ismét elkövetkezett az utolsó fölvonás, az utolsó jelenés, a mely tökéletes hidegen hagyta a közönséget.

Helmer megismétli ama kérdést, melyet két év előtt hangoztatott: „...és soha sem fogsz visszatérni...?”

Nóra, mint akkor, visszafordul az ajtóból s egy kétséges pillantással felel. Ez a tekintet azonban olyan hosszú, hogy Nóra távozása előtt kell lebocsátani a függönyt, mivel a művésznő nem mozdul a színpadról...

Damáz Margit e végső pillantása közben véletlenül arra a páholyra nézett, hol Dömötör bácsi szokott ülni. Ennek helyét ma valaki más foglalta el, a kinek alakja... arcza...

Margit e pillanatban mindenről megfeledkezett. Azt képzelé, hogy az eltűnt két év csak álom volt; mert íme, ő ugyanott ül, a hol akkor; épp úgy néz reá, csupán valamivel tartózkodóbban, szinte kérő, könyörgő tekintettel függ vonásain...

A függöny legördült, mint akkor amaz ünnepélyes előadás alkalmával, de az akkori tetszészaj elmaradt.

Csöndben oszlik szét a közönség; csupán egyes megjegyzések hangzanak a csarnokban:

- Mennyit hanyatlott, mióta utoljára adta Nórát!?...

- Milyen csalódás! - jegyzé meg egy másik.

- Hát ezt neveztétek ti oly kitűnő Nórának? - hangzik egy csoportból a kérdés.

- De biztosítlak...

Az észrevételeket, megjegyzéseket, elnyeli a kitóduló zaja.

Benn a színen a rendező a művésznő elé siet, ki imbolygó léptekkel halad öltözője felé, mert - mint mondja - igen rosszul érzi magát.

Éppen be akar lépni az öltözőbe, a mint a gyéren világított folyosón két férfi állja útját, kik közül az ifjabb előrelép; remegő, elfogult hangon, csaknem suttogva szól:

- Odabenn adós maradt a felelettel, egy életbevágó kérdésre, melyet a férj intézett hitveséhez... Én - megismétlem e kérdést... Igaz, sokkal bűnösebb vagyok, mint Helmer és ön legtovábbbról sem hasonlít Nórához, mert önnek semmit, de éppen semmit sem lehet szemére vetni, a míg nekem... azonban még sem vagyok képes elnyomni magamban e kérdést:

- Margit, soha se fogsz hozzám visszatérni?

A fiatal nő kissé megtántorodott. Úgy érzi, hogy feje szédül. Tudja, hogy felelnie kell, sőt azt képzele: felelt is már. De e tévedésbe csupán szíve hangos dobogása hozta, mert ajka nem mozdul, szó nem jön ki száján, hanem ott benn...

- Margit, feleletre várok és válaszdod életbevágó jelentőséggel bíró reám nézve...

Megfogja a nő remegő kezét és lelkéig ható pillantással tekint rá, a midőn szilárd, elszánt hangon kérdi:

- Nem akarsz felelni? - Még válaszra sem tartasz méltónak!?!... Margit, mondd: bekövetkezik-e az a »csoda«, a melyre Helmer vár: visszatérsz-e hozzám?...

- Még nem lehet! - rebegett a kérdező, de olyan halkán, hogy csakis a közvetlen közelében álló két férfi találja ki ajkának mozdulatából.

- Tehát egykor mégis, nemde?!... kérdi föl villanó pillantással a tiszt. - Várni fogok, Margit, a míg magad megelégeded szenvedésemet.

- Margit, - szólal meg Dömötör bácsi hangja - elégelje meg máris - mindkettőjük szenvedését, hisz - ne tagadja - az elválás fájdalmát közösen viselik.

* * *

C. székvárosban nagy forrongást idézett elő mater Ernesztinának az apáczák zárdájába való belépése. Gyökeres újításokat léptetett életbe, melyekhez, mint a kolostor főpártolónőjének, ki olyan tekintélyes vagyont hozott a falak közé, elévülhetlen jogai vannak.

Mater Ernesztina annyira minuciózus, kérlelhetlenül szigorú mértéket használ, minden újabb zárdaszűz fölvetelénél, hogy pártfogására, rokonszenvére, csakis a teljesen tiszta, szeplőtlen multu egyének számíthatnak.

Pedig az ájtatos testvérek között különös vélemény van felőle elterjedve; mivel a hír isten-asszonya az ő szárnyaival meg-megcsapkodja az áthatlan zárdafalakat is, hol nagy titokban azt beszél, hogy mater Ernesztina, mielőtt belépett volna ide, a mi férje, Lejtényi őrnagy halála után mintegy két évvel történt, sokkal többet engedett meg magának, mint a mennyit azoknak szemére lobbantathatna, kik iránt »szigorú erkölcsi érzületére« hivatkozva, oly hozzá-férhetlen zordsággal viselkedik.

Hogy mennyiben van alapja e mende-mondának, azt persze, tényekkel senki se bizonyíthatja, ha csak az a sebhely nem szól mellette, mely annyira eltorzítja jobb arcát s melyre rendesen mélyen lehúzza állkötőjét. E fölötté rútorradást szoros összeköttetésbe hozzák egy külföldi tenoristáról szóló regével; sőt, mint főszereplőt, Gotthárdi Lothár grófot emlegetik e színműben.

Azt rebesgetik, hogy midőn özvegy Lejtényiné, született Gotthárdi Erna grófnő, gyöngéledő atyját egy külföldi fürdőre kíséré, megismerkedett egy meglehetősen elzüllött énekművész-szel, a kivel az tán tovább akarta folytatni útját - a nagyvilágba. Lothár grófnak tudomására jött leánya szökési terve és rárohant a szerelmes párra ama félreeső villácskában, melyben a bohém lakott s a hol a párocska - utiterveit szötte...

Az öreg, beteg gróf pár nap múlva az izgalom következtében kisenvedett és így nem indíthattak ellene vizsgálatot az eldördült lövés miatt, melylyel leánya arcát elcsúfította.

De mindezt csak halkán zsongják s a csöndes zugás-bugásból messzire hallatszik mater Ernesztina szigorú jelszava: »Csakis feddhetlen előéletű nővérek számíthatnak vonzalmamra.«

És tovább kormányozza a zárdá ügyeit a maga »szigorú elvei« szerint; olyan konok következetességgel, mintha főczélja lenne beigazolni Árkonyi Dömötör gróf egykori megjegyzését: »Az ily fajta nők, ha a gonoszság útja végképen elzárul előttük: a gonoszságig jókká válnak.«

Mater Ernesztina kimért, fagyos hangulatából soha sem esik ki, ha csak azon az egy napon nem, melyen véletlenül tudomására jutott annak, hogy az általa földult családi élet új életre ébredt és szilárdabb alapon nyugszik, mint valaha, mert föloldhatlan kapcsolatot nyert az Árkonyi-név legifjabb örökösének világra jötte folytán...

VÉGE.